National Library
Bibliothèque Nationale
MAY 6 1974
Newspaper Section
Section des Journaux

B103|A|4013

LATVIJA AMERIKĀ

17. NR. SESTDIENA, 1974. GADA 27. APRĪLIS 24. GADS

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 50 centi

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER
Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited.

Business Office: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9. Editor-in-Chief KRISS SIDARS. Phone 465-7902. United States Editorial Offices: New York, Editor V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx. N.Y., 10466; Chicago—Editor Mrs. I. LAMBERTS, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 1063; California — Editor KARLIS KALEJS, 3622 Markridge, La Crescenta, Ca. 91214.

SATURDAY, APRIL 27, 1974.

LNAK sesijas dalībnieku kopgrupa. 1. rindā no kreisās: T. Kronbergs, A. Rāviņš, G. Brikmanis, Baiba Rubesa, V. Upeslācis, archibīskaps A. Lūsis, U. Grava, I. Spilners un A. Upeslācis; 2. rindā: — Inta Purva, B. Rubess, T. Zandersons, A Martinsone, I. Alksnis, K. Tannis, A. Retigs, J. Grodnis, B. Senkēviča, V. Kaļiņš, J. Lielmežs, M. Jonāne, O. Ieviņš un V. Miklašēvics sen.; 3. rindā — A. Zaķis, V. Liepiņš, A. Šteins, J. Skrastiņš, māc. A. Čops, J. Mežaks, K. Znotiņš, E. Bite, O. Zvirgzdgrauds, J. Sproģis, J. Reinbergs un E. Leimanis; aizmugurē — A. Dreimanis, A. Sprūdžs, Ž. Bukovskis, A. Vanags, A. Joma, K. Zichmanis, G. Sukse, V. Bernāns, Ž. Šmits un V. Miklašēvics juniors.
Foto: J. Liģers

Kopējā nacionālā darbā

LATVIEŠU NACIONĀLĀS APVIENĪBAS KANADĀ PADOMES SESIJA 20. UN 21. APRĪLĪ TORONTO

Jaunievēlētā LNAK padome savā pirmajā sesijā pulcējās Latviešu namā. To atklāja padomes prezidija priekšsēdis V. Upeslācis, bet ar svētbrīdi ievadīja māc. Ā. Čops, kas ir arī padomes loceklis. — Nav viegli atrast tiltu, kas mūs vestu pāri no mūsu politiskām problēmām uz ticību un dievbijību, — teica mācītājs. — Mēs jūtam, ka mūsu problēmas ir arī reliģiskas problēmas, ka mums no gluži laicīgas politiskas plāksnes jāiecelš kādā dziļākā — ticības un dievbijības plāksnē. Mūsu uzdevums ir krāt šo morālisko dievbijības kapitālu, kas reiz nesīs augļus arī laicīgā dzīvē mūsu tautai.

Padomes prezidija priekšsēdis V. Upeslācis apsveica jaunievēlētos LNAK padomes locekļus, kas pirmo reizi piedalās padomes sesijā, raksturodams viņus kā darba darītājus, jo „problēmas ir daudz grūtākas nekā no tālienes raugoties", tāpat vecos padomes locekļus, kas baudījuši vēlētāju uzticību un turpinās darboties mūsu centrālajā organizācijā Kanadā. Padomes priekšsēdis aicināja uz vienprātību un lai sesijas darba gaita nekļūtu par ceremonijām un tradicijām.

Archibīskaps A. Lūsis, sveicinot sesijas dalībniekus, norādīja, ka mums draud briesmas ne tikai no Maskavas, bet arī Vašingtonas, kad divas lielās varas meklē saprašanos, un apliecināja, ka cīņā par taisnību vēlas iekļauties arī mūsu baznīca. Kopā ar igauņu un lietuviešu baznīcu tiek sagatavoti iesniegumi, lai arī baznīcu aprindās ierosinātu jautājumu par mūsu un pārējām Baltijas tautām nodarīto postu un šo tautu likteni. Sagraujami tilti, kas pēdējā laikā tiek celti un attālina mūs no mūsu cerībām.

Parādīt savu nacionālo gribu dzīvot skubināja arī mūsu goda konsuls Dr. E. Upenieks. Mūsu tautas iznīcināšanai dzimtenē okupanti lieto jaunas metodes, kas gan tagad liekas it kā humānākas, bet mērķis ir tas pats. Ar oikonomiskiem un morāliem spaidiem daļa mūsu tautas locekļu tiek aizvilināti uz Krieviju. Par mūsu tautas pastāvēšanu arī mums jālieto jauni cīņas līdzekļi, kas vispirms meklējami mūsu garīgajās vērtībās.

No Pasaules brīvo latviešu apvienības un pārējām latviešu centrālajām organizācijām sveicināja PBLA priekšsēdis Uldis Grava, sevišķi uzsvērdams etnisko grupu īpato stāvokli Kanadā, it īpaši ar valdības daudzkultūru programmu un atbalstu etnisko grupu kultūras veicināšanai. Latvieši Kanadā zināmā mērā ietekmējuši arī valdības aprindas un nodibinājuši ar tām labus sakarus. U. Grava savu apsveikumu nobeidza ar saukli: Latviju latviešiem! Arī Amerikas latviešu apvienības valdes priekšsēdis Ilgvars Spilners savā apsveikumā minēja labvēlīgos Kanadas apstākļus. Vēl neizmantoto dabas bagātību dēļ viņš paredzējis vēl lielāku Kanadas ietekmi arī starptautiskā dzīvē, kur arī latviešu vārdu varētu likt labāk sadzirdēt. Tas lai būtu pamudinājums latviešiem Kanadā vēl ciešāk iesaistīties kopējā nacionālā darbā.

Latviešu nacionālās jaunatnes apvienības Kanadā valdes priekšsēde Baiba Rubesa sveica sesiju no LNJAK, bet no Daugavas Vanagu Kanadā valdes sveicināja tās jaunais priekšsēdis G. Brikmanis, vēlot, lai sesija iezīmētu jaunu trimdas atmodu. No katoļu apvienības sveicināja K. Znotiņš. Rakstveida sveicienus bija sūtījusi Kanadas latviešu gaidu un skautu jenda. Pasta darbinieku streika dēļ apsveikumu mutvārdiem nodeva T. Kronbergs.

Mandātu komisijā izraudzīja K. Tanni, A. Vanagu un J. Grodni, kas veica arī balsu skaitītāju pienākumus. Sesijas atklāšanā no 30 ievēlētiem padomes locekļiem bija ieradušies 25 un 15 organizāciju sūtītie padomes locekļi. Par padomes prezidija priekšsēdi vienprātīgi ievēlēja līdzšinējo V. Upeslāci, bet par vietniekiem G. Brikmani un A. Rāviņu; sekretāre — Baiba Rubesa.

Rezolūciju komisijā izraudzīja J. Grodni, J. Mežaku un I.

(Turpinājums 20. lp.)

AMERIKAS LATVIEŠU TEĀTRIS

Vašingtonas ansamblis —

Gunāra Griezes komēdija

Bez siltām vakariņām

Režisors — Osvalds Ūrštelns.

Dekorātors: Laimons Eglītis.

Izrādē piedalās: Helga Gobzine, Hilda Prince, Anda Ūršteina, Maija Lele, Kārlis Ģērmanis, Osvalds Ūršteins, Kārlis Ķuzulis, Ārijs Dubinskis, Mārtiņš Parņickis.

HAMILTONĀ:

Piektdien, 24. maijā pl. 8.00 vakarā, Dalewood School auditorium, 1150 Main St. West. Ieejas kartes iepriekšpārdošanā pie E. Gulbja jaunkundzes, 136 Emerson St., Hamilton, Ont., L8S 2X9. Tel. (416) 529-2414.

TORONTO:

Sestdien. 25. maijā, pl. 2.00 dienā un pl. 6.30 vakarā, Bickford Park High School, 777 Bloor St. W. Ieejas kartes pasūtināmas pa pastu N. Krūmiņam, 70 Inwood Ave. Toronto 6, Ont., maksājot ar čeku vai naudas orderi, pievienojot sev adresētu aploksni, vai arī pērkamas sestdienās — 4., 11. un 18. maijā — no pl. 9—1 dienā, Toronto latviešu b-bas telpās, Latviešu nama 1. stāvā un izrādes dienā stundu pirms izrāžu sākuma pie ieejas.

MONTREALĀ:

Svētdien, 26. maijā, pl. 7.00 vakarā Westmount High School, 4350 St. Catharines St. W. Ieejas kartes iepriekšpārdošanā pie Ainas Burtonas, tel. 273-3546 un Ērikas Vītiņas, tel. 482-4949.

Biļešu cenas (visās izrāžu vietās) 5 un 4 dol., pensionāriem un skolniekiem abās vietās 3 dol.

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1974. GADA 27. APRĪLIS, 17. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Atbildīgais redaktors Krišs SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada. M4M 2E9; tālr. 465-7902. Nujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave. Bronx, N.Y., 10466, U.S.A. Tālrunis 994-7917. Čikagas redakcijas vad.: I. Lamberte, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A., tālr. 774-5744. Redaktors Austrālijā: Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāliem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV — par gadu $21.00, 6 mēn. $11.50, 3 mēn. $6.00. Atsevišķa numura cena 50 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $2.50, tekstā $5:00, pirmajā vai pēdējā lappusē $10.00 par 1 collas slejas telpu. Sarīkojumu kalendārā 50 centu par vienas slejas rindu katra datuma vienā numurā.

Sludinājumi nododami pa tālr. 466-1514.

Mums nav jāklusē

Pirms vairākiem gadiem vairākkārt atgādināju šī laikraksta slejās no Sibirijas saņemto saucienu pēc palīdzības: „Kliedziet jūs, brīvībā esošie, mēs to nedrīkstam, un neviens mūs arī nedzird!" Tāpat kā toreiz, arī tagad mēs nedrīkstam klusēt. Mums vienmēr par jaunu jāatgādina Baltijas valstīm nodarītā netaisnība un šo valstu tiesības uz patstāvību. Bijis jādzird, ka „vecā paaudze" esot tikai atstāstījusi vēsturi un „klanījusies kungu priekšā". Tagad nākusi „jaunā paaudze", kas atvērusi durvis uz ASV kongresu, Balto namu, ārlietu ministriju un valdības iestādēm.

Īstenība ir gluži citāda. Jau bēgļu nometņu laikā Vācijā, kur, protams, notika arī „klanīšanās", minēja prasības mūsu kaŗavīru labā. ASV kā pirmais pie ārlietu ministra līdz ar latviešu delegāciju ieradās toreizējais Amerikas latviešu apvienības priekšsēdis prof. P. Lejiņš, sadarbojoties ar bij. Latvijas ministru A. Bērziņu. Daudz panāca arī Komitejas Latvijas brīvībai un agrākais DV organizācijas vadītājs V. Hāzners. Pie kongresa durvis atvēra „Americans for Congressional Action to Free the Baltic States", kur lielākā daļa vadītāju darbinieku piederēja pie tā sauktās „vecākās paaudzes".

Tiešu līdzdalību ASV politiskajā dzīvē, tikšanos ar prezidentu un durvju pavēršanos uz ārlietu ministriju un citām valdības iestādēm panāca Amerikas latviešu republikāņu apvienība. Tāpat sevišķi piemināma U. Gravas un I. Spilnera politiskā aktīvitāte. Pilnīgi jāpievienojas U. Gravas atzinumam, ka mūsu politiskā darbā radusies aktīvitāte cīņā par mūsu tiesībām. Tāda bijusi arī agrāk, bet citā veidā un citos apstākļos, arī citiem paņēmieniem. Pieminams arī latviešu republikāņu apvienības priekšsēža prof. D. Hāznera darbs latviešu lietas labā. Šī raksta autora amats kā republikāņu nacionālitāšu padomes politiskās un rezolūciju komitejas priekšsēdim dod iespēju par jaunu atgādināt Latvijas likteni un mūsu prasības. Apstiprinātās rezolūcijas ir viszīmīgākās Latvijas un pārējo Baltijas valstu labā, saskaņotas ar Brīvās pasaules latviešu apvienības un Amerikāņu latviešu apvienības ieteikumiem. Latviešu republikāņu apvienība aizvien mēģinājusi saskaņot savu viedokli ar Amerikas latviešu apvienību, tāpat šo rindiņu rakstītājs kā ASV ārlietu ministrijas padomnieks. Protams, kādas partijas locekļim paņēmieni, ar kādiem jācīnās Latvijas labā, dažkārt var atšķirties no tiem, kādus var atļauties citas organizācijas šī paša mērķa labā.

Nevar pievienoties kādā runā izteiktai domai, ka mēs vairs nevaram ticēt ASV valdībai un ka baltiešu politiskās prasības un ASV politika sāk iet pretējos virzienos. ASV tikpat stingri kā agrāk neatzīst Baltijas valstu okupāciju. Daudzu organizāciju un dažu atsevišķu personu pūļu rezultātā pašlaik ASV (vismaz republikāņu) aprindās arvien vairāk rodas jautājums, ko darīt, lai apturētu genocīdu Baltijas valstīs, sevišķi Latvijā. Tagad Rīgā dzīvo turpat 350.000 krievu un tikai ap 300.000 latviešu. Latvieši Latvijā gan vēl ir vairākumā, bet vienīgi lauksaimniecības apvidos.

Ja ultraliberālās aprindas, komūnistu līdzskrējēji un daži „ultrā labā spārna" politiķi nemēģinātu ar lielo amerikāņu laikrakstu palīdzību, kas piegādā ziņas arī tūkstošiem mazo laikrakstu un ietekmē arī televīzijas raidījumus, par katru cenu degradēt prezidentu Niksonu, tad mūsu lieta atrastos daudz labvēlīgākā stāvoklī. Tikai tad, ja ASV spēs paturēt savu militāro pārsvaru, ir cerības, ka brīvā pasaule reiz atzīs, ka Kremlim „detante" nozīmē tik daudz, par cik to var izmantot savā labā. Tieši liberāļi un atklātie komūnisti bija tie, kas spieda Niksona valdību uz šo sadarbības politiku, jo bija jāizbeidz kaŗš Vietnamā un jānodibina pieņemami miera apstākļi arabu un žīdu starpā.

Ka Niksons labi izprot briesmas, ko var sagādāt Pad. savienība, pierāda jau tas vien, ka prezidents ir panācis militāro budžetu, kas nodrošina ASV pārsvaru un ir garantija brīvās pasaules valstu eksistencei. Ar laiku varēs uzsākt cīņu arī par tiesību atjaunošanu tām tautām, kuŗām tās ar varu nolaupītas. Tas vien liek mums atbalstīt Niksonu. Ja varu pārņemtu liberāļi, ASV ļoti ātri kļūtu militāri nespēcīgas un būtu padotas jebkuŗai Kremļa izspiešanas taktikai. Pagaidām jāspēlē uzmanīga diplomātiska spēle. Brīvās valstis īstenībā ir potenciāli ļoti labā stāvoklī. Būtu noziegums nākotnē neizmantot šo stāvokli sarunās ar krieviem koncesijām brīvo valstu labā.

„The Pro-American Committee", kas jau izaugusi par nacionāli lielu organizāciju visu ASV apmērā, savā deklarācijā saka: „Ieliekot krievu rokās Amerikas produktus un zināšanas, kā arī piešķiŗot kredītus, mēs nododam Amerikas

(Turpinājums 7. lp.)

Dadža zīmējums

BEZ VĀRDIEM...

Lasītāju vēstules.

NESPĻAUSIM AKA

Mēdz teikt: mūžu dzīvo, mūžu mācies. Skolā māca, ka divreiz divi ir četri. Ka divreiz divi var būt arī daudz kas vairāk nekā tikai četri, uzzināju tikai pagājušā vasarā Erī ezera krastā pie Klīvlandes. Tur plašo Rūzvelta nometnes territoriju bija okupējuši latviešu jaunieši ne tikai no Amerikas un Kanadas, bet pat no Austrālijas un Eiropas. Tā bija desmitā Divreiz divi jubilejas nometne, kur 130 jauniešu un pāris duču mācības spēku intensīvās nodarbības centās apgūt visu, kas nepieciešams, lai vārdu latvietis varētu rakstīt ar lielo „L".

Par braukšanu uz nometni būtu pastāstāms kāds raksturīgs notikums. — Kāds rietumkrasta jaunietis, strādādams pa nedēļas nogalēm un augstskolas brīvlaiku, bija iepelnījis naudu un nopircis spēcīgu motorratu. Draugi brīnījušies, kam gan viņam tik liela mašīna vajadzīga? — „Ar mazāku nevar doties pāri visam kontinentam," paskaidrojis jaunekļis. — „Un ko tur?" — „Jābrauc uz Divreiz divi mācīties par latvieti," bijusi atbilde.

Te nu jāpiebilst, ka tam, kas brauc uz Divreiz divi, par latvieti gan vairs nav jāmācās — tas latvietis jau ir!

Ka tas tiešām tā, par to pārliecinājos pag. Divreiz divi nometnē, kur biju viens no mācībspēkiem. Dzīvojot un darbojoties diendienā kopā ar jauniešiem, var vislabāk novērot parādības, kas citādi paiet secen nepamanītas. Kā visraksturīgāko nometnē novērtoto kopējo īpašību gribētu atzīmēt — vitālitāti, kas sevišķi spilgti parādījās paneļdiskusijās un semināros, nemaz nerunājot par sadancošanu vai sadziedāšanu, kad brīžiem likās — dziesmu skaņas tiešām nocels barakai jumtu.

Vitālitāte izpaudās arī jauniešu sabiedriskā gatavībā, kad kādā nedēļas nogalē jaunie „pārņēma varu" visās mūsu centrālās organizācijās — ALA, ALJA, PBLA, DV u. c. Proti, jaunieši no sava vidus ievēlēja šīm organizācijām jaunus priekšniekus un valdes locekļus, kas tad savukārt izplānoja „savu" organizāciju turpmāko darbību, kā viņi to būtu darījuši, ja tiešām būtu šo organizāciju vadītāji, piem., Uldis Grava, Ilgvars Spilners u. c. Gadījās arī viena otra kuriozitāte, bet visumā, gods kam gods, jaunievēlētie vadītāji stingri turējās ar kājām uz zemes. Pēc debatēm viens no īstajiem DV vadītājiem atzinās: „Ja es pēkšņi nomirtu, nav ne mazāko bažu, ka šis jaunievēlētais vadītājs tūlīt varētu stāties manā vietā un turpināt darbu."

Lai man nepārmestu vienpusīgu cildināšanu, atzīšos, ka gribētos teikt arī vienu otru kritisku (ne ļaunu!) vārdu. Piemēram, jauniešu attieksmes pret „vecīšiem". Tā ir vispārējā mūsu jaunās paaudzes īpašība — ar smīnu skatīties uz to, ko dara vecā paaudze. Būsim vienis prātis, ka daudzos gadījumos ir tiešām iemesls pasmīnēt, bet visumā tā ir tāda kā jauniešu modes lieta, tāpat kā ūsas, bārda vai gaŗi mati — par vecīšiem vajaga zoboties. Varētu teikt — tā jau ir tikai tāda vieglprātīga izrunāšanās, kas nekādu ļaunumu nevienam nevar nodarīt. Var gan, ja runāšanai seko arī darīšana.

Kādā nodarbību priekšnesumu vakarā viena jauniešu grupa izrādīja pāris improvizētus skečus, kuŗu darbība saistījās ap baznīcu, reliģiju un sakrālām izdarībām. Tiem, kas netic ne Dievam, ne velnam, tie bija tikai „asprātīgi joki" (kaut gan arī par humoru un gaumi var būt dažādos ieskatos), bet viena daļa mācībspēku, tāpat arī daļa pašu jauniešu, jutās diezgan aizkarti. Vēlāk, runājot par to ar vienu no uzveduma dalībniekiem, dzirdēju šādu atbildi: „Liela muiža — lai taču tie vecīši uztraucas. Mums par to ne silts, ne auksts."

Par pašu notikumu, manuprāt, nebūtu ko uztraukties, jo zinu, ka tas nepavisam nebija ļauni domāts. Tā bija tikai tāda nepārdomāta jaunības pārgalvība. Bažas gan varētu izrasīt teiciens — lai vecīši uztraucas, mums par to ne silts, ne auksts, jo raksturo paaudžu attieksmes.

Tā nu gluži nav, ka nevienam nebūtu „ne silts, ne auksts", kā vecā paaudze vērtē jauno izrīcības. Neaizmirsīsim, ka, vismaz pagaidām, neviens jauniešu pasākums nevar pastāvēt bez tieša vai netieša „vecīšu" atbalsta. Arī tā pati Divreiz divi nometne varēja notikt tikai tādēļ, ka draudzes, organizācijas un arī individuālie „vecīši" piešķīra pabalstus, stipendijas un maksāja savām atvasēm ceļu uz nometni. Par visu to domājot, nāk prātā kāds diezgan robusts, bet patiess latviešu sakāmvārds — nespļauj akā, no kuŗas vēlāk pašam būs jādzeŗ.

Kā jau tas bija sagaidāms, nelaimīgais notikums daļēji atbalsojās arī ārpus nometnes. Kad atgriezos atpakaļ rietumkrastā, ziņa par to bija jau tur priekšā, pie tam stipri pārspīlētā veidā. Kādas organizācijas vadītājs sašutumā izteicās, ka viņš vēl krietni padomāšot — sūtīt savu dēlu uz nākošo Divreiz divi nometni Toronto vai ne.

Tāds ieskats ir tikpat aplams kā pats kļūmīgais notikums. Ja tādu niecīgu starpgadījumu vai dažu jauniešu neatbildīgas izrunāšanās dēļ vecā paaudze sāktu atraut atbalstu jauniešu pasākumiem, tad tas būtu tāds pats spļāviens akā, no kuŗas mums nākotnē būs jādzeŗ. Neaizmirsīsim, ka mums visiem, kā jaunajiem, tā vecajiem, ir tikai viena aka, no kuŗas dzert — kopīgā trimdas latviešu aka.

Un tāpēc . . **Vilis Lapenieks,**
Losandželosā, Kalifornijā

Pecunia

Alberta Spoģa dzejoļi, 112 lp. Juŗa Soikāna vāks un portrets

Alberta Spoģa dzejoļu krājumā Pecunia ievietoti 86 dzejoļi, sakārtoti 6 nodaļās. Pirmajā trīsdaļīgajā dzejolī Pecunia tēlota naudas kompleksā vara, tās divsejainā iedirbe vēstures skatījumā. Vairums dzejoļu ar filozofisku noslieci. A. Spoģis pasaules notikumus vēro vērtētāja acīm, bieži mēģina savu dzīves norišu apceri papildināt, izgaismot, minot lielo domātāju, seno mākslinieku prātulas un atziņas, tādā kārtā skatījumam pieškiŗot laika dziļuma perspektīvas.

A. Spoģa dzejas tematikā un formālā apdarē zināma radniecība ar A. P. Mierkalna darbiem. Abi pa laikam pantu nobeidz ar izsaucamo jeb jautājuma zīmi; dzejoļiem ierosmes bieži vien rastas literātūras un citu mākslu jomos. Kur Mierkalnam viss rit spontānāk, rotaļīgāk, it kā bez redzamas piepūles, tur Spoģim filozofiskās apceres plašā viela dažkārt ne gluži pārkausēta blīvā dzejaş vienībā. Tomēr Pecunia ietveŗ arī īsus, nepārslogotus, gandrīz vai bērniškīgi naīvus dzejoļus dzīvībaş prieka un mīlestības starojumā.

Alberts Spoģis nevairās atskaņu, apmēram puse krājuma dzejoļu rakstīti simmetriskās trīs, četr- un piecrindās. Nav ievērota konsekvence rindu sākumu rakstībā: reizēm — tai pašā nodaļā — līdzīgas apdares un izteiksmes dzejoļos visaş rindas sāktas ar lielo burtu, citur — formāli radniecīgos dzejoļos — ar mazo. — Sentimentāli un negribēti jocīgi skan: „dvēseleş maldus — / centienus saldus /", dzejolī Gūstīšana (45. lp).

Visumā mīlestības dzejoļi smalkjūtīgi atturīgi, nemēģinot „sadrebināt" ar pārliecīgi atkailinātu erotiku, un dažu t. s. modernistu tik iemīļotiem „spēka vārdiem". Šoş motīvus ietveŗ krājuma nodaļa ar ieskaņu: „. . . aizrit kā drosta1a/ jaunībaş rotaļa." Pārsvarā šajos dzejoļos rezignācija, atsacīšanās, bez makabra izmisuma traģikas. Aizredzes lemtā litkenība pieņemta nekurnot, pret to spīvi nesaslienoties. Kopsakarību meklējums novedis dievziņā, nemirstības pārliecībā. Patriotisma ierosināti dzejoļi krājumā: Melancholiskais valsis (102. lp.), Mocekļu kapi (105. lp.), Vējš (108. lp.), un vēl citi. Dzejolī Atmiņas par kādu upi (103. lp.) kollāžveidīgi, veiksmīgā kāpinājumā, iestrādātas dainas par Daugavu.

Juŗa Soikāna darinātā grāmataş vākā umbras brūnā tonī uz dzeltenīga pamata asprātīgi veidota it kā senas monetas zīme, kaş trāpīgi atbilst grāmataş nosaukumam. Grafiski veikli tvertā portretā skopiem līdzekļiem panākts raksturīgs dzejnieka atveids.

Guna Ikona

Latviešu grāmatu kluba darbība

Notinghamas latviešu grāmatu kluba vadība Anglijā bija sasaukusi grāmatu kluba dalībnieku sapulci DV kluba telpās. Ziņojumu par grāmatu kluba darbību pagājušā gadā sniedza vadītājs A. Veichelis. Atzīmējot kādu patīkamu parādību, kam bijusi diezgan liela nozīme grāmatu kluba darbībā, A. Veichelis uzsvēra, ka tā bijusi Notinghamaş un apkārtnes tautiešu atsaucība. Pieskaŗoties tieši grāmatu lasīšanai un iegādei, ir jāatzīmē, ka grāmatu cenas ir nemitīgi cēlušās, un tikai saměrā lielā dalībnieku skaita dēļ Latviešu grāmatu klubs ir varējis iegādāties gandrīz visus jaunizdevumus. Tā 1973. g. kopējais iegādāto grāmatu skaits ir sasniedzis 340. Latviešu grāmatu kluba vadība turpinājusi literāro sarīkojumu rīkošanu, un pagājušā gadā bijuši seši notikumi ar literāru programmu. Tāpat pagājušā gadā izdoti divi rakstu krājuma numuri, kas sākot ar 9. numuru nosaukts par Cību. Pie šī izdevuma piestrādājuši K. Eglīte, V. Plūsis, K. Ozols un V. Mellakauls.

K. Z.

Jānim Širmanim 70 gadu

Sirakūzu Latviešu biedrība savā rakstnieku rītā godināja rakstnieku Jāni Širmani, kam 4. aprīlī apritēja 70 mūža gadu. Nikolajs Kalniņš no Ņujorkaş lasīja stāstu Kāzu uzvalks; Modris Zeberiņš no Itakas nāca ar literāri mūzikālu improvizāciju, bet pats jubilārs lasīja nodaļu no savaş topošās grāmatas Roze un dadzīši. Pamīšus ar rakstniekiem latviešu skolas audzēkņi rādīja savu koklēšanas māku.

Jānis Širmanis

Pauls Ozols deva īsu pārskatu par Jāņa Širmaņa literārajiem darbiem. Tie, kā zināms, veltīti mūsu jaunajai paaudzei. Rakstnieka iznākušo grāmatu skaits visai prāvs — 23 un vēl turpina augt. Par savas jaunās grāmatas tapšanu autors stāsta: „Reiz mani intervēja gadus 10—12 veca dāma un jautāja, kāpēc es rakstot gan par zēniem, gan visādiem dzīvniekiem un zvēriem, bet nekad par meitenēm? Vai es esot sieviešu ienaidnieks? Tik moderni akūta jautājuma satrūcināts, es ar skubu izsaucos, ka nekādā gadījumā, un tūdaļ apsolījos rakstīt grāmatu par meiteni, kur gan būs arī daži zēni. Tai nosaukums: Roze un dadzīši."

Klausītāji rakstnieku sumināja ar ziediem un aplausiem, un viņš siltos vārdos pateicās visiem, kas bija nākuši.

Liels kliņģeris un glāze vīna vēstīja sabiedrisko daļu. Te Jāni Širmani kā labestīgu sirdscilvēku raksturoja Niklāvs Balodis. Rakstnieks Nikolajs Kalniņš nolasīja jubilāram īpašu veltījumu. N. B.

REDAKCIJAI PIESŪTĪTIE IZDEVUMI

Ceļa biedrs, 2. (182) un 3. 183) nr., Latviešu ev. lut. draudžu apvienības Amerikā izdevums, redaktors J. V. Strautnieks, 16. lp.

Gaisma, 3. — 73. nr., Latviešu katoļu garīgās aprūpes izdevums, vāku zīmējis Benjamiņš Ancāns, atb. redaktors Dr. P. Cirsis, redaktori A. Spoģis un J. Babre, 48 lp.

Ziemeļkalifornijas Apskats, 3. (169), marta burtnīca, Ziemeļkalifornijas latviešu biedrības izdevums, redaktors O. Celle, 28 lp.

Latvija, Latvijas republikas 50 gadu neatkarības deklarācijai veltīts izdevums, ALA izdevums angļu valodā, 72. lp.

Zelta Vārtu Vēstis, 3. nr., Ziemeļkalifornijas latviešu ev. lut. draudzes izdevums, vāku zīmējusi E. Krimuldēna-Reinvalde, redaktors A. Reinvalds, 52 lp.

Mazputniņš, 184. nr., aprīļa izdevums, Jaunatnes literārās biedrības Ceļinieks izdevums, vāku zīmējis Ansis Bērziņš, redaktori Laimonis un Līga Streipi, 30 lp.

Dzīvās spirāles, Jānis Mazulāns (The Magic of Ornaments) 3 daļās, 2. grāmata, izdota Zviedrijā, 600 lp.

Vēstnesis, 4. (16) nr., Olģerta Liepiņa izdevums, redaktori: O. Liepiņš, O. Akmentiņš un E. Keišs, 8 lp.

Brīvība 2. (246) nr., Latvijas soc. dem. strādnieku partijas mēnešraksts, atbildīgais izdevējs Emīls Ogriņš, redaktori Bruno Kalniņš un Jānis Ritums, 8 lp.

Lietuviu Dienos (Lithuanian Days) 3. (142) nr., marta izdevums, Kalifornijā, 24 lp.

Austra Balode

BŪŠU PIE TEVIS

Es būšu pie tevis
zemes atmodā,
tu mani jautīsi
pumpuros riestam,
mana elpa, zemes smaržā tvērusies,
lies tavējā dzīvības saldmi.

Es būšu pie tevis
lapu plaukumā,
tu mani dzirdēsi
cīruļa dziesmā,
siltos vējos mani glāsti šūposies,
un glaudīs tavus vaigus un pieri.

Es būšu pie tevis
ziedu plaukumā,
tu mani skatīsi
mākonī dzidrā,
es vizbules ziedā gozēšos,
ar smaidu pret tevi noliekšos,
tavus vieglos soļus jaužot.

Es būšu pie tevis
zemes tvīkumā,
tu mani dzirdēsi
avota čalā,
rīta rasas zīlēs rotāšos —
tavas lūpas tām pieskarsies,
valdzi dzers
klusā un apslēptā priekā.

Es būšu pie tevis
arvien, arvien . . .

K. Dziļlejas vakars Londonā

Latviešu preses biedrības Anglijas nodaļa DV namā bija rīkojusi Kārļa Dziļlejas atceres vakaru, pieminot rakstnieka 10 gadu nāves dienu. Sarīkojumu ievadīja red. Austra Liepiņa ar atmiņu stāstījumu no Blombergas nometnē Vācijā kopā pavadītā laika, pieminot viņa lielo mīlestību pret latvisko izglītību, literātūru un darbošanos PEN klubā. K. Dziļleja mums atstājis kādu zelta graudu krājumu, kas pamazām it kā aiziet aizmirstībā — dzeju, romānus, autobiografiskus darbus un daudz citu sacerējumu.

Red. Jānis Pētersons runāja par K. Dziļleju kā politiķi, atzīmējot, ka viņš nav bijis sauss teorētiķis, pavisam sveša viņam ir bijusi daudzinātā šķiru cīņa. Īsta demokratija ir bijusi K. Dziļlejas sirdslieta, un materiālās vērtības tikai kā līdzeklis garīgās dzīves pacelšanai uz augstāka līmeņa. Savās attiecēs ar okupētās Latvijas varu K. Dziļleja ir bijis bez kompromisiem, uzskatot gan, ka nedrīkstam atsvešināties no mūsu tautas Latvijā. K. Dziļleja necieta sliktu latviešu valodu un liekvārdību.

Savaş atmiņas par kopējo darbošanos LAEC un citur politiskajā plāksnē sniedza Augusts Abakuks, uzsveŗot, ka K. Dziļleja aizvien aizstāvējis savus principus, bet bijis pret liekiem amatiem. Ar viņu vienmēr varēja sadarboties, jo K. Dziļleja bija ne tikai politiķis, bet reizē liels latviešu patriots un sapņotājs.

Par K. Dziļlejas dzeju runāja Karina Eglīte; Valda Bergmane lasīja K. Dziļlejas dzejoļu tulkojumu franču valodā un no jaunās paaudzes Ilze Kuplēna un Ingrīda Lāčkāja sniedza K. Dziļlejas dzeju. Sarīkojuma beigās tika paziņots, ka LPB Anglijas kopa ziedo 10 mārc. jaunatnes vasaras kursiem Minsterē, Vācijā, šinī vasarā. K. Z.

Garīgai augšanai —
kristīgai sadraudzībai —
veselīgam priekam

LELDAA's Jaunatnes Nozares

Kristīgās jaunatnes kursi

1974. gadā no 16. — 22. jūnijam

SAULAINĒ, pie Toronto

no 16 līdz 25 g. veciem.

Atbildīgie vadītāji māc. I. Gaide un J. Cālītis.

Pieteikšanās KJK līdz 1. jūnijam:
12 Worthington Cr.
Toronto, Ont. M6S 3P6
Tālr. (416) 766-5525
Dalības maksa $50.00

Latviete Kanadas gleznotāju vidū

Raundstonas mākslas padome (The Roundstone Council of Arts) Toronto sagatavojusi īpašu izdevumu, kuŗā ievietotas Kanadā dzīvojošo 600 izcilāko mākslinieku gleznu reprodukcijas ar biografiskiem datiem. Šajā izdevumā atrodams arī latviešu gleznotājas Ārijas Ozolas vārds un viņas gleznas reprodukcija — Under the Ocean. Šī glezna bija redzama arī viņas izstādē Sv. Jāņa baznīcas zālē Toronto pagājušā rudenī, kur to bija savā īpašumā ieguvis latviešu mākslas cienītājs Edgars Šmits. Izdevums ir 13 x 10 collu, 256 lp., ar 1000 illustrācijām un tekstu angļu un franču valodā, publicēts šā gada janvārī. Cena $16,95. (G. S.)

Gleznotāja Ārija Ozola

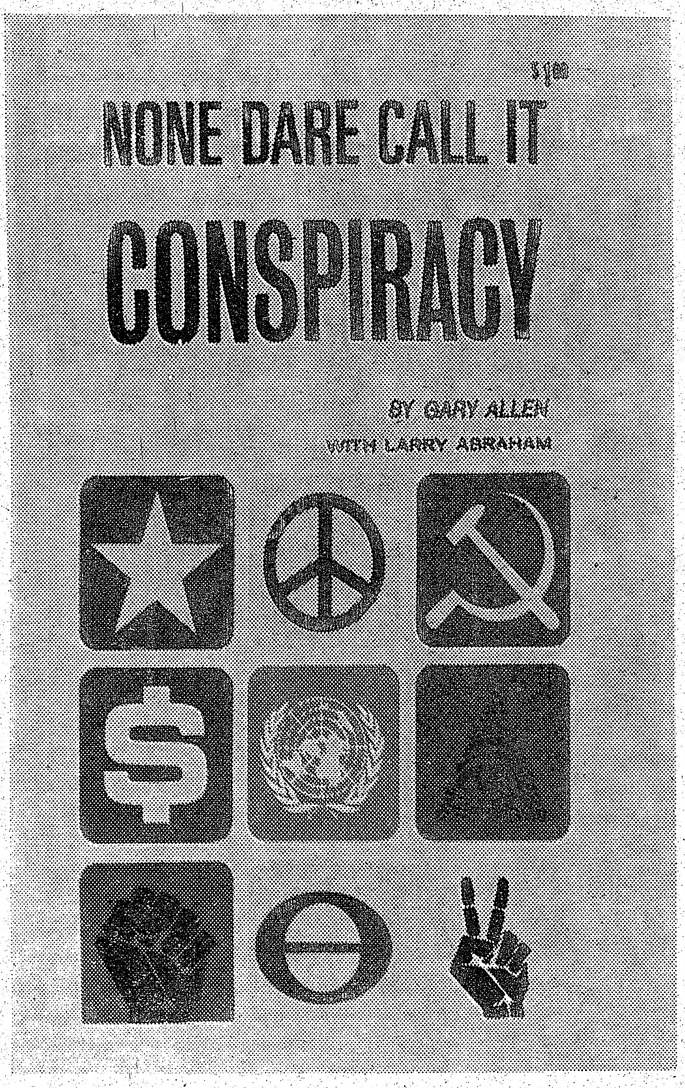

Šī ir viena no grāmatām, kas izpirkta visvairāk. Par tās saturu liecina dažādu simbolu attēli, kas iespiesti uz grāmatas vāka.

Grāmatas patiesībai

Vai jūs ticat visam, ko redzat televīzijā, klausāties radio raidījumos un lasāt lielo laikrakstu slejās?

Mēs dzīvojam krasu pārmaiņu laikmetā, kad dzīves patiesība un nozīmīgās lietas bieži paliek noklusētas, bet politiskā „rīvēšanās" vai atsevišķu partiju savstarpējā apkaļošanās pilda lielo laikrakstu lappuses un televīzijas ekrānus. Kam lai tic „mazais ikdienas cilvēks" kas saņem un lasa informāciju un notikumu atreferējumus tādā veidā, par cik tas izdevīgi lielo laikrakstu un televīzijas raidītāju īpašniekiem, jo prese ir grozāms spogulis, vienu un to pašu notikumu parādot no dažādām pusēm vai bieži nevēlamas lietas neatspoguļojot nemaz.

Ar gandarījumu jāatzīmē etniskā prese, kas kalpo gan tikai nelielai lasītāju videi, bet kas cenšas pasaules politiskos notikumus skatīt pavisam reālā plāksnē un koncentrētā atreferējumā.

Apspiesto tautu piederīgajiem, sevišķi baltiešiem — smagi ķērās pie sirds valdības rīcība, ļaujot Kanadā ieceļot komūnisma propagandētājiem vai labi skolotiem šīs grupas piekritējiem. Lielā prese šos gadījumus komentē kā nevainīgu palīdzības akciju, nesaskatot briesmas jau tuvākajā nākotnē. Baltiešu protesta saucieni un vēstules laikrakstiem gandrīz vai visas aiziet papīru kurvī.

Šķiet,bezcerīga ir arī mūsu cīņa pret morāles grāvējiem un jaunās audzes sagandētājiem. Te domāju ļaužu grupu, kas ražo un apgādā grāmatu tirgu ar pornografiskām grāmatām, žurnāliem un laikrakstiem, nekautrējoties tos nosauk par „seksa izglītības materiāliem."

Domājot par veidiem, kā vislabāk cīnīties pret komūnisma propagandu un mēģināt atspēkot šo vienpusīgo literātūru, ko izplata šejienes iedzīvotājiem, jākonstatē, ka radies jauns palīgierocis — jauna veida grāmatas. Toronto (65 Roncesvalles Ave.) ir atvērts jauns grāmatu veikals — „American Opinion Bookstore". Nesen tas sācis savu darbu, pārdodot grāmatas, kādas agrāk Kanadā nebija dabūjamas. Tas ir vienīgais šāda veida Kanadā, kas vairākās valodās, bez šaubām, visvairāk angļu valodā, piedāvā lasītājiem par pašizmaksu, sakot ar 25 centiem, grāmatas vai par pāris dolariem biezākus sējumus. Agrāk šādas grāmatas bija jāpasūtina ASV, jo tur jau gadiem darbojas 150 veikali un pat veselas bibliotēkas, kur brīvi katrs var izvēlēties daudzu autoru darbus, kas parāda komūnisma mērķus un īsto seju. Jājautā, kāpēc Kanadā visu laiku trūka grāmatas, kas atspoguļotu un rādītu dzīvi komūnistu apspiestajās zemēs to autoru skatījumā, kas paspējuši izkļūt brīvajā pasaulē, vai arī to autoru darbi, kas pavadījuši ilgāku laiku „sarkanajā paradīzē" — izbaudot paši uz savas „ādas" visus labumus.

LITHUANIAN HOUSE

izīrē telpas sarīkojumiem

50 — 750 personām

1573 Bloor St. W. Tel. 533-9030

Dzīvokļu apstākļi Latvijas pilsētās

Ar lielākām vai mazākām grūtībām dzīvokļa iegādāšanā jāsastopas gandrīz visās Eiropas valstu lielajās pilsētās. Taču nekur šis problēmas nesaistās ar valsts un administrātīvo iestāžu mērķtiecīgu politiku — piešķirt pirmtiesības kādai tautībai vai iedzīvotāju šķirai. Citādi ir Latvijas pilsētās — īpaši Rīgā. Sakarā ar apzināti un ekonomiski nemotīvēti kāpinātu rūpniecības ekspansiju, Rīgas iedzīvotāju skaits ir dubultojies, salīdzinot ar Latvijas neatkarības pēdējiem gadiem.

Iedzīvotāju skaita pieaugumu galvenokārt sastāda ieceļotāji no Krievijas: rūpniecības strādnieki, ierēdņi, militārais personāls, partijas funkcionāri u. c. Arī citās Latvijas pilsētās un ciemos iedzīvotāju skaita pieaugumu galvenokārt dod ieceļotāji. Šie apstākļi rada smagu dzīvokļu problēmu.

No okupētās Latvijas publikācijām gandrīz nav iespējams izlobīt noteiktus skaitļus par padomju laikā atsevišķās pilsētās un ciemos uzcelto dzīvokļu platību, jo daļēji ziņas ietver visu celtniecību, daļēji noteikta tipa celtniecību vairākos rajonos un daļēji skaitļi izteikti produkcijas procentos, kas arī konkrētu pārskatu par dzīvokļu celtniecību nedod. Varam iegūt tikai aptuvenas ziņas.

Savelkot kopā dažādus publicējumus, var aplēst, ka laikā no 1946. līdz 1964. gadam visā Latvijā uzcelts 6.787.000 kv. m. dzīvokļu platības. Trīs ceturtdaļas no tiem divistabu dzīvokļi. Citā publikācijā atzīmēts, ka 1970. gadā visā valstī uzcelti 20.000 jauni dzīvokļi ar kopējo platību 940.000 kv. m., no kā izriet, ka dzīvokļu caurmēra platība ir apm. 47 kv. m. Pēc pēdējām ziņām Rīgā pašreizējās piecgades pirmajos 3 gados uzcelta 1.150.000 kv. m. liela izmantojama platība, no kuras liela daļa attiecas uz dzīvokļiem. Rīgā ir izauguši jauni dzīvokļu rajoni: Āgenskalnā, Bišumuižā, Juglā, Purvciemā, Imantā, Ķengaragā, Bikernieķos un citur.

Par dzīvokļu sadali starp latviešiem un ieceļotājiem rūpīgi klusē tiklab statistika, kā prese. Atliek liecības, kas savāktas sarakstes ceļā un no abu virzienu apmeklējumiem. Šīs liecības ir vai neticamas. Jaunajos dzīvokļu rajonos praktiski visi dzīvokļi tiek piešķirti ieceļotājiem. Tikai izņēmuma kārtā dzīvokļus saņem arī latviešu ģimenes. No Rumbulas lidlauka līdz Rīgai ir uzceltas 500 dzīvokļu mājas ar 20 dzīvokļiem katrā, t. ., 10.000 dzīvokļu. Šinī rajonā neviens dzīvoklis nav piešķirts latviešiem.

Latvieši Rīgā dzīvo vecajos namos, t. s. vienistabu dzīvokļos. Tas ir — lielie dzīvokļi sadalīti atsevišķās istabās ar kopēju ieeju, virtuvi un tualetes telpām. Šādos „dzīvokļos" bieži vien mitinās 2—6 personu ģimenes ar visām tām neērtībām, ko sagādā saspiestība un kopējo telpu lietošana. Otra dzīvoku katēgorija, ko galvenkārt apdzīvo latviešu ģimenes, ir agrāko pilsētas nomaļu mazmājiņas, gadiem neremontētas un bez parastajām dzīvokļu labierīcībām.

Saspiestība ir arī jaunajos dzīvokļos. Kāda lieciniece stāsta, ka viņas radu ģimenei (2 pieauguši un 2 bērni) ir moderns vienistabas dzīvoklis Jelgavā. Istabas platība ir 17 kv. m. Lielāku dzīvokli nepiešķir, jo šādos apstākļos ģimenei apdzīvojamā platība ir noteikta 4 kv. m. vienai personai.

Apstākļu pazinēji apgalvo, ka tieši dzīvokļu trūkuma dēļ latviešu ģimenēs ir ļoti maza bērnu dzimstība un augsts procents izirušu laulību. Bieži ir gadījumi, ka jaunlaulātie nevar dabūt arī iepriekš minēto vienistabu „dzīvokli" un dzīvo atsevišķi.

Latvijā ir izplatīts uzskats, ka šādu dzīvokļu politiku krievi veicina aiz diviem iemesliem: pirmkārt, lai nodrošinātu ieceļotājus ar dzīvokļiem, nerēķinoties ar vietējo iedzīvotāju vajadzībām, un otrkārt „perspektīvajā plānošanā" ir apslēpts nolūks apgrūtināt ģimeņu nodibināšanu un ierobežot dzimstību, lai arī šādā veidā samazinātu latviešu skaitu un pārvērstu Latviju (līdzīgi apstākļi ir arī Igaunijā) par tīru Krievijas provinci.

Vai izdosies Latvijas pilsētas, pirmkārt Rīgu, pilnīgi pārkrievināt ar sveštautiešu iepludināšanu un dzīvokļu politiku?

Rīgas izbūves „perspektīvais plāns" ir vispārējos vilcienos izgatavots par laiku līdz 2000. gadam. Šī plāna vadlīnijas, protams, Maskava katrā laikā var grozīt, bet pašreizējā projektā tas it kā runā mums par labu tādā ziņā, ka Rīgā nav paredzēts kāpināt smago rūpniecību, un jau esošās lielākās fabrikas parvietot. Jau pēdējos gados sveštautiešu iepļūšana ir lielā mērā mazinājusies un, izejot no Rīgas izbūves projekta, nebūtu pamata domāt, ka tā tuvākā nākotnē atkal palielināsies.

Varbūt ka Rīgas izbūves projekta vadlīnijas izskaidrojamas ar to, ka pēc Zinātņu akadēmijas, kuŗā ir vismazākais sveštautiešu procents, šķiet, arī Rīgas izbūves plānošanā pārsvarā ir latvieši. Arī visus jaunos apbūves rajonus, ar maz izņēmumiem, projektējuši latviešu architekti. Visai garajā architektu sarakstā tikai daži ir ar īsti krieviskiem uzvārdiem. Tas dod pamatu cerībām, ka iespēju robežās Rīgas celtniecība — pilsētas ārējā seja — būs pasargāta no mums svešu stilu elementiem.

J. M.

Jauns latviešu pasākums

Latviešu filmu producents Leo G. Ozols, kas pirms dažiem gadiem pārcēlās no Venecuelas uz Kanadu un sāka šeit savu filmu produkciju (Leo G. Ozols Organization), reģistrējis jaunu uzņēmumu — „Vibravision Cinema". Kā producents izsakās, šāda veida jaunus kinoteātrus iecerēts vēl atvērt ASV, Puerto Riko un Venecuelā. Filmas ražotu L. Ozola uzņēmums un šāda veida teātros izrādītu tikai viņa ražotās filmas. Pirmais kinoteātris atradīsies Niagara „Skylon" torņa galvenajā telpā, par ko panākta vienošanās ar „Niagara International Centre Ltd." Teātris sāks darboties maijā mēnesī, demonstrējot speciāli producēto filmu „Canada Experience". Tajā darbojas līdz arī radio un televīzijas aktieris M. Megī (Michael Magee) un Freds C. Dobs. Kā Ozols paskaidro, latviešu pensionāriem, skolām un jaunatnes organizācijām, grupā ne mazāk kā 10 personu, iepriekš piesakoties, ieeja būs par pazeminātu maksu. Pirmizrāde paredzēta 4. maijā, bet ja tehnisko ierīču uzstādīšanas dēļ izrāde nokavētos, tad nedēļu vēlāk — 11. maijā. Izrādes paredzētas katru dienu no pl. 11 rītā līdz 9 vakarā.

(G. S.)

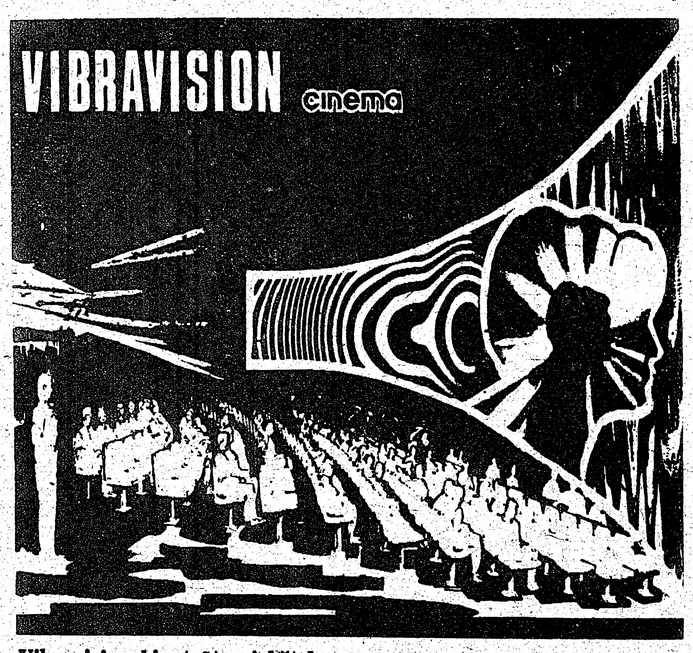

Vibravision kinoteātŗa iekštelpa s mets ar ekrānu. Teātris sāks darboties maijā Niagarā, izrādot Leo G. Ozola speciāli producēto filmu Canada Experience.

L. Vīks

Vai latviešu skola ir regulāra vai papildskola

Mēs dzīvojam svešā vidē, kurā mūsu bērni iekļaujas jau no bērnības. Vajadzīgs neatlaidīgs pretspēks, lai jaunatni atturētu no asimilācijas un pārtautošanās. Šo pretspēku vairāk vai mazāk veido latviskā ģimene, latviešu skola, jaunatnes organizācijas un latviešu sabiedrība.

Pamatā ir latviskā ģimene, kas savus bērnus ieaudzina vecāku dzimtajā valodā un latviskās dzīves tradicijās. Vai šis latviskās audzināšanas pamatfaktors ir pietiekami spēcīgs un mērķtiecīgs? Latviskā ģimene svešumā pamazām irst, dzimstība mazinās, jaukto laulību skaits pieaug. Vecāku, sevišķi jaunajā paaudzē, nacionālā pašapziņa, nacionālais lepnums kļūst aizvien vājāks. Egocentriskās intereses gūst pārsvaru pār nacionālā gara dzīves ievirzi. Līdz ar to mazinās vecāku interese par bērnu ieaudzināšanu latvietībā. Tas saistīts ar uzupurēšanos un neērtībām dzīves parastajā norisē.

Arvien lielāka bērnu latviskās audzināšanas slodze gulstas uz latviešu skolu. Latviešu skolai šī slodze bieži ir par smagu. Lai savu uzdevumu iespēju robežās veiktu, skolas darbam jābūt mērķtiecīgam, koncentrētam nacionālo interešu noteiktā virzienā. Latviešu skolas mērķis var būt tikai viens — latviskās gara dzīves ievirzes modināšana un nostiprināšana skolu jaunatnē. Vai mēs esam vienprātīgi minētā mērķa izvirzīšanā un atzīšanā visā skolas darbā? Šķiet, ka nē. Mēs bieži pārblīvējam skolu programmu ar mācību priekšmetiem, kas normālā skolā ir svarīgi skolēnu garīgai un fiziskai attīstībai, bet pašreizējās etniskās krizes apstākļos tie kavē koncentrēšanos mācību priekšmetos, kas pašreiz ir vissvarīgāki jaunatnes nacionālās apziņas modināšanā un stiprināšanā — latviešu valodā un nacionāļajā literātūrā. Vispirms jāspodrina tautas gara bagātību klēts atslēga — valoda. Nenoliedzams fakts, ka latviešu valodas prasmes līmenis jaunatnē ar katru gadu mazinās.

Vai šai nevēlamajā parādībā nav pa daļai vainīga arī latviešu skola? Mēs latviešu skolā eksperimentējam ar modernām praksē nepārbaudītām metodēm, mācot bērniem viņu vecāku dzimto valodu kā otru vai trešo valodu ar svešvalodas mācības metodēm. Par pirmo valodu, kas stājas dzimtās valodas vietā, minētā metode atzīst angļu valodu, tā degradējot bērnu vecāku dzimto valodu. Saprotams, katra metode pamatojas uz elementāru latviešu valodas prasmi, kas gūta ģimenē.

Vai nebūtu paidagoģiski pareizāk un lietderīgāk šo ģimenē iegūto valodas prasmi dažādiem līdzekļiem arvien vairāk paplašināt un papildināt, modinot bērna psīchē iedīgļus, kuŗus iespējams aktīvizēt un pamazām iekļaut bērna dabiskajā valodas plūsmā. Vai metode, kas, izejot no angļu valodas, māca latviešu bērniem viņu vecāku dzimto valodu, maz spēj gūt vēlamos rezultātus bērnu ieaudzināšanā latviešu valodā? Man šķiet, tā vairāk nostiprina bērnu angļu valodas prasmi. Apšaubāms, vai jauni nepiedzīvojuši skolotāji, strādājot pēc jaunās vēl pietiekami nepārbaudītās metodes, spēj latviešu bērniem iemācīt daudzmaz pareizu un tīru latviešu valodu. Vai viņi netieši nepavedina bērnus uz domāšanu angļu valodā?

Mums nav neviena pasākuma, kas rūpētos par jaunu skolotāju sagatavošanu. Mums nav arī institūta, kas pētītu pārmaiņas mūsu valodā svešumā un rūpētos par mūsu bieži kropļainās valodas kultūru. Šādos apstākļos arvien vairāk iespiežas bērnu apziņā angļu termini, angļu valodas struktūra. Tāds nav latviešu skolu mērķis.

Ģimnazija ir pamatskolas dabisks turpinājums. Jākonstatē, ka ģimnazijā iestājas latviešu valodā vāji sagatavoti bērni. Izņēmumu nav daudz. Ģimnazijā jākāpina, jāpapildina bērnu latviešu valodas prasme. Ar paredzēto vienu stundu nedēļā jānovērš valodas kļūdas, kuŗas bērni piesavinājušies, mācoties astoņus vai deviņus gadus pamatskolā. Vai šādos apstākļos var otru latviešu valodas stundu ziedot ģeografijai, kuŗu bērni mācās pamatskolā un papildinās ģimnazijas otrā klasē?

Jauniešiem pieaugot, paplašinoties viņu interešu aplokam, rodas vajadzība pēc jauniem vārdiem, pēc jauniem valodiskās izteiksmes līdzekļiem. Vai ģimnazija spēj apmierināt šīs jauniešu dabiskās prasības? Prakse liecina, ka skola to spēj veikt tikai ļoti mazā mērā. Vienā stundā nedēļā, kuŗā jāsagatavo arī priekšnesumi skolas sarīkojumiem, ļoti maz kas veicams. Angļu valodas ietekme skolēnu vārdu krājumā, teikumu struktūrā kļūst aizvien spēcīgāka. Arvien biežāk izvirzās jaunas valodas kultūras problēmas. Skolas darbs kļūst aizvien steidzīgāks un līdz ar to paviršāks. Valoda nevis uzlabojas, bet kļūst aizvien kropļaināka. Angļu valodas ietekme vērojama arvien vairāk. Vai ar šādu valodas prasmes līmeni mūsu ģimnazijās lai samierināmies? Vai nebūtu jādara viss iespējamais, lai dzimtās valodas līmenis jaunatnē celtos? Kā tas pašreizējos apstākļos iespējams? Lai maksimālos apmēros palielinātu latviešu valodas stundu skaitu, jāatsakās no dažiem jaunatnes audzināšanā mazāk svarīgiem mācību priekšmetiem. Programma jāpadara ne-vis daudzveidīga, bet — mērķtiecīga.

Varētu rasties iebildumi, ka, mācot citus priekšmetus, skolēni vingrinās latviešu valodā. Katram mācību priekšmetam ir savs īpats mērķis, valoda ir tikai blakus faktors. Lai paglābtu valodu pareizu un tīru, jāizprot, jāievēro un jākoriģē valodas plūsmas fonētiskā, morfoloģiskā, sintaktiskā un stilistiskā struktūra. Mācot kādu citu priekšmetu latviešu valodā, tas, saprotams, nav iespējams. Lai spētu valodu labot dažādos aspektos, ievirzīt to pareizā plūsmā un līmenī, jāpārzina valodas plūsmas likumi un noteikumi. Ne katrs, kas runā latviešu valodu, spēj arī to mācīt. Šim darbam jābūt valodnieciski un metodiski pienācīgi sagatavotam. Vērojumi liecina, ka skolotāji, kas māca latviešu valodu, bieži paši to labi neprot un maz par to interesējas. Skolēnu savstarpējās sarunās veidojas žargons, kas bieži pārblīvēts angļu vārdiem un izteicieniem. Jaunieši domā angļu valodā un bieži automatiski pāriet uz to.

Visu minēto ievērojot, izvirzās pamatprasība ģimnazijās, kur jaunieši garīgi nobriest, nodrošināt programmās visās klasēs maksimālo latviešu valodas stundu skaitu. Ja pēc viena māc. gada mēģinājuma skolotāji atzīst, ka latviešu valodas prasmes līmenis skonēnos uzlabojies, vai tad paidagoģiski attaisnojama atgriešanās pie agrākās mācību pogrammas, kuŗā latviešu valodai bija ierādīta tikai viena stunda nedēļā. Ar ko motivējama šāda pārsteidzīga rīcība?

Latviešu literātūras programma jāveido tā, lai tā ne tikai atklātu un iztirzātu latviskās ideoloģijas principus, bet arī nostiprinātu latviešu valodas prasmi, tāpēc literātūras mācība jāsaista ar latviešu valodas mācību, labojot un paskaidrojot kļūdas valodā.

Vai, ievērojot visu minēto, maz iespējams latviešu skolu programmu un mācīšanas metodes veidot pēc, piemēram, Kanadas skolu parauga? Latviešu skola nav normāla skola, kas veltīta jaunatnes vispusīgai garīgai attīstībai. Vispārīgu izglītību latviešu bērni iegūst Kanadas skolās. Latviešu skolai ir specifisks uzdevums — izaudzināt jauniešus, kas nezustu savai tautai, bet kļūtu par aktīviem sabiedriskiem darbiniekiem. Šai ziņā nepieciešama latviešu skolas reorganizācija, pēc iespējas atdalot atsevišķās grupās jau-

(Turpinājums 16. lp.)

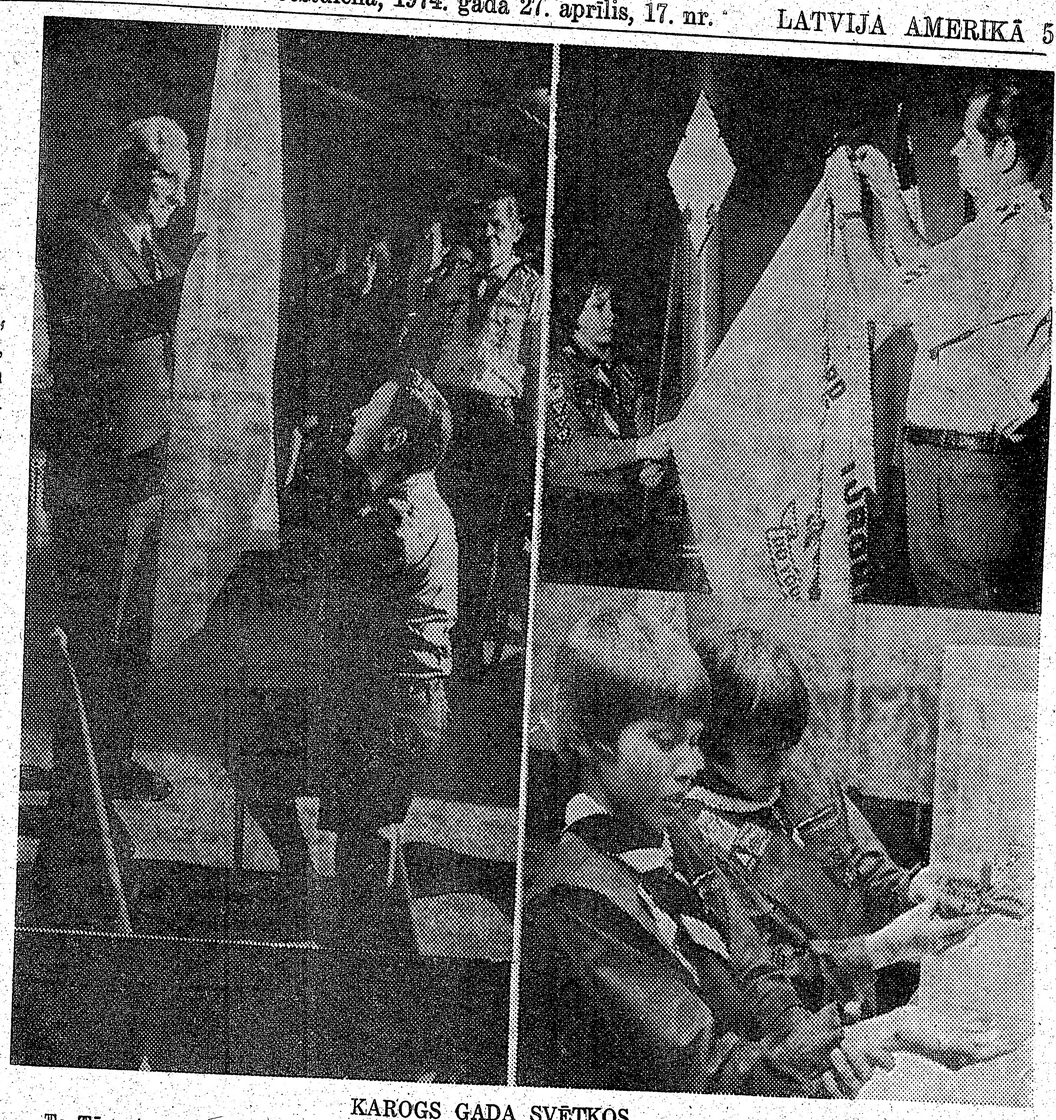

KAROGS GADA SVĒTKOS

To Tērvetes (19.) skautu vienībai Toronto dāvināja Kanadas latviešu katoļu apvienība. Attēlā pa kreisi apvienības priekšnieks S. Gabrāns pasniedz jauno karogu Tērvetes skautu vienības vadītājam J. Treimanim. Pa labi — skautu novada priekšnieks E. Ozols pievieno jaunajam karogam Nopelnu lenti; kreisajā pusē pie karoga I. Māliņš. Apakšā — skautu darbu skatē: Andris Miķelsons un Harolds Būlmanis (pa labi) rāda kā ar kompasu un karti jāorientējas apvidū.

Foto: J. Liģers

Skautu vieniba saņem karogu

Gaujas gaidu vienība Toronto un Ventspils skautu vienība Londonā.

Tērvetes (19.) skautu vienības 19. g. svētkus 17. aprīlī Latviešu namā Toronto ar svētbrīdi ievadīja māc. J. Cālītis un iesvētīja skautu vienības jauno karogu, kuŗu dāvināja Kanadas latviešu katoļu apvienība un pasniedza tās priekšnieks S. Gabrāns. Laicīgo daļu ar Latvijas himnu atklāja skautu vecāku padomes priekšsēdis V. Eglītis. Pieminot mocekļa nāvē aizgājušo Latvijas skautu prezidentu ģen. K. Gopperu, skauts A. Koralkēvics sniedza īsu ģenerāļa dzīves aprakstu.

Tērvetes skautu vienības priekšnieks J. Treimanis izsauca skautus un mazskautus, kas bija ieguvuši aroda un darba zīmes. Skautu vienību gada svētkos sveicināja Kanadas skautu jendas priekšnieks E. Dāvidsons, Kanadas latviešu katoļu apvienības priekšnieks S. Gabrāns, no Kanadas skautiem novada priekšnieks Edmunds Ozols, pasniedzot Tērvetes skautiem arī vairākus apbalvojumus. Par sevišķi sekmīgu darbību mazskautu un skautu pulciņi kopā ar vecāku padomi saņēma jauno „Scouts Toronto Award", ko šogad piešķīra pirmo reizi. Vienības vecāku padomes locekļi A. Korma un V. Eglīte saņēma kanadiešu pateicības zīmi par ilggadēju darbu vecāku padomē. No Jelgavas (5.) skautu vienības Sv. Katrīnās sveica tās priekšnieks A. Francis un no Rīgas (72.) skautu vienības priekšnieks V. Ezers. Skautu draugu komitejas sveicienus līdz ar aploksni nodeva A. Tīcmanis. Rakstveidā bija sveicinājuši Kanadas gaidu jendas priekšniece G. Upīte.

Priekšnesumu daļā bija deklamācijas un vairāki mūzikāli priekšnesumi pašu skautu izpildījumā. Nobeigumā — skautu māku demonstrējumi. Programmu vadīja skauts Andris Brammanis. Viņš sniedza arī ziņojumu par vienības darbību. Skauti bijuši arī izbraukumā uz kļavu sīrupa gatavošanas vietu Elmīrā. Vienību ar ziedojumiem atbalstījusi Toronto vanadžu kopa un A. Tīcmanis. Kanadas latviešu katoļu apvienība dāvinājusi vienības karogu. Visiem vienības labvēļiem izteica pateicību.

Par kafijas galdu bija rūpējusies skautu vecāku padome.

E. O.

Latvietis veicina Kanadas tirdzniecību

Ar šā gada februāri Austrālijas tirdzniecības komisijā Montrealā saistījies darbā mūsu tautietis Mario L. Purmals, kas atbildīgs ar tirdzniecību saistītos jautājumos un atteiksmju uzturēšanā ar Kanadas importieriem. Kopš iecelošanas 1957. gadā Kanadā M. Purmals bija saistījies ar MANZ (Montreala — Austrālija — Jaunzēlande) līniju, kas pirms trim gadiem apvienojusies ar Associated Container Transportation sabiedrību. Šeit ieguvis pieredzi visās kravas pārvadāšanas fazēs un vēlāk bijis tirdzniecības vadītājs, atbildīgs jaunas tirdzniecības izveidošanā ar Austrāliju un Jaunzēlandi.

Mario L. Purmals

Lai gan Mario (Māra?) Purmala līdzšinējās dzīves gaitas risinājušās dažādās svešās zemēs, viņš tekoši runā un raksta latviski, bez angļu valodas vēl pārzinādams vācu, krievu, franču un ķīniešu valodu. Abi viņa vecāki bijuši latvieši, dzimis Ziemeļķīnā, Tientsinā. Izglītojies amerikāņu, angļu un franču skolās savā dzimtā pilsētā Pekingā. Ķīnā nodzīvojis līdz 21 gada vecumam. Tēvs strādājis par inženieri un daudz ceļojis pa Krieviju, Mongoliju un Ķīnu. Agrā jaunībā M. Purmals pavadījis tēvu ceļā uz Latviju caur Suecu un vairākos gadījumos ceļojis pārpildītajā Transsibirijas vilcienā.

Pacifikā karā, no 1941.—1945. gadam, M. Purmals pavadījis japāņu internēšanas nometnē, kad japāņi okupējuši galvenās Ziemeļķīnas pilsētas. Pēc ASV flotes kājnieku korpusa atbrīvošanas Purmals strādājis par civīlo tulku pie amerikāņu flotes spēkiem. Pirms izceļošanas uz Austrāliju īsu laiku sprīdi strādājis par kuģa krāvas inspektoru Tientsinā. ASV flote Purmali 1948. gadā evakuēja uz Šanhaju, bet kad ķīniešu komūnisti ātri pārņēma Ziemeļķīnu, viņš aizbēga no Šanhajas un divus mēnešus vēlāk ar angļu preču kuģi ieradās Austrālijā.

Pirmā darba vieta Austrālijā bija 53 jūdzes no Sidnejas gaļas pārstrādāšanas fabrikā, trušu gaļas izstrādājumu nodaļā, kas bija plaukstoša tirdzniecība ar Angliju, bet tad trušu slimība iznīcināja gaļausainos Austrālijas krūmāju iemītniekus. Nākošā darba vieta bija Gilchrist Watt & Sanderson Pty Ltd., labi nostādīta kuģu aģentūra, kas vadīja vairāku kuģu sabiedrību līnijas ar Eiropu un Ziemeļameriku. Pirms izceļošanas uz Kanadu savos 8 darba gados vairākās kuģu sabiedrības nodaļās ieguvis eksporta vadītāja posteni. M. Purmala dzīves un darba gaitas aprakstītas vairākos Kanadas tirdzniecības žurnālos.

—ls—

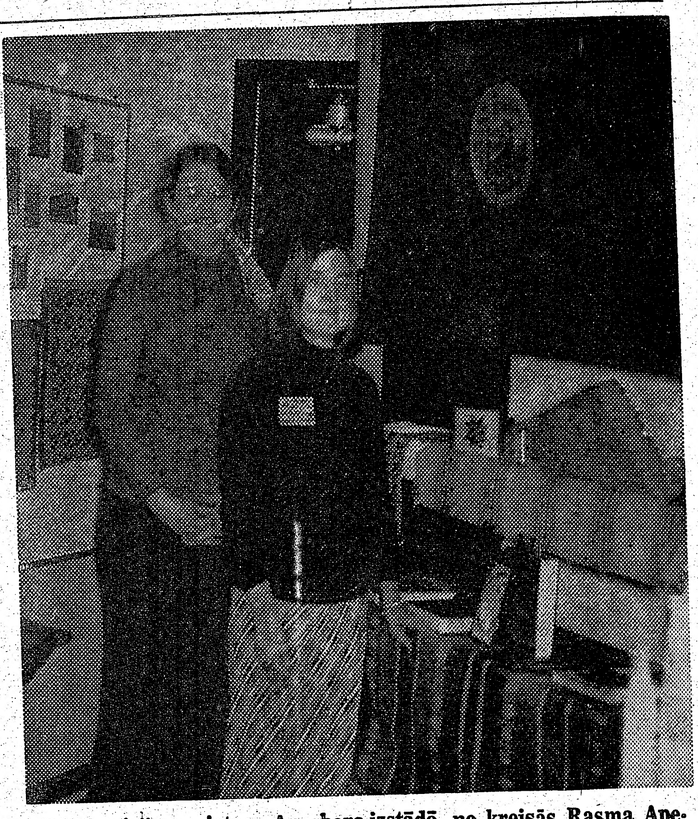

Pie latviešu novietnes Anarbora izstādē, no kreisās Rasma Apene un Latviešu kluba priekšniece Baiba Gilbe.
Foto: Sandra Miķelsone

Latviešu klubs universitātē

Starp vairāk nekā 35.000 studentu universitātes pilsētā Anarborā nav viegli sameklēt latviešu jauniešus, kuri te ieradušies no visām ASV, lai noorganizētu Latviešu klubu. Anarborā aptuveni varētu atrasties kādi 60—70 latvieši.

Par latviešu meklēšanas pūlēm un sekmēm Baiba Gilbe saka: „Jau pagājušā gada pavasarī ar sludinājumiem universitātes avīzē meklējām latviešus. Panākumi nebija lieli. Šogad atkal uzsākām latviešu meklēšanu pēc telefona grāmatas, apzvanot visus tos, kuŗiem latviski uzvārdi. Visai meklēšanai atrisinājums bija 16. marts, kad Grīnvaldu mājā uz pirmo oficiālo sanāksmi ieradās 35 tautieši, lai uzsāktu darbību „Latvian Club", kas reģistrēts pie Mičigenas universitātes."

Sapulci vadīja Baiba Gilbe. Radās arī pirmais lēmums — iekārtot latviešu novietni izstādē no 29. līdz 30. martam Burns Park skolas plašajās telpās. Ar latviskiem priekšmetiem izstādē piedalījās un to pārzināja: D. Grendze, L. Zariņa, Zariņš, E. Bišs, E. Kripas, P. Blāķis, A. Grīnvalde, U. Grīnvalds, V. Ķibēns, R. Apenis, Z. Zariņš, L. Einis, S. Miķelsone u.c.

Latviešu novietnē ar visai bagātu mantu klāstu bija iekārtots arī latvisko ēdienu galds, kas guva lielu piekrišanu. Izstādi skatīja ap 3000 apmeklētāju, izteicoties par to atzinīgi. **Sandra Miķelsone**

☆ Somiņu zagļi vai rāvēji pa lielākai daļai ir jauni cilvēki. Parasti viņi izvēlas vecākas sievietes, kuŗas vieglāk nogrūst zemē, un tad ar laupījumu aizbēg. Parasti šādi somiņu zagļi darbojas teātŗos, restorānos, vilcienos, autobusos, veikalos un citās vietās, kur daudz publikas un cilvēks mazāk uzmanīgs. Ja tāds somiņu rāvējs pagadās ceļā, piedzīvojumi rāda, ka pretoties nav nozīmes, jo jūs var piekaut, sadurt vai pat nošaut, kā tas gadījies ar 43 g. vecu sievieti Dallasā, Teksasā. „Es gribu jūsu somiņu," prasa jauns cilvēks. — „Nē, somiņa man pašai vajadzīga. Un, dzīva būdama, es to jums nedošu." Tad svešinieks izrauj revolveri, nošauj sievieti, paņem somiņu un aizbēg. Ieteicams somiņās neturēt lielākas naudas summas vai citas lielākas vērtības.

PAZIŅOJUMS

VASARAS LAIKS
Toronto pilsētā
no 1974. gada 28. aprīļa līdz 27. oktobrim.

Sakarā ar pilsētas domes rīkojumu pilsētas galva Davids Crombie noteicis, ka Toronto pilsētā 1974. gadā ievērojams vasaras laiks sākot ar svētdienu, 28. aprīli, plkst. 2 no rīta, un turpināms līdz svētdienai, 27. oktobrī, plkst. 2 no rīta.

Pilsoņi lūgti
PAGRIEZT PULKSTENI VIENU STUNDU UZ PRIEKŠU SVĒTDIEN, 28. APRĪLĪ, pl. 2 no rīta.

Pilsētas galva aicina visus pilsoņus sadarboties šai ziņā, lai rīkojums veicinātu sabiedriskās dzīves norisi!

G. T. BATCHELOR, City Clerk

DV TEĀTRIS KANADĀ

Rokana Spilara

DZIESMU SPĒLE

Zaļā pļava

Režisors E. Jurševskis

sestdien, 4. maijā, pl. 14.30

un

svētdien, 5. maijā, pl. 18.00

Bickford Park vidusskolas zālē 777 Bloor St. W.

Ieeja $4.50, $3.50. Pensionāriem un skolēniem puscena.
Biļetes iepriekš pārdod DV grāmatnīcā.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

BALTIC MOVERS
TALR. 534-1403, Toronto

LATVIJA AMERIKĀ
atsevišķi numuri pērkami
HAMILTONĀ
Northland Grocery
173 Glendale Ave. North

Laikrakstam **LATVIJA AMERIKĀ**

125 BROADVIEW AVE., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz

☐	vienu gadu	$21.—
☐	6 mēnešiem	$11.50
☐	3 mēnešiem	$ 6.—

Mr., Mrs., Miss. .....

Adrese: .....

.....

Čekus lūdzam rakstīt uz
LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING LTD. vārda.

ALL SEASONS TRAVEL
(Baltic Division)
2227 Dundas St. W. (pie Bloor), Toronto, Ont.

Piedāvājam individuālus un grupu lidojumus uz Eiropu
Palīdzam izkārtot ceļojumu formālitātes

G. KĀRKLIŅŠ (vakaros) 625-0500, V. BACENAS 533-3531

Mums nav . . .

(Turpinājums no 2. lp.)

principu sargāt brīvību visā pasaulē!" Tam būtu pievienojama doma, ko šī raksta autors teicis jebkurā politiskā vai republikāņu sanāksmē: Mums ir jāapzinās, ka tikai tad Amerikai būs nodrošināta brīva un gaiša nākotne, kad visi cilvēki un visas tautas būs atguvušas tiesības pašas noteikt savu dzīves veidu un valsts iekārtu!

Nevar būt iebildumu pret konfrontāciju, bet jābūt ļoti uzmanīgiem — kur, kad un kā to izlietot. Mums nav iemesla klusēt, bet mums jābūt pietiekami diplomātiskiem, lai to, ko mēs sakām un prasām, varam saistīt ar Amerikas principiem, solījumiem un vajadzībām.

Prezidenta Niksona „noēšana" iznīcinātu prezidentūras nozīmi arī nākotnē, kas padarītu ASV vājas un mūsu cerības Latvijas labā problēmatiskas vai pat neesošas. Nav šaubu, ka Niksona nīdēji darīs un riskēs visu, lai viņu iznīcinātu, iznīcinātu to vīru, kuŗu tie nīst jau kopš tā laika, kad Niksons atklāja Aldžera Hisa komūnistisko darbību. Mums ir cerības, ka ir iespējami radio raidījumi no Radio Liberty uz Latviju. Kongresa loceklis Stīls iesniedzis rezolūciju, pieprasot 100.000 dol. tikpat latviešiem, kā igauņiem, kā tas jau piešķirts lietuviešiem. Mums jāraksta visiem kongresa locekļiem un jāprasa, lai šo rezolūciju tūliņ apstiprina. Strādāsim visi kopējā mērķa labā!

Voldemārs Korsts

Toronto latviešu kreditsabiedrība

491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5

T.L. Kred. sab.
HAMILTONAS NODAĻA
16 Queen Street North,
Hamilton, Ont.,
L8R 2T8

MAKSĀ

6% par noguldījumiem
7% par 1 gada ilgtermiņa noguldījumiem
8% par 3 gadu ilgtermiņa noguldījumiem
9% par 3 gadu ilgtermiņa noguldījumiem (% saņemot termiņa beigās).

Minimālais ilgtermiņa noguldījums ir **$2000.00. Visi naudas noguldījumi apdrošināti. Dzīvības apdrošinājums līdz $2,000.00 procentuāli atkarībā no biedru vecuma iemaksāšanas brīdī.**

IZSNIEDZ

apdrošinātus personiskus aizdevumus līdz $10,000.00, māju obligācijas līdz $50.000.-

Toronto birojs pirmdienās slēgts.

Tas atvērts: otrd. — ceturtd. no 10 rītā — 7.30 vakarā, piektdienās no 10 rītā — 8.00 vak. Sestdienās no pl. 9 — 1 pēcp.

TĀLRUNIS
924-2551
924-2552

Hamiltonas birojs
atvērts otrd. un ceturtdien no 6.30 vak. — 9 vakarā.

Tālrunis 529-7939

romāns

(31. turpinājums)

„Vai nu nemēģināju? Tēloju labāk par visiem aktieŗiem! Ja restes kaklā maucas, ikviena loma padodas, bet piesitās pašnāvošanas vaina. Pēc gaŗas peldēšanas esi kā zivs — grūti sausumā elpot. Paiet nedēļas, līdz spirts no smadzenēm un kauliem izžūst, līdz nieres un aknas atkopjas. Pa to laiku sajūta tāda, it kā ar driģenēm būtu aizrijies, it kā ziepju zāles tecētu pa dzīslām; gara stāvokli nekādi nevari uzpurināt, katru stundu ceri uz pastardienu. Kad tā kavējas, pašnāvošanas slimība neizbēgama. Tās sākuma stadijā kļūsti filozofs; kā cūka mēslos rocies savā apsēstībā un nedienā, bet atrast nevari nekā. Tūkstošreiz dienā ieduŗ jautājums: kāpēc dzīvot? Lai dzertu, neliešiem zābakus spodrinātu, staigulēm gultas uzklātu? Ja tiktu ārā, tad dzertu — varbūt kaut kā gals pienāktu — nosistos, noslīktu vai kāds kautiņā nosistu. Strādāt, naudu pelnīt un pa mājām čubināties vairs neprotu — darbā neredzu jēgas, mieram esmu par slimu. Bet par ārpusi nav ko gudrot — esmu cietumā, restes kaklā. Nu nāk pašnāvošanas slimības otra stadija — uzbrukums paša dzīvībai — bez izstieptas domāšanas, bez sevis apraudāšanas. Visērtāk ar miega zālēm — ar pārdesmit ripiņām pietiek, lai aizceļotu uz elli. Nav jāmokās; nav jābaidās, ka var iznākt kropļa dzīve, kas ir muļķīgāk nekā būt beigtam, jo kapā nav nekāds posts, kreņķi, nediena, pārgudri ārsti, tiesneši, dvēseļnieki, policisti un —"

„Mēģināji atkal?" patraucos vaicāt, lai Marka vārdu lavīnai norādītu virzienu.

„Tikko noķēru izdevību! Tiesnesis mani aizsūtīja uz Fortu — to piepelējušo kraukļu perētavu, kur uzraugiem acis izknābtas, pirksti sastinguši aiz mantrausības. To tikai man vajadzēja! Fortā zāļu vairāk nekā aptiekā! Brīvības laikā biju izdiedelējis no Pestīšanas Armijas mēteli un virskreklu — aiz paviršības nepaspēju tos nodzert. Draugs ienesa zāles, tam mētelis — uzraugam krekls. Ar Forta sargiem varēja sarunāt — daži paši no cietumniekiem par atslēgu pūķiem pārauguši. Īstajā reizē izliekas stulbi, neuzmanīgi, aizmāršīgi. Ja augstākā valdīšana pieķeŗ, tad izrāj, bet nepadzen — grūti noķert kādu godīgu muļķi, kas par bada algu nāks Forta peklē ar velna zeļļiem kautiēs. Labāk tad lopu kautuvē vēršiem rīkles griezt — jo stulbāks kāds radījums, jo vieglāk ar to galā tikt.

„Tomēr tev neizdevās?" atkal atgādinu temu.

„Miega zāles bija sajauktas ar krītu, vai esmu pie tām tā pieradis, ka vairs lāga neiedarbojas. Rītā biju dzīvāks par pasistu runci — tikai uzmosties lēti nevarēju. Domā, kāds nesaprata, kas par vainu? Nāca ārsts, izskaloja māgu, trieca kaut ko vēnās, līdz uzlēcu kājās — kaut aizmidzis. Tāda nejēdzība — neļauj cilvēku brāķim aiziet uz elli pārogļoties! Vai labāk, ja aizņem vietu ir Fortā, ir trako mājās? Atēdu ubagiem iztiku, tas viss. Kāpēc viņi mūs visus — Forta ačgārņus — neapbeŗ ar chlorkaļķi un neaplej ar sālsskābi? Mūŗus nojaukt, lauku uzart, apstādīt kartupeļiem. Pēc piecdesmit gadiem cilvēks cilvēkam palīdzēs nomirt, būs vieglāk pārogļoties, atdzimt kādā kustonī."

„Tā nerunā!" es iesaucos. „Nepiemini chlorkaļķi!"

„Ja tikšu ārā, dzeršu un laupīšu kā paša velna padēls! Visas trakuma pakāpes esmu izkāpaļājis, darījis visu, ko vien varējis izdomāt —vienīgi apvērsums pret paša dzīvību man nav izdevies — tāpēc pansijā pie melnā neesmu ticis! Velnu, velnu, es gribu — ne Dievu, ne eņģeļus, ne cilvēkus, pat sievietes mani maz interesē, jo esmu velna padēls, labi mēs sadzīvotu ir ellē, ir baznīcas pagrabā, ir —"

„Vienmēr jūties rada velnam?" steidzos Marku pievaldīt. Jo vairāk tu runā, jo —"

„Netirdi! Vai nezini schizofreniķa dabu? Pats tāds esi, redzu tevi ik dienas, tu mans spogulis, jau divi nedēļas tevī skatos! Tu pazīsti mūsu plūdus un atplūdus, sacietēšanu, izkušanu, naidu un lūgšanos — pakrišanu, piecelšanos — lāstu un žēlastību, Dievu un velnu sevī."

„Neesmu tavs spogulis, tavs līdzinieks!" iesaucos nobijies. Pielecu kājās, aizskrienu — ilgāk nedrīkstu viņā klausīties.

Vai Marks sāks trakot? Tad labāk turēties atstatu.

„Netici vājprātīgam!" uzsaucu sev. „Tu neesi tik dziļi nogrimis kā viņš — tu vēl izrāpsies. Vai nemani pamatu zem kājām? Atsperies, skaties uz priekšu!"

Uzklausu pats sevi. Aizeju uz telpas gaišāko stūri, noglāstu grāmatu un pūlos lasīt. Bet vairāk par lasīšanu man gribas domāt. Varbūt abas nodarbības var apvienot? Lasu drusku, domāju daudz. Grāmatā stāsts par meža vīru, kas dzenā degvīna tecinātājus. Nieki, joki, plēšanās, dūŗu vicināšana, laime kā vizbulīte, mīlestība pļavā un upmalā — līdzīga mūsējai toreiz — bet mūsējā netika līdz altārim, kāzu gultai un šūpulim.

Vai tāpēc man tikdaudz par pagātni jādomā, ka mūsu mīlestība palika pusizaugusi? Tā jūsma piederēja mums vien — kāda bija citiem tiesība izpostīt mūsu dārzu? Tanī pasaules trakums, ļaunums un ačgārnība ieperināja nedienu, kas pārauga par sāpēm, svešumu, apsēstību un vājprātību.

Stāsts paliek nenobeigts: grāmatu aizmirstu aizvērt. Aizpeldu domās kā upē, kas bezgalīga — kuŗā varētu peldēt deviņi saules mūžus.

Iris, Iris, vai tu mani kādreiz meklēji? Naktīs sasaucies ar zemes vēžiem, kad nevarēji aizmigt, mani piemīnēdama? Vai manas dvēseles atbalss liek lūpām savilkties, kad it kā ziedus pieminēdama, tu būtu noplūkusi pabaudīt pīlādžu ogas? Varbūt tev mūsu mīlestība noziedēja kā ievu gubenas Rantmalā?

Varbūt tavā vietā mani atminas Undiņu Lavīze — sīka meitene ar tik gaišiem matiem kā izbalinātu linu kodaļu? Man nepatika viņas acis — spožas, sudrabainas kā ledus graudi. Lavīzei trūka krāsas — pat asinis viņai, droši vien, bija bālas — tāpēc rokas un lūpas likās vēsas. Nāra, ne meitene — māsa zivīm.

Atminos rudens svētkus. Lavīze stāvēja ēnā pie lauru kociņa; jutu, ka viņa ik brīdi mani redz. Negāju uz to pusi, jo tu, Iris, visu vakaru biji ar mani — citas meitenes likās vientieses vai aušas. Tās redzēju it kā tālumā, it kā aizplīvurotas.

Pienāca Biruta — mana bērnības draudzene, kas aiz ilgās un pārziedējušās pazīšanās bija kļuvusi kā māsa.

„Lavīze grib tev ko pavaicāt," Biruta čukstēja, kad tu biji paslīdējusi nostāk un mēļoji ar Maiju un Natu.

Izlikos nedzirdam.

„Vai panāksi līdzi?" Biruta vedināja.

„Vēlāk —" manīju ledu savā balsī.

„Neaizmirsti gan, Gunti." Biruta atgriezās pie Lavīzes.

Aizkavējos. Vēlāk Lavīzes zālē vairs nemanīju — varēju aizmirst Birutas lūgumu. Mana sirdsapziņa bija ieskrambāta.

Pēc pāris nedēļām ievēroju, ka Lavīze pastaigājās ar Āriju Priedīti. Viņš bija ražens puisis — mīksts kā pāraudzis suņburkšķa laksts. Tomēr turējās dūšīgs: mētāja basketa bumbu; skrēja kilometru. Arī klavieres un vijoli spēlēja; īsta mūziķa dvēsele, bija maigs, bet iedomīgs, labsirdīgs, bet plātīgs. Tagad viņš tikko jaudāja iet tik gausi, lai mazā meitene tiktu līdzi; pus metru gaŗāks augumā, viņš no augšas lūkojās viņas gludajā matu sukājumā. Šķita nokaunējies, vai nu par savu dižumu, vai Lavīzes sīkumu. Valodas viņiem neveicās. Ārijs laikam nebija drošs par savu atjautu; Lavīzei vienlīdz vienaldzīgs, likās, bija klusums un sarunas. Viņas skats notvēra manējo — pusmirklī viņa izteica pārmetumu.

Tas skatiens vēl tagad manī gruzd. Ko man vajadzēja darīt? Kā klaunam skriet viņiem klāt, apvainot Āriju, paķert Lavīzi aiz rokas, raut kādā nostūrī runāties?

(Turpmāk vēl)

TORONTO ZIŅAS

TLB sestdienas skolas vecāku un skolotāju pārrunu vakars 21. aprīlī Latviešu namā bija pulcinājis 60 vecāku un skolotāju. Vakaru ievadīja skolas pārzine A. Martinsone, kam sekoja pārrunas par skolas darbu, mācības grāmatām un skolas mācību ilgumu. Vecāki un skolotāji pakavējās pie groziņu veidā klātā kafijas galda. Sestdienas skolas Ģimenes dienas sarīkojums paredzēts 5. maijā pl. 3 pēcp. Lietuviešu namā (1021 College St.). Svētbrīdi vadīs māc. I. Gaide, kam sekos priekšnesumi un iepriekš pārdoto ložu laimestu izloze. Sarīkojuma noslēgumā cienasts bērniem un viesiem. Turpat varēs iegādāties arī skolas žurnāla Auseklītis 9. numuru. Sestdienas skolas 24. mācības gada nobeigums un 23. izlaiduma akts 1. jūnijā pl. 10 rītā Latviešu namā. Sestdienas skolu šogad beigs 24 skolēni. Aktā svētbrīdi vadīs māc. J. Cālītis. Jaunākās klases skolas darbu beigs 25. maijā pl. 9 rītā Jesse Ketchum skolas telpās.

Trīs vietējo latviešu ev. lut. draudžu mācītāji, A. Briedis, I. Gaide un J. Cālītis savā kārtējā mēneša sanāksmē 16. aprīlī Sv. Jāņa baznīcas telpās pārrunāja Latviešu ev. lut. draudžu apvienības Kanadas apgabala konferenci, draudžu sadarbību Toronto un kristīgās audzināšanas jautājumus, kā draudzes varētu palīdzēt apgūt ticības mācību skolās un svētdienas skolās. Nolēma sasaukt 8. maijā ticības mācības skolotāju apspriedi pl. 7 vak. Sv. Andreja baznīcas telpās, lai pārrunātu ticības mācības programmu un mācības līdzekļus — bibliotēku, filmas, skaņu lentes u. c. Pirmā šāda veida sanāksme jau notika šā gada janvārī.

Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas rīkotais literāri mūzikālais vakars 20. aprīlī Sv. Jāņa draudzes sarīkojumu telpās bija pulcinājis ap 250 apmeklētāju. Rakstniece Ingrīda Vīksna lasīja fragmentu no sava LNAK kultūras nozares godalgotā darba Piecas naktis. Pianists Arturs Ozoliņš atskaņoja komp. Skrjabina, J. Mediņa, Lista, Šopēna un Rachmaninova mūziku. Programmu pieteica N. Būlmanis. Nobeigumā dāmu komitejas priekšniece L. Jansone pateicās programmas veicējiem un pasniedza ziedus. Apmeklētāji vēl pakavējās blakus zālē pie dāmu komitejas kafijas galda.

Sv. Jāņa baznīcas Baltās svētdienas dievkalpojumā 21. aprīlī māc. I. Gaide ieveda amatā draudzes padomes un dāmu komitejas locekļus, kas piedalījās arī Sv. vakarēdienā. Pēc dievkalpojuma bija iesvētāmo jauniešu vecāku sanāksme baznīcas sarīkojumu zālē. Pārrunāja jauniešu iesvētes — 19. maija dievkalpojuma mūzikālo daļu un dievnama dekorēšanu, izraugot no vecāku vidus trīs pārstāves: N. Černavsku, Jaunkalni un Vītoli.

Jauniešu kristīgās sadraudzības saieta dalībnieki mācītāju I. Gaides un J. Cālīša vadībā 18. aprīlī piedalījās kanadiešu jauniešu Katakombu dievkalpojumā Sv. Pāvila baznīcā. Dievkalpojumā dziedāja dziesmas dažādu instrumentu pavadījumā. Dejoja rituālas dejas, bija ticības apliecinājumi un lūgšanas. Dievkalpojumu vadīja jaunieši, bet svētrunu teica anglikāņu mācītājs. Nobeigumā visus aicināja pie altāra pieņemt Kristu. Dievkalpojumā piedalījās 1500 jauniešu, starp tiem 20 latviešu jauniešu varēja vērot arī citāda veida dievkalpojumu. Nākošais jauniešu kristīgās sadraudzības saiets 2. maijā pl. 7 vak. Sv. Jāņa baznīcā ar filmu izrādi.

Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas 25 dalībnieces priekšnieces L. Jansones vadībā 17. aprīlī apmeklēja draudzes mācītāju I. Gaides un J. Cālīša vadībā 18. aprīlī piedalījās kanadiešu jauniešu Katakombu dievkalpojumā Sv. Pāvila baznīcā. Dievkalpojumā dziedāja dziesmas dažādu instrumentu pavadījumā. Dejoja rituālas dejas, bija ticības apliecinājumi un lūgšanas. Dievkalpojumu vadīja jaunieši, bet svētrunu teica anglikāņu mācītājs. Nobeigumā visus aicināja pie altāra pieņemt Kristu. Dievkalpojumā piedalījās 1500 jauniešu, starp tiem 20 latviešu jauniešu varēja vērot arī citāda veida dievkalpojumu. Nākošais jauniešu kristīgās sadraudzības saiets 2. maijā pl. 7 vak. Sv. Jāņa baznīcā ar filmu izrādi.

Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas 25 dalībnieces priekšnieces L. Jansones vadībā 17. aprīlī apmeklēja draudzes mācītāju I. Gaidi viņa mājā 12 Worthington Cresc., lai pakavētos pārrunās par draudzes darbu un nākotnes iecerēm.

Saulaines pārvaldes locekļi, piedaloties mācītājam I. Gaidem, draudzes darbiniekiem, dāmu komitejas loceklēm un citiem interesentiem, pēc 21. aprīļa dievkalpojuma izbrauca uz draudzes lauku īpašumu Saulaini, lai iepazītos, vai notikušas kādas maiņas pēc aizvadītās ziemas un pārrunātu īpašuma uzpošanu nākošai vasaras sezonai. Talka paredzēta maijā.

Austrumu draudzes lauku īpašumā Tālavā 21. aprīlī vairāk nekā 40 draudzes locekļu piedalījās pavasara uzpošanas talkā. Draudzes mājas apkārtnē izveidoja apstādījumus, iedēstot košumkrūmus un veicot citus darbus Mārtiņa Bērtulsona vadībā. Uzposa draudzes mājas iekšpusi un brīvdabas dievkalpojumu vietā izveidoja puķu dobes. Salaboja arī iebraucamo ceļu. Sezonas atklāšana paredzēta maijā.

TLTA sestdienas ģimnazijas drāmatiskā pulciņa viesizrādi — Mārtiņa Zīverta lugu Cilvēks grib dzīvot, ko iestudējis rež. H. Miķelsons, 21. aprīlī Londonā noskatījās 60 apmeklētāju. Izrādes dalībnieku uzņemšanu un pacienāšanu bija izkārtojusi Londonas latviešu kopa priekšnieka prof. A. Dreimaņa vadībā. Šī bija ģimnazijas drāmatiskā pulciņa šīs sezonas pēdējā viesizrāde pēc izrādēm Toronto, Montrealā un Hamiltonā.

Jaunajā modernajā veco ļaužu mītnē True Davidson Acres Austrumjorkā 17. aprīlis bija izsludināts par Latviešu dienu. Ar priekšnesumiem piedalījās latviešu pensionāru apvienības koris Dziesmu kamols diriģentes O. Upenieces vadībā un tautas deju kopa Mazais dižduncītis Z. Miezīša vadībā, nodejojot četras tautas dejas. Skolotājs inž. O. Sils rādīja diapozitīvos Latvijas skatus ar paskaidrojumiem. Latviešu dienu atklāja mītnes programmas vadītāja Džesija Smita. Latviešu priekšnesumus noskatījās ap 150 dažādu tautību mītnes iemītnieku. Par cienastu ar latviskajiem ēdieniem rūpējās mītnes latviešu personāls — māsu pārraudze Bērziņa, virsmāsa Ezergaile un māsa Legzdiņa. Nobeigumā māsu pārraudze Bērziņa pateicās administrācijas vārdā par priekšnesumiem un uzaicināja apciemot mītni arī turpmāk, it sevišķi svētku dienās.

Toronto latviešu pensionāru apvienības sarīkojumu daļas vadītājs J. Rolavs atteicies no amata; viņa pienākumus uzņēmusies O. Upeniece ar M. Prikuli. Ģimenes dienas sarīkojumā 9. maijā piedalīsies Biruta Senkēviča ar referātu, soliste Marta Ādama ar Rutu Āzi pie klavierēm un L. Pone ar deklamācijām. 16. maijā paredzēts māc. J. Cālīša referāts Latviešu namā. Pensionāru apvienībā pašlaik ir 505 dalībnieki, kas arī nokārtojuši savas šā gada biedru maksas.

Ceļā uz slimnīcu 12. aprīlī ar sirdstrieku miris 63 g. vecais Dimitrijs Barnolickis. Viņš Latvijā bijis dzelzceļu darbinieks. Aizgājēju 17. aprīlī pārpelnoja Prospekta krematorijā, aizlūgumu vadot mācītājam J. Cālītim. Nelaikim Kanadā nebija neviena tuviniekа.

Toronto DV nodaļas sporta kluba tradicionālā Futbola sezonas atklāšanas balle 20. aprīlī Latviešu namā bija pulcinājusi ap 90 ballinieku. Spēlēja A. Grinberga vadītā deju kapella Runči trimdā. Futbola karalienes vēlēšanas vadīja futbola sekcijas vadītājs A. Alksnis, un karalienes godam tīkoja 7 meičas. Ballinieki (balsojot uz ieejas kartēm) par karalieni izraudzīja 18 gadu veco 13. grada vidusskolnieci Silviju Kārkli, bet par galma dāmām Ritu Ozoliņu un Judīti Praisu. Jaunajai Futbola karalienei tradicionālo lenti uzlika iepriekšējā gada karaliene Sandra Richtere, bet ar ziediem sveica A. Alksnis. Bija organizēta arī loterija, kuras laimestus vilka Sandra Richtere. Galveno laimestu, olimpisko spēļu loterijas lozi, laimēja Sarmīte Vītola. Sarīkojumā īpašu sumināju dzimšanas dienā saņēma DV Toronto nodaļas Maija balles bij. karaliene, universitāti beigušā Dace Zača. Viņa arī bija tālākā vakara viešņa, jo pašreiz strādā Vankuverā. Vakara programmu vadīja sporta kluba priekšsēdis R. Kadiķis.

Divi no TLTA ģimnazijas audzēkņiem šinī māc. gadā mācās Minsteres latviešu ģimnazijā — Atis Freimanis un Māra Rāviņa. Lieldienu brīvlaikā viņi bija atbraukuši viesoties vecāku mājā un 19. aprīļa vakarā ieradās apciemot arī latviešu ģimnaziju. Viņi atbildēja uz daudziem jautājumiem par mācību norisi un dzīves apstākļiem Minsterē, kā arī piezīmēja, ka šis mācību gads vecākiem materiāli izmaksājot ap 3000 dol. Visielākie izdevumi bijuši par skolas internātu.

Latviešu fonda piešķirumu pieprasījumu iesūtīšanas termiņš pasta darbinieku streika dēļ pagarināts no 30. aprīļa uz 15. maiju.

Augšā pa kreisi — ziņojumu LNAK padomei sniedz valdes priekšsēdis T. Kronbergs. Pie prezidija galda: archibīskaps A. Lūsis, PBLA priekšsēdis U. Grava un ALA priekšsēdis I. Spilners. Apakšā — padomi sveic DV Kanadas valdes priekšsēdis G. Brikmanis. Apkārt galdam no kreisās: V. Kaļiņš, K. Znotiņš, V. Miklašēvics, A. Sprūdžs, J. Reinbergs, V. Miklašēvics jun. un A. Upeslācis. Foto: J. Liģers

Visu vērību latviešu valodai

IZGLĪTĪBAS PROBLĒMAS UN IEROSINĀJUMI LNAK PADOMES SESIJĀ

LNAK padomes sesijas darbības veicināšanai rezolūcijas un ieteikumus izstrādāja atsevišķās komisijās. Izglītības komisiju vadīja LNAK izglītības vadītājs J. Mežaks.

Par latviešu skolu mērķi komisija atzina pareizas un tīras latviešu valodas mācīšanu un jaunatnes ieaudzināšanu latviskās kultūras vērtībās. Mācot arī jāaudzina ne tikai skolās, bet arī dažādos kursos, nometnēs un jaunatnes organizācijās.

Par konkrētiem latviešu jaunatnes izglītības un audzināšanas mērķiem Brunis Rubess izvirzīja modināt un attīstīt jaunatnē: 1. piederības apziņu latviešu tautai; 2. cenšanos iekļauties latviešu sabiedrībā produktīvā darbā un 3. tieksmi piesavināties labu latviešu valodu un pārējās zināšanas, kas nepieciešamas minēto mērķu sasniegšanai.

Debatēs māc. Ā. Čops aizrādīja, ka minētie jaunatnes mācīšanas un audzināšanas aspekti nav nošķirami viens no otra. Jauniešu apziņa par piederību savai tautai ir pārsvarā emocionāls pārdzīvojums. Nacionālā audzināšana nav šķirama no vispārīgas izglītības. Vērtību apziņa sakņojas ne tikai prātā, bet visā gara dzīves ievirzē. Tikai tādā gadījumā jaunietis apzinās, ka viņa pienākums ir arī mīlēt un vērtēt savu tautu. Šādu mīlestību nevar iemācīt, tai jāaizaug no jaunietī ierosinātiem pārdzīvojumiem.

L. Vīks atzina, ka, mācot vecāku dzimto valodu, bērni pakāpeniski jāieaudzina tai gara dzīves ievirzē, kas raksturīga latviešu tautai. Šādā gaisotnē bērns garīgi augs un veidosies par latvisku personību, nevis pūļa cilvēku. V. Slaviešа aizrādīja, ka jaunatnes audzināšana latviskā garā jāturpina arī pēc skolas absolvēšanas jaunatnes organizācijās, kursos un semināros, tā attīstot jaunatnē vēlēšanos dzīvot un darboties savas tautas labā. Līdz ar to jaunatnē radīsies apziņa par latviešu valodas nozīmību un vērtību viņu turpmākajā dzīvē latviskā vidē.

A. Martinsone noskaidroja pašreizējās vajadzības skolas darbā, lai tas kļūtu sekmīgāks. Trūkst noderīgu mācības līdzekļu, sevišķi jaunākajām klasēm. Būtu vajadzīgi mācības līdzekļi, kas veicinātu bērnu mājmācību — skaņu plates, dažādu priekšmetu un ainu zīmējumi, kas pavairotu bērnu vārdu krājumu. Trūkst arī noderīgu bilžu grāmatu. Jārod vairāk līdzekļu minētajām vajadzībām. Vecāki nepietiekami rūpējas, lai bērni vairāk praktizētos latviešu valodā. Tikai neilgu laiku bērni pavada latviešu skolā. Bērniem jādod iespējas rotaļāties un izkopt savstarpējās, sarunās praktisku latviešu valodu. Skolas iespējas šai ziņā ļoti ierobežotas. Vecāki jāierosina sūtīt bērnus latviešu skolās. Kļaviņa ierosināja rūpēties arī par jaunās

(Turpinājums 10. lp.)

Pasaule izšķirīgu notikumu priekšvakarā

SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ NO VAŠNGTONAS

Divdesmitā gadsimta Metternicha ASV ārlietu ministra Dr. Kisingera lielā politiskā pokera spēle tuvākos mēnešos var sasniegt savu kulminācijas punktu. Par viņa bīstamākiem pretspēlētājiem uzskata Pad. savienības komūnistu partijas ģenerālsekretāru Brežņevu, Kremļa ārlietu ministru Gromiko un Maskavas sūtni Vašingtonā Dobrīņinu. Atklātībā maz pieminēts ir Brežņeva padomdevēja Aļeksandrova vārds. Aļeksandrovu var uzskatīt par Kremļa Kisingeru, jo viņš ir Pad. savienības komūnistu partijas centrālkomitejas un arī politbiroja referents ārpolitiskā plānošanā un, domājams, ir arī šo plānu īstenošanas autors. Lai gan Pad. savienības ārlietu ministrs Gromiko ir pilntiesīgs politbiroja loceklis, arī viņam esot jāņem vērā Aļeksandrova radītie plāni, kuŗus palaikam jau iepriekš akceptējis politbiroja vairākums. Runā, ka tieši pēc Aļeksandrova ieteikuma Kremlis izšķīries pāriet diplomātiskā ofensīvā Eiropā un citur. Šīs ofensīvas pamatā liekot prezidenta Niksona saistītās rokas ASV iekšpolitiskā krizē.

ASV diplomātijas panākumi Vidējos austrumos ir radījuši Kremlī ne vien satraukumu, bet gandrīz jau pāniku. Ēģiptes prezidenta Sadata draudzība ar ASV ārlietu ministru ir gandrīz neticams politisks fainomens. Tas, ka Sadats Kisingeru uzrunā par Henriju, nav arabu valstsvīriem raksturīgs tuvas draudzības apliecinājums. Tas ir jau daudz kas vairāk. Kisingers savukārt augsti respektē Sadata politisko tālredzību un kā privātās, tā arī publiskās sarunās Ēģiptes galvu nesauc priekšvārdā, bet konsekventi godina par prezidenta kungu. Diplomātisko attieksmju atjaunošana ir tikai pirmais solis Kairo un Vašingtonas draudzības uzplaukumā. Un te mēs nevaram ignorēt faktu, ka arabi kā pagātnē, tā arī pašreiz Vašingtonu uzskata par vienīgo un spēcīgāko Izraēlas aizstāvi.

Pagājušā nedēļā prezidents Niksons paziņoja 200 milj. dol. aizdevuma piešķīrumu Ēģiptei. Tas bija nenoliedzams pliķis Kremļa sejā. Nav jāaizmirst, ka Kremlis sava politiskā iespaida nodrošināšanai Ēģiptes militārās palīdzības un saimnieciskā atbalsta ietvaros ieguldījis biljoniem dolaru. Un tagad Ēģiptes prezidents Sadats piedzīvojušu diplomātu vērtējumā atrodoties tikai vienu soli no pilnīgas Kremļa aizbildniecības nokratīšanas. Ļoti zīmīga ir pašreiz Suecas kanāļa sagatavošana kuģniecībai. Mīnu un nogremdēto kuģu izvākšanā iesaistīti amerikāņu un britu lietpratēji. Krievu speciālisti šajā akcijā nemaz nav pieaicināti. Te jāpiezīmē, ka mīnas no Suecas kanāļa izzvejo amerikāņu Sestās flotes lidmašīnas bazes kuģa īpaši helikopteŗi.

Jauns pagrieziens Vidējos austrumos ir miljoniem dolaru lielais modernāko amerikāņu ieroču piegādes nolīgums ar Saudi Arabiju. Nav šaubu, ka ar šo nolīgumu arabu valstis, ieskaitot arī tagadējos Izraēlas pretiniekus, ar laiku būs apbruņotas nevis ar Kremļa, bet amerikāņu ieročiem. Un tā ceļā uz Vidējiem austrumiem šonedēļ Kisingeram Ženēvā paredzētas dažu stundu ilgas sarunas ar Pad. savienības ārlietu ministru Andreju Gromiko. Runā, ka politbirojs vaino tieši Gromiko „sociālistiskas modrības trūkumā" — samazinot Kremļa iespaidu Vidējos austrumos. Maskava no tā vēl nav atteikusies, un Ēģiptes vietā tā uzmetusies par Sirijas apgādātāju ar kaŗa rotaļlietiņām. Acīm redzot Brežņevs izšķīries noturēt Siriju par padomju politiskās ekspansijas priekštilta poziciju Vidējos austrumos.

Izraēlas un Sirijas militārie spēki Golānas augstienē vēl joprojām turpina kaŗu vestes kabatā. Šis minikaŗiņš tomēr it viegli var uzliesmot plašākā militārā sadursmē. Savienoto Valstu ārlietu ministra Kisingera nākamais uzdevums ir novērst šādu plašu militāru sadursmi. Visas zīmes liecina, ka Izraēlas un Sirijas militāro spēku atvilkšana un neitrālas Apvienoto Nāciju pārraudzītas joslas radīšana nav vairs ūtopija. Ja tiešām tas īstenosies, tad tas būs tiešs ASV ārlietu ministra panākums.

Jāpiemin arī pēdējo politisko notikumu attīstība pašā Izraēlā. Pēc Goldas Meires valdības demisijas bijušās valdības galvas partija par savu vadītāju ievēlēja piedzīvojušu kaŗavīru un politiķi Iciku Rābinu. 1967. gada zibenskaŗā viņš bija Izraēlas ģenerālstāba priekšnieks. Izraēlas žilbinošie panākumi šajā kaŗā bieži vien aplam piedēvēti bijušam kaŗa ministram Moše Dajanam. Objektīvi novērotāji uzskata, ka tieši tagadējais Izraēlas valdības galva Iciks Rābins bija 1967. gada kaŗa stratēģs un viņam, nevis Dajanam, pienākas lauru lielākā daļa. Rābins esot nosvērts politiķis. Viņu uzskata par prāgmatisku un piesardzīgu vidusceļa gājēju. Rābina nostāšanās Izraēlas valdības vadībā var izrādīties par svarīgu pozitīvu faktoru Dr. Kisingera žīdu un arabu samierināšanas akcijā.

Laikā, kad Kisingers šajās dienās mēģina celt diplomātisko tiltu starp Damasku un Telavīvu, Kairo pēkšņi savu vizīti pieteicis Gromiko. Droši vien Kisingers Ēģiptes galvaspilsētā atkal satiksies ar Gromiko, bet var gadīties, ka Gromiko uzturēšanās laikā Kairo Ēģiptes prezidents Sadats būs pārāk aizņemts ar citām svarīgākām lietām. Šādu Sadata soli varēs viegli iztulkot kā Maskavā, tā arī Vašingtonā.

Ieroču žvadzināšana Vidējos austrumos droši vien vēl turpināsies, bet liekas, ka izeja no žīdu un arabu naidīgo attieksmju labirinta varbūt jau ir atrasta.

Maija pirmā nedēļa var izrādīties par izšķirīgu Eiropas politiskai nākotnei. Kā zināms, 5. maijā Francijā vēlēs jaunu valsts prezidentu. Šajās vēlēšanās savas kandidatūras pieteikuši 12 franču pazīstami un pavisam nepazīstami politiķi. Vēlēšanu divkaujā sociālistu un komūnistu atbalstītais kandidāts Miterands izšķirīgā gājienā sastapsies ar labā spārna gollistu kandidātu Šaban-Delmasu. Nav nekāds brīnums, ka liberāļi un kreisā prese priekšlaicīgi pareģo Miteranda uzvaru. Šos pareģojumus balsta uz ne visai pārliecinošiem tautā izdarītās aptaujas rezultātiem. Tanī pašā laikā prese, kas simpatizē gollistiem, brīdina, ka Miteranda uzvara nozīmētu Ungārijas un Čechoslovakijas traģēdijas atkārtošanos — šoreiz pašā Eiropas sirdī Francijā. Neesot šaubu, ka Miterands ir tikai komūnistu lelle un, viņam pārņemot valsts prezidenta amatu, valdība nonāktu komūnistu varā. Tā esot liela traģēdija, ka tagad Francijai neesot vairs glābēja Degolla, kas to pasargāja no bojā ejas vēl vienpadsmitā stundā. Objektīvi novērotāji tomēr ir pārliecināti, ka pirmajā gājienā neviens kandidāts neiegūs nepieciešamo balsu vairākumu. Izšķirīgajā otrā gājienā franču tautas vairākums nostāšoties Šabana-Delmasa pusē. Tam, kas pašreiz notiek Francijā, ar vislielāko interesi seko kā Maskava, tā arī Vašingtona. Runā, ka arī Pekinga turot acis un ausis vaļā. Komūnistu uzvara Francijā nozīmētu vieglāku Kremļa rietumu robežas nosargāšanu un pietuvinātu neizbēgamo Maskavas un Pekingas militāro kolliziju krietnu tiesu tuvāk reālam lielam kaŗam Tālajos austrumos. Un te atkal jāpiemin Dr. Kisingera vairākkārtējā ciemošanos Pekingā. Neviens, varbūt izņemot prezidentu Sadatu un sarkanās Ķīnas premjēru Čuenlaju, nezina, ko atklātībai noklusētās divās stundās zem četrām acīm pārrunāja sarkanās Ķīnas vadonis Mao un rietumu pasaules diplomātiskais meistaržonglieris Dr. Kisingers. Tikai Maskava aplinkus ir izteikusi bažas, ka šajās sarunās radīti priekšnoteikumi Vašingtonas un Pekingas militārai un saimnieciskai aliancei, kas būtu vērsta pret Pad. savienību.

Kā redzams, Dr. Kisingers nenodarbojas ar sīkām lietām. Nav brīnums, ka daudzi piedzīvojuši valstsvīri ir nobažījušies par to, ka Kisingera rokās šodien atrodas gandrīz visas svarīgākās starptautiskās politikas atslēgas. Vienas vienīgas nepareizas atslēgas izvēle var izrādīties par liktenīgu visai rietumu civilizācijai.

Aleksandrs Ķegumnieks

Izraēlai jauns valdības galva

Trauslais miers Vidējos austrumos atkal apdraudēts. Izraēla un Sirija cīnās vēl sīvāk nekā pirms Jom Kipura kaŗa. Partizānu uzbrukumi Izraēlas kolonijām izraisījuši tās atmaksas uzbrukumus. Arī Ēģipte draud ar kaŗa darbības atsākšanu.

Nevērojot Kisingera diplomātiskās pūles dabūt arabus un Izraēlu pie sarunu galda, patiess miers liekas tālu. Izraēlas valsts savos 25 pastāvēšanas gados strauji attīstījusies, bet nonākusi arī kritiskā stāvoklī. Izraēla iesāka savu eksistenci pret lielu pārspēku, un tagad tai jāstājas pretī daudz lielākam pārspēkam. Šinī cīņā Izraēla ir vēl vientulīgāka nekā agrāk. Sākotnējie draugi un sabiedrotie atsvešinājušies un izraudzījuši izdevīgākus ceļus, novirzoties neitrālitātē, kas ir politiski ērti un saimnieciski atmaksājas.

Pašlaik Izraēla var paļauties vienīgi uz ASV atbalstu, bet tas ir svārstīgs nepieciešamās eļļas dēļ un aiz vēlēšanās sadarboties ar arabiem un Pad. savienību. Naftas aizliegums bijis iedarbīgs.

Izraēlas strādnieku partija izraudzījusi jaunu ministru prezidentu, 52 g. veco Izaku Rabinu, aizejošās Goldas Meires vietā, kuŗai nesekmējās saliedēt savu partiju, lai tagadējā koalicijā pastāvētu. Jaunais valdības galva Rabins ir pirmais Izraēlas ministru prezidents, kas dzimis Izraēlā kā Krievijas emigranta dēls. Viņa vecākie ieceļojuši Izraēlā no ASV. Viņš ienāca politikā tikai pagājušā gadā un bija darba ministrs Meires kabinetā. Rabins 1967. gada Izraēlas un arabu kaŗā darbojās armijas stābā un vēlāk bija sūtnis ASV. Šajā postenī viņš nodibināja draudzīgākas attieksmes ar ASV, kā arī ieguva prezidenta Niksona valdības atbalstu, kuŗa apgādāja Izraēlu ar ieročiem. Rabinu uzskata par „miera balodi" un elastīgu ministru prezidentu, un jādomā, ka viņam sekmēsies drīzā laikā sastādīt kabinetu. Pretējā gadījumā Izraēlā gaidāmas jaunas vēlēšanas. Rabins apgalvo, ka turpinās meklēt iespējamo miera nokārtojumu ar arabiem, bet arī brīdina, ka Izraēlas valdībai jāpatur prātā cīņas ar Siriju.

Kad agrākais Kanadas ministru prezidents Džons Dīfenbekers nesen apmeklēja Izraēlu, viņš izteicās, ka Kanadai un pārējām rietumvalstīm būtu jāpārtrauc piesardzīgā pieeja pret Pad. savienību un protestēja pret Maskavas mēģinājumiem saasināt Vidējo austrumu konfliktu. Viņš arī pasvītrāja, ka Pad. savienība piegādājot Sirijai modernākās kaŗa raķetes, kas pavisam nesaskanot ar Pad. savienības daudzināto miera gribu. Dīfenbekers arī izteicās, ka viņš mudinās ministru prezidentu Trudo pārcelt Kanadas sūtniecību no Telavivas uz Jeruzalemi, tā atzīstot Svēto pilsētu par žīdu galvaspilsētu tās apstrīdētā statusa dēļ. Jeruzalemi kā Izraēlas galvaspilsētu atzinušas tikai dažas valstis. Dīfenbekers savā apmeklējuma laikā atklāja savā vārdā nosaukto parku.

Zelta un sudraba medaļas, kuŗu seriju ieraksti paudīs Baltijas tautu un zemju likteni, un projekta autors Roberts Kreišmanis (pa labi). Projektu atbalsta arī Baltijas tautu federācija Kanadā.

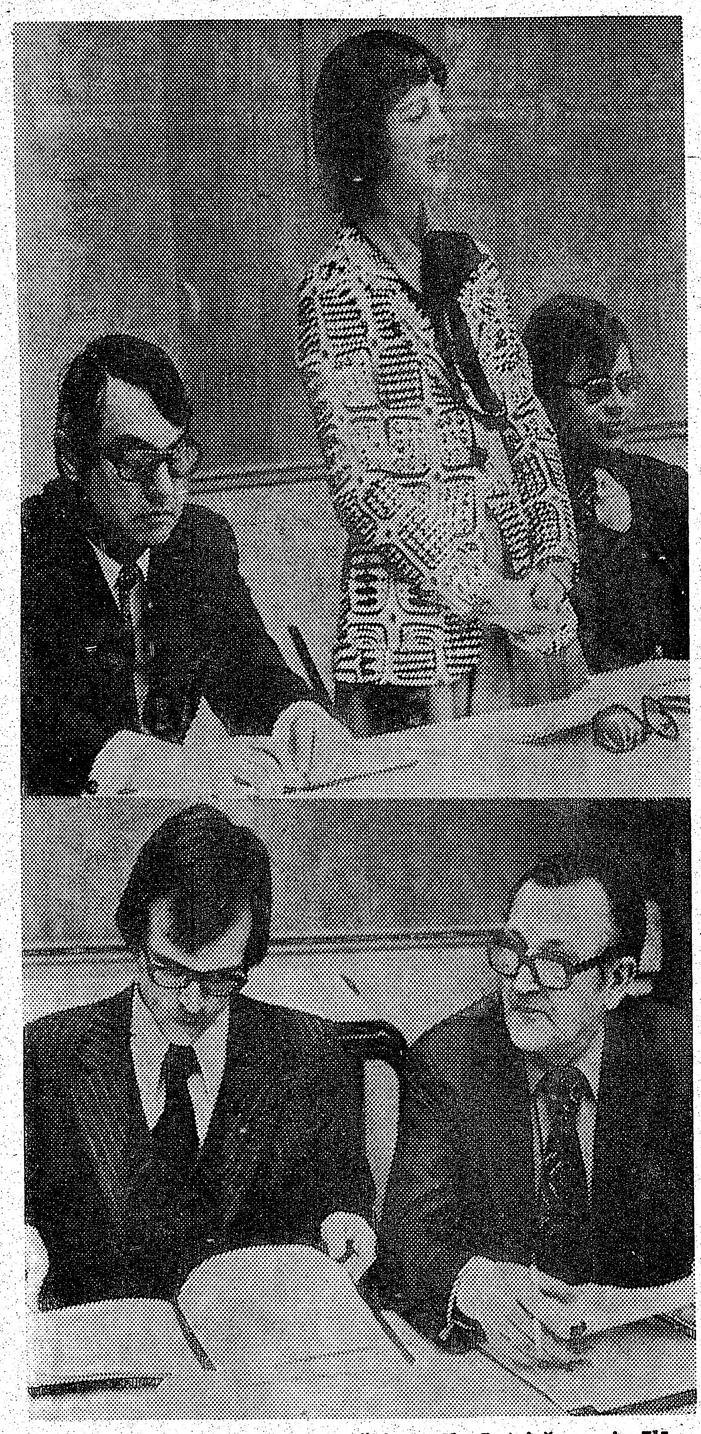

Dēli un meitas tēvu pēdās. Augšējā attēlā Latviešu nacionālās jaunatnes apvienības priekšsēde Baiba Rubesa sveic LNAK padomes sesiju. Pa kreisi viņas tēvs Brunis Rubess, pa labi — Jānis Kļaviņš. Apakšā — Vilis Miklašēvics pa kreisi ar savu tēvu Vladislavu. Arī pie prezidija galda LNJAK sesijā sēdēja tēvs un dēls — Viktors Upeslācis ar dēlu Albertu.
Foto: J. Ligers

Kad parlaments izšķir tautas nākotni

VĒSTULE LATVIJAI AMERIKĀ NO LONDONAS

Pareģoja, ka pirmdiena, 18. marts, ieiešot vēsturē kā kādas valdības īsākā pastāvēšanas laika beigas. Lai būtu šajā svarīgajā brīdī klāt pašā notikuma vietā, ļaudis jau stundām stāvēja rindā pie parlamenta ieejas durvīm. Arī es. Labi, ka laiks bija samērā silts un saulains, un man bija brīva diena. Pirms manis rindā bija kāds jauns pāris no Austrālijas, aiz manis — cienīgi britu pilsoņi tepat no Jorkšīras.

„Lielais Bens" sita stundas ceturksni pēc ceturkšņa, bet parlamenta — patiesībā Vestminsteres pils — durvis vēl nevērās. Tikai tad, kad parlamenta locekļi bija noturējuši savu lūgšanu, ar ko katru reizi iesāk sēdi, arī mūs pa mazām grupiņām sāka laist iekšā: vispirms priekštelpā, kur policists pieklājīgi apjautājās, kas katram ir somā vai portfelī un vai kaut kur neesot kāds ierocis vai bumba. Gadījās būt godīgu cilvēku sabiedrībā, un tā drīz vien tikām cauri kontrolēm, augšā pa līču loču kāpnēm līdz pat „Svešinieku galerijas" durvīm. Tur vēlreiz pārbaudīja, vai nākam labā nolūkā, lika parakstīties, ka labi uzvedīsimies un netrokšņosim, tad ielaida pašā lielajā zālē.

Sēdēšana uz soliem tikpat kā galerijā operas namā. Redzēt var labi, dzirdēt vēl labāk, jo katra sola aizmugurē ir iebūvēts skaļrunis. Pēc plāna, kas man rokā, noskaidroju, ka kreisajā pusē sēž valdības partija, labajā — opozicija; mazākuma partijas zem galerijas novietotajos solos. Vidū it kā troņa krēslā cienīgais kungs baltā parūkā ir parlamenta „spīkērs", kam dota liela vara. Katrs parlamenta loceklis, ienākot zālē, pagriežas pret spīkeru un paklanās; tāpat to godina arī zāli atstājot. Spīkeram priekšā ar mazāku parūku galvā sēž parlamenta sekretārs. Svarīgu debašu laikā tam pievienojas vēl divi citi.

Pirmais pārsteigums ir, vērojot tukšos solus kā valdības, tā opozicijas pusē. Daudz, ja pavisam kopā ir 20 „cienījamo locekļu". Abu pušu pirmajos solos, kājas atspieduši pret parlamenta galdu, it kā pussnaudā nīkst pāris ministru un opozicijas „ēnu kabineta" locekļi. Pa to laiku kāds no valdības soliem skaļā balsī saka savu runājamo. Ienāk prātā doma, ka te, svarīgajā parlamentā, notiek tāpat kā mūsu trimdas biedru sapulcēs: labi, ja klāt saujiņa dalībnieku. Bet runa, ko saka jaunais Liverpules-Garstonas pārstāvis, ir labi sastādīta, labi teikta un tanī ietverti daudzi svarīgi jautājumi par šīs pilsētas strādnieku stāvokli. Lai gan klausītāju nav daudz, šī runa zudumā neies: par to gādā 4 sevišķi veikli stenografi, kas pieraksta ik vārdu, lai vēlāk to visu varētu iespiest parlamenta debašu izdevumā Hansard.

Nekādu elektrisku aparātu runu un debašu ieskaņošanai parlamentā nelieto. Garstonas pārstāvim seko kāds cits — no liberāļu soliem. Un tā runātājs pēc runātāja ceļas, nosaka savu sakāmo un vai nu atsēžas solā vai iziet ārā. Pulkstenis ir tikai pieci. Tātad ar šāda veida parlamenta aktīvitāti vēl jāsamierinās vismaz stundas trīs. Bet laiks paiet nemanot, jo aizvien kaut kas notiek, mainās sejas solos, un interesanti ir mēģināt saskatīt pazīstamākos politiķus. Viegli ieraudzīt darba ministru Futu: viņa gaŗie sirmie mati kustas līdzi ikvienam viņa žestam; tāpat nav grūtību saskatīt melnīgsnējo liberāļu līderi Torpu. Tad gaŗu, ļoti labi pārdomātu runu saka bij. iekšlietu ministrs Kars (Carr), kam opozicija uzticējusi „segt" finanču kancleru. Kars norāda, ka valdības finanču politika, kas izteikta karalienes runā, esot ļoti nenoteikta un neparedzot skaidru ienākumu un algu kontroles sistēmu. Šī runa ievada parlamenta sēdes interesantāko daļu, kas nobeidzas ar satrauktām debatēm un nonāk pat līdz asumiem ne tikai abu lielo partiju, bet arī visu pārējo mazākuma partiju locekļu starpā.

Īsi pirms pulksten deviņiem valdības puses pirmajā solā nosēdās premjērs Harolds Vilsons ar savu pavadonību: visiem ministriem un temperamentīgo ministri Barbaru Kastlu. Pa to laiku pamazām piepildījušies arī opozicijas soli, un, mazliet piespiesti smaidīdams, ierodas arī bijušais premjērs Eduards Hīts. Viņam blakus nosēžas sērs Alekss Hjūms, bij. ārlietu

(Nobeigums 11. lp.)

LNAK padon
snis, A. Jom

Kad

(Pārnesu

ministrs, un
kais un tem
darba minis
Ir jau nos
zicija noņe
karalienes
mu", kas pr
mu noteikto
Gadījumā,
papildinājun
dzētu notik
rezultātā v
gūtu vairāk
likumam u
kā neuzticī
sekotu valc
eventuāli
vēlēšanas.
opoziciju a
ties, jo nev
jaunas vēlē
mēr viņš pi
ne tās nora
tu jāaicina
bu. Un kā
bij. premjēr
izredžu sa
iegūtu par
Vēlēšanām
tiek, un va
konservātīv
bija samēr
stāvokli.
„vienoto na
viens nopi

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

27. apr. pl. 7.30 Latviešu namā TLB saviesīgs Vakars „Ābele un ieva".

E. Vingŗa gleznu izstāde Sv. Jāņa draudzes zālē. Izstādi slēdz 28. aprīlī

28. aprīlī — plkst. 12 dienā — Bērzainē — TLMM kluba tīraru šaušanas sacensības.

28. apr. — plkst. 12.30 Latviešu namā TLB pilnsapulce.

4. **maijā pl. 7.30 vak. Town Hall, St. Lawrence centrā, Toronto koncertapvienības ārpuskārtas sarīkojums — Emīļa Melngaiļa dziesmu vakars.**

4. maijā pl. 6.30 vak. Lietuviešu namā Čikagas Piecīšu kabarē. TLB sarīkojums.

4. un 5. maijā DV teātŗa uzveduma dziesmu spēle „Zaļā pļavā" Bickford Park vidusskolā, Bloor St.
Sestdien pl. 2.30, svētdien pl. 6 vak.

5. maijā — pl. 3 pēcp. Lietuviešu namā, 1021 College ielā TLB sestdienas skolas Ģimenes dienas sarīkojums.

9. maijā plkst. 2 Latviešu namā Pensionāru apvienības Mātes dienas sarīkojums. Ieeja pret ziedojumiem, sākot ar 1 dol.

11. maijā pl. 7.30 vak. Latviešu namā balle stipendijām.

16. maijā pl. 2 Latviešu namā māc. J. Cālīša referāts. Pensionāru apv. sarīkojums.

25. **maijā ALT Vašingtonas ansamblis viesosies ar G. Griezes „Bez siltām vakariņām" Bickford Park skolas auditorijā. Dienas un vakara izrāde.**

30. maijā pl. 2 Latviešu namā pensionāru apv. darbības gada noslēgums. Priekšnesumi, loterija, izstāde.

16. jūnijā pl. 5 pēcp. DV namā Varoņu piemiņa „Cēsu kauju 55. g. atcere,"

12. — 14. jūl. Lielsarīkojums Sidrabenē.

14. un 15. septembrī. — Austrālijas latviešu teātŗa viesizrādes — rež. Gustavs Grauds.

28. septembrī Toronto teātris izrādīs Kārļa Vitlingera lugu Vai pazīstat piena ceļu? V. Pukata režijā.

12. oktobrī, Toronto, ASV Bostonas ansamblis viesosies ar lugu Rīga dimd — Mārtiņa Zīverta vēsturisku spēli par kalendāru nemieriem 16. gadsimta Rīgā.

19. okt. pl. 7 vak. DV namā Toronto nodaļas gadasvētki.

9. nov. pl. 7.30 vak. DV namā Karavīru daudzinājums.

9. novembrī, — plkst. 7 vak. Sv. Andreja baznīcas telpās, V. Kārkliņa „Sarkanvīns". H. Miķelsona režijā. Ģimnazijas abitūrientu sarīkojums.

NIAGARA FALLS, ONT.

27. un 28. jūlijā Jaunatnes un draudzības dienas Sheraton-Brock hotelī, Garden City Beach, St. Catharines.

Visu vēribu latviešu valodai

(Turpinājums no 8. lp.)

paaudzes vecāku latvisku izglītību un viņu ciešāku piesaistīšanu skolai.

Baiba Rubesa ierosināja skolās veltīt vairāk vērības latviešu tautas pašreizējā stāvokļa noskaidrošanai dzimtenē un svešumā. Skolās, mācot vēsturi, vairāk jāpievēršas trimdas latviešu gaitām. Neklājas apmierināties ar notikumiem līdz 1939. gadam. Vēstures kurss jāpapildina ar notikumiem pēc 1940. gada. V. Slaviešа aicinā-

HAMILTONĀ

Hamiltonas Latviešu biedrības maija balle notiks 1974. gada 27. aprīlī pl. 7.30 Upper Wentworth-Mohowk ielu stūrī Hamiltonā. Maija karalienes un karaļa vēlēšanas; labākā valša un modernās dejas dejotāju pāŗa apbalvošana; mūzikāli priekšnesumi, dejas. Špēlēs deju kapella „Runči".

5. maijā pl. 4 p.p. HLB namā, 16 Queen St. N., dzejnieka Viļa Plūdona 100. dzimšanas dienas atcere. Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem. Rīko Hamiltonas DV nodaļa.

KIČENERĀ

4. maijā pl. 7.00 vakarā Shanz Station telpās, 2 jūdzes ziemeļos no Breslavas uz 7. lielceļa DV Kičeneras nodaļa rīko Ceriņu balli ar karalienes vēlēšanām. Dziedās Trio Atmiņa no Hamiltonas. Deja pie Zakuļa orķestŗa.

ja iesniegt viņai attiecīgus materiālus.

Plašas debates izraisījās par stipendiju piešķiršanas kārtību Mičigenas latviešu valodas kursu, Minsteres ģimnazijas, Divreiz divi nometņu un skolotāju kursu apmeklēšanai. Stipendiju piešķiršanas pašreizējais stāvoklis ļoti nenoteikts un neskaidrs. Ne visas stipendijas tiek lietderīgi izmantotas. Daži saņem stipendijas no vairākām organizācijām. Vēlams, lai organizācijas par paredzamām stipendijām informētu LNAK biroju, kas stipendiju piešķiršanu saskaņotu un koordinētu piešķirtos līdzekļus. Ar laiku pie LNAK varētu izveidot attiecīgu kartotēku.

Ne katrreiz vēlams stipendijas piešķiršanu saistīt ar noteikumu, ka vēlāk jāstrādā skolā vai citā nozarē. Stipendiju piešķiŗot, iepriekš jāinformējas par jaunieša nākotnes nodomiem, noskaidrojot, ko jaunietis nodomājis dot latviešu sabiedrībai. Ieteicams organizācijām pirms stipendiju piešķiršanas sanākt uz savstarpējām pārrunām, kā novērst stipendiju, nelietderīgu izmantošanu. Organizāciju piešķirtās stipendijas pēc to saskaņošanas varētu iekasēt LNAK birojā. Līdzekļus, kas paredzēti stipendijām Minsteres ģimnazijā, varētu nosūtīt tieši ģimnazijai vai stipendiāta vecākiem. Iespējams arī līdzekļus iemaksāt Minsteres ģimnazijas fondā kādā bankā.

A. Martinsone aizrādīja, ka, piešķiŗot stipendijas, jāņem vērā stipendiāta vecāku materiālie apstākļi. L. Vīks ieteica piešķirt stipendiātam, atkarā no vecāku turības, pusi vai lielāku daļu stipendijas un pēc kursa sekmīgas absolvēšanas izmaksāt starpību.

Beidzot komisijā pārrunāja iespējas noorganizēt latviešu valodas ieskaites kursu kādā no šejienes vidusskolām. Izglītības nozares vadītājs J. Mežaks paskaidroja, ka pašreizējos apstākļos tas nav iespējams, jo latvieši dzīvo pārāk izklaidēti. Varētu būt iespēja, ka latviešu jaunieši eksaminētos pie kādas valdības apstiprinātas komisijas vidusskolu kursā paredzētos apmēros un saņemtu attiecīgu ieskaiti. Otavas tautiešu pārstāvis ierosināja pārbaudīt iespēju sagatavot jauniešus neklātienes skolā. Noskaidrojās, ka arī tāda iespēja grūti reālizējama. Nav arī pilntiesīgu skolotāju, kas pēc šejienes likumiem varētu mācīt Kanadas vidusskolās latviešu valodu.

Pārrunas komisijā bija rosīgas un produktīvas.

L. Vīks

Mūsu fot
stā The
bas 300
dzīvokļu
šejais g
Toronto

LNAK padomes locekļi balsojot, no kreisās: B. Rubesa, J. Kļaviņš, V. Kaļiņš, K. Znotiņš, A. Sprūdžs, J. Lielmežs. V. Miklašēvics jun., A. Upeslācis, I. Alksnis, A. Joma, J. Mežaks un T. Kronbergs. Foto: J. Liģers

Kad parlaments . . .

(Pārnesums no 10. lp.)

ministrs, un otrā pusē enerģiskais un temperamentīgais bij. darba ministrs Vaitlovs.

Ir jau noskaidrojies, ka opozicija noņems savu pieteikto karalienes runas „papildinājumu", kas prasa ievērot ar likumu noteikto ienākumu kontroli. Gadījumā, ja opozicija šo savu papildinājumu uzturētu, vajadzētu notikt balsošanai, kuŗas rezultātā vai nu valdība neiegūtu vairākumu savam priekšlikumam un to varētu uzskatīt kā neuzticības izteikumu, kam sekotu valdības atkāpšanās. un eventuāli jaunas parlamenta vēlēšanas. Vilsons brīdināja opoziciju ar šo gājienu uzmanīties, jo neviens nevēlas pašreiz jaunas vēlēšanas. Ja tādas tomēr viņš pieprasītu un karaliene tās noraidītu, viņai atkal būtu jāaicina Hīts sastādīt valdību. Un kā to rādīja pieredze, bij. premjēram nav ne mazāko izredžu sastādīt valdību, kas iegūtu parlamentā vairākumu. Vēlēšanām tomēr būtu jānotiek, un vaina par to gultos uz konservātīvo partiju. Valdība bija samērā droša par savu stāvokli. Liberāļu pieprasīto „vienoto nacionālo valdību" neviens nopietni neņēma, jo neviena no lielajām partijām negribēja akceptēt citu premjēru kā tikai savu līderi. Saprazdami opozicijas grūto stāvokli, valdības partijas „cienījamie parlamenta locekļi" zobojās un uzjautrinājās, piesolot „torijiem" galīgu iznīcināšanu poļitiskā ziņā. Runas kļuva aizvien karstākas, starpsaucieni skaļāki; jo sevišķi spalgā balsī sev vārdu prasīja skotu deputāte Juvinga un spīkers Selvins Loids, kājās piecēlies, bargā balsī apsauca ir uztraukto dāmu, ir citus, kas viņu atbalstīja.

Pamazām parlaments bija nonācis mērenā chaosa stāvoklī, kad visi runāja un neviens neklausījās, pat ne uz baltās parūkas saucieniem. Tikai, kad piedraudēja ar sēdes pārtraukšanu, iestājās klusums. Pie vārda nāca opozicijas runātājs Vaitlovs. Viņam bija uzticēts nepateicīgais uzdevums paziņot, ka opozicija no sava papildinājuma atsakās. Viņš to izdarīja ar veiklu un diplomātisku gājienu, paskaidrodams, ka opozicija atzinusi, ka karalienes runā izteiktā valdības finanču politika atbilstot tam, ko opozicija varot atbalstīt. Patiesībā tā esot iepriekšējās valdības politikas turpinājums, kādēļ opozicija savu papildinājumu atrodot par nevajadzīgu un atsaucot.

Aplausi un starpsaucieni no valdības solu puses bija līdzīgi tiem, ko kādreiz piedzīvo futbola sacīkstēs. Laimīgā kārtā, Dievs Vaitlovam ir devis neticami skaļu un spēcīgu balsi, kādēļ viņš savu runu varēja turpināt. Kad viņš pieskārās darba algu jautājumam, kā lingas mests no valdības sola tam pretī izlēca darba ministrs Futs. Brīdi telpā valdīja atkal chaoss. Gaisā lidoja darba kārtas lapas, skanēja saucieni „atbildi!" Beidzot noskaidrojās, ka Futs ir ar mieru ievērot opozicijas prasības, ja opozicija savukārt apsola atbalstīt viņu darba attieksmju kārtošanas politikā. „Nē, to nevaram", nokliedza Vaitlovs, un atkal sākās chaoss. Pārējie opozicijas deputāti sēdēja klusi un kā sastinguši. Tikai reizēm, kad veiklajam Vaitlovam izdevās asprātīgs joks uz leiboristu rēķina, viņa partijas biedri tam skaļi izteica atzinību.

Kad nu šādā veidā kāda stunda bija pavadīta pie vārda tika parlamenta līderis leiborists Šorts, kas deva valdības politikas kopsavilkumu. Diemžēl, arī viņam neklājās viegli, cīnoties ar starpsaucieniem, kas jo sevišķi nāca no skotu un velšu nacionālistiem, prasot noteiktu atbildi šo apgabalu nacionālos jautājumos. Kad Šorts no atbildes izvairījās, sākās atkal neiespējams troksnis, kamēr spīkers pieprasīja mieru un pacietību, lai varētu reiz debates izbeigt. Pulkstenis rādīja jau desmito stundu, debates izbeidza. Tā kā opozicijas papildinājuma nebija, bija tikai ar balsošanu jāpieņem karalienes runa visumā. Spīkers nosauca, kur jāiet „jā" un kur „nē" balsotājiem, un acumirklī valdības partijas soli bija tukši. Arī liberāļi nozuda. Bet konservātīvie nekustējās. Sastingušu smaidu sejā viņu līderis Hīts vēroja kustību ap sevi. Opozicijas liedākā partija bija nolēmusi no balsošanas atturēties. Valdības politisko deklarāciju — karalienes runu — pieņēma ar 294 balsīm, tikai 7 skotu nacionālistiem balsojot pretī. Tātad balsošanā piedalījās tikai 301 parlamenta loceklis no 635. Valdība bija glābta — līdz nākamai reizei. Lielā diena beidzās ar lielu atslābumu.

Jāpiemetina, ka šajā valdības deklarācijā trūkst daudz no vēlēšanu laikā minētiem leiboristu politikas mērķiem, un to apzīmēja pat par konservātīvo politikas turpinājumu. Konservātīvo izšķiršanās nebalsot pret valdību, liekas, ir vienīgais pareizais atrisinājums pašreizējā krizes stāvoklī. Bet jau tūliņ pēc balsošanas rezultāta paziņošanas atskanēja balsis, ka vēlēšanas būs noteikti — vēlākais pēc pusgada.

Kad pēc sešu stundu nosēdēšanas galerijā iznācu atkal svaigā gaisā, man piesteidzās klāt kāds garmatains jaunietis: „Vai valdība vēl turas vai ir nogāzta?" viņš uztraukts jautāja. Un es jutos ļoti svarīga, kad varēju viņam atbildēt: „Šoreiz vēl to saglābām!"

Bet lai turpmāk gan neviens man nemēģina iestāstīt, ka angļi ir savaldīgi, vēsi un aukstasinīgi. Šīs stundas parlamentā apliecināja pavisam ko citu.

A. L.

Mūsu fotografs Aleksandrs Kalniņš, kas darbojas arī laikrakstā The Toronto Sun, izpelnījies Toronto ugunsdzēsēju apvienības 300 dol. balvu par foto uzņēmumu no ugunsgrēka kādā dzīvokļu mājā Toronto, kur aizgājuši bojā divi cilvēki. Augšejais godalgotais uzņēmums bija iespiests laikraksta The Toronto Sun 16. aprīļa izdevumā.

Austra Balode

TĪMEKLĪ

Zelta tīmeklī šūpojas
manas labās ticēšanas diena,
spožu sapņu iežūžota,
piesūkusies mūžmūžu vecām
pilnības alkām.

Bet vai īstenības skarbie vēji
zelta tīmekli nesaraus,
un manas ticēšanas diena
nogrims mulsa
pelēkajā tukšuma atvarā?
— Sirds minstinās,
bet vairās tukšuma
slāpst gaismas bagātības,
un trauslā tīmeklī šūpoties ļauj
manas aklās ticēšanas dienai.

Iznākusi gaidītā grāmata

ALTA apgādā Toronto (A. Kalniņš, 43 Woodside Ave., Toronto M6P 1L9, Canada) nupat iznākusi Rasmas Aizupes grāmata — Sešpadsmit gadi Sibirijā, 304 lappušu biezā sējumā, kuŗā autore galvenokārt tēlo notikumus no personiskās pieredzes, kad viņa 1941. gada 14. jūnijā deportēta no Rīgas kopā ar citiem latviešiem uz Sibiriju, pavadot izsūtījumā 16 gadus. Grāmatā ir 25 nodaļas, kuŗās autore interesantā stāstījumā attēlo savu un citu latviešu patriotu gaŗo moku ceļu. Grāmatā ievietota arī Jeņisejas apgabala karte ar ieslodzījuma un nometināšanas vietām.

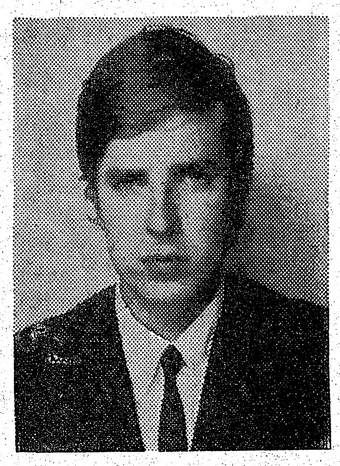

Tālis Treknais,

pēc pabeigtām architektūras studijām Čīles katoļu universitātēs Valparaiso un Santjāgo, speciālizējies pilsētu un rūpniecības rajonu architektūrā. Šī gada janvārī viņš aizstāvējis diplomdarbu Santjāgo, kur saistījies darbā valdības plānošanas un izbūves birojā. T. Treknais ir studentu korporācijas Vendia loceklis.

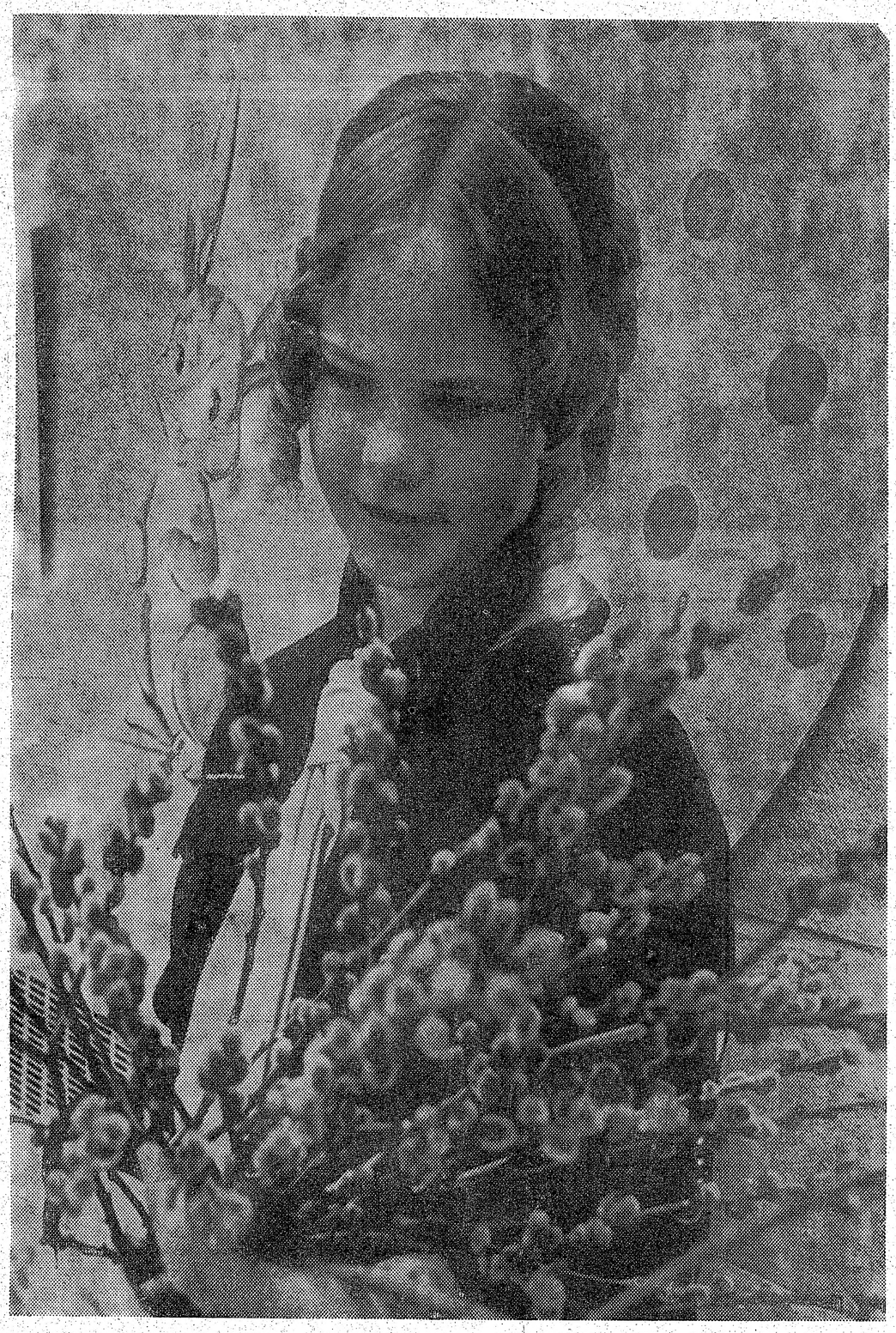

MEITENE AR PŪPOLIEM

Saruna ar konservātīvo partijas parlamenta locekli

Pirms britu parlamenta vēlēšanām visos apgabalos notika sanāksmes, kurās kandidāti paskaidroja savas partijas politiku dažādos jautājumos. Sanāksmē, kur runāja konservātīvo partijas kandidāts, kas šajā vēlēšanu apgabalā kandidēja pirmo reizi, kāda latviete jautāja par Eiropas drošības konferenci. Tā kā šie jautājumi bija saistīti ar t. s. „lielo politiku", nevis ikdienas jautājumiem, kandidāts iesūtīja jautātājai atbildi rakstveidā.

Kaut arī Anglijā ir pašreiz strādnieku partijas valdība, nav izslēgtas jaunas parlamenta vēlēšanas, tāpēc ir interesanti iepazīties ar konservātīvo partijas nostāju mūsu un citu okupēto zemju jautājumos.

Jautājums: Vai konservātīvo valdība, ja tiktu ievēlēta atkal, turpinās savu politiku Eiropas drošības konferences sarunās, pastāvot uz lielāku ļaužu un domu apmaiņas brīvību starp mums (t. i., rietumu brīvo pasauli) un Padomju bloku?

Atbilde: Jā. Konservātīvo politikas nodoms ir katrā ziņā izdarīt spiedienu, lai panāktu lielāku ļaužu un domu apmaiņas brīvību starp rietumu demokratijām un padomju bloku.

J.: Vai konservātīvo partija ir cieši apņēmusies meklēt izdevību aizstāvēt pašlaik Austrum- un Viduseiropas apspiesto tautu pašnoteikšanās tiesības?

A.: Atkal — jā. Konservātīvo partija izmantos katru iespēju, lai aizstāvētu Austrum- un Viduseiropas tautu pašnoteikšanās tiesības.

J.: Vai konservātīvo valdība pietiekami uzsvērs, ka piespiedu veidi, kādus lieto pret intelligenci un atšķirīgu uzskatu cilvēkiem, ir šķērslis patiesai attieksmju uzlabošanai un atbaida sabiedrisko domu Lielbritanijā?

A.: Pilnīgi pievienojos, ka apspiešanas metodes, kādas tagadējā padomju valdība lieto pret intelligenci, noteikti kaitē „atslābumam" starp mūsu tautām.

J.: Vai turpmāk tiktu piegriezta lielāka vērība tieši praktiskai, saimnieciskai, zinātniskai un cita veida savstarpējai apmaiņai starp Austrumiem un Rietumiem?

A.: Pēc manām domām, šāda savstarpēja apmaiņa ir praktiski jāveicina.

Šos, tagad jau ievēlētā, konservātīvo partijas parlamenta locekļa uzskatus apliecina arī lords Karingtons, konservātīvo partijas priekšsēdis. Uz otru jautājumu viņš atbild vēl skaidrāk:

„Patiesībā jautājums ir, kā mēs vislabāk varam palīdzēt Austrum- un Viduseiropas tautām. Mums nav varas iejaukties tieši komūnistu valdību iekšējā politikā, un katrs šāds mēģinājums jau būtu nolemts zaudējumam. Mēs domājam, ka vislabākais veids ir uzmudināt, lai tiktu uzņemti dažāda veida kontakti starp austrumu slēgto un rietumu brīvo sabiedrību."

Savā atbildē lords Karingtons atsaucas arī uz toreizējā ārlietu ministra sēra Aleka Daglesa-Hjūma ierosinājumiem, ko viņš proponējis Drošības konferences sēdē jūlijā: „Visu mūsu zemju laikrakstiem ir brīvi un bez censūras jātiek izplatītiem; mums vajadzētu panākt kopējas televīzijas programmas, kur pārrunātu aktuālos ārzemju politikas jautājumus. Varbūt ka mēs varētu izdot kopēju starptautisku mēnešrakstu, kas būtu brīvi pieejams ikvienā zemē un sniegtu ziņas par mūsu dzīves veidu, lai tautas varētu labāk viena ar otru iepazīties."

Līdzīgi jautājumi bija iesniegti arī strādnieku un liberāļu kandidātiem, bet, liekas, vēlēšanu rezultātu dēļ neviens no abiem neatbildēja.

—al—

Alģimants neatjāj

Par Richarda Rīdzinieka jauno lugu Alģimants jeb Nelaime uz 33. ceļa un pirmizrādi Stokholmā.

Tā bija aplam viengabalaina, saskaņota un izstrādāta izrāde, ko nesen zviedru galvaspilsētas Strādnieku izglītošanas biedrības namā Ervīna Grīna iestudējumā deva Stokholmas DV teātris, laižot pirmoreiz tautās režisora alter ego Richarda Rīdzinieka priecīgi bēdīgo lugu 3 cēlienos Alģimants jeb Nelaime uz 33. ceļa.

Atskaitot Vilhelmu Erdmani Nameja lomā — ansambli veidoja septiņi Zviedrijas latviešu jaunās paaudzes teātra entuziasti (Laila Freivalde, Anna Muchka, Rauna Cekule-Lejiņa, Dace Rašmane, Pāvils Johansons, Jēkabs Grīns un Niklāvs Lapukins). Ansambļa spēle, visumis, bija uz viena līmeņa, tādēļ, ja nu vispār vietā par to runāt, kā atsevišķs individuāls sniegums būtu pieminama vienīgi Rauna Cekule-Lejiņa zīlētājas Aukles lomā. Viņa rieba, pareģoja un intrigēja tā, it kā būtu par ragana piedzimusi.

Luga īstenībā nav par Alģimantu. Viņu tikai gaida (kā Godo!) atjājam precības. Bet viņš neatjāj pat ne „pašā Jāņu vakarā". Nelaime uz 33. ceļa ir tikai pavisam tieva stīpiņa lugas gredzena kompozicijā. Luga ir par Nameju labu laiku pēc Zemgales atstāšanas (autors norādījis, ka 1303. gadā). Rīdzinieka interpretējumā ieraugām leģendāro varoni kā puslīdz pārtikušu trimdinieku, kurš svārstās starp samierināšanos ar mierīgu, praktiskiem lauku darbiem aizņemtu zemnieka ikdienu un ietiepīgu verbālu dižāšanos ar gaidāmo atgriešanos Zemgalē. Šādā izgaismojumā Namejs pēkšņi kļūst cilvēciski tuvs. Leģenda ir sabirzusi, bet trimdinieka Nameja vaibstiem blakus — kā spogulī — ieraugām savējos: Mēs esam rada.

Paralēli lugā redzamo norišu plāksnei ir šī otra, neredzamā — mūsu neatvairāmā, reālā šodiena. Tās vienīgais pārstāvis lugā ir „pagātnē iekļuvušais", ceļā uz jaunatnes sanāksmi autokatastrofā cietušais latviešu jauneklis Māris Skrupškis no Zviedrijas. Lugas risinājumā (atkāpe uz 1303. gadu!) viņš figurē kā „viesis no nākotnes", varbūt pats jods.

Māra konfrontācija ar Nameja „galmu" cieš (domas var dalīties) no pārāk maz akcentētas nevienlīdzības lietu un sakarību uztveres jomā. Autors pats ir norādījis, ka Māra un Nameja ļaužu starpā gul veseli septiņi gadu simteņi, bet viņu sarunas, pēkšņi tiekoties vaigu vaigā, traucē tikai pavisam nedaudzas leksikālas atšķirības.

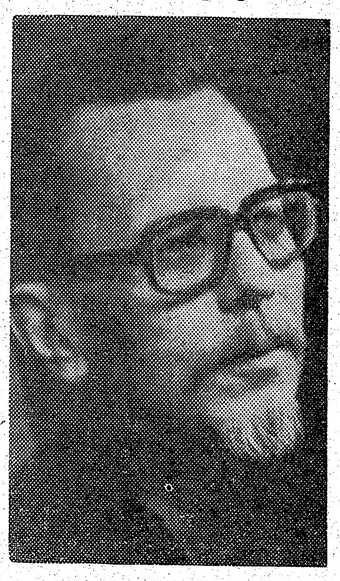

Richards Rīdzinieks

„Kam ir vara, tas visādi var!" lugā saka Namejs. Lugu rakstot, „vara" ir autora rokās. Šoreiz tomēr liekas, ka šinī īpašā sakarībā tā viņam bijusi tikpat šķietama kā trimdinieka Nameja. Komūnikācijas grūtības abu laikmetu ļaužu starpā laikam gan būtu turpat vai nepārkāpjamas. Būtu vietā tās vairāk pasvītrāt arī lugā; protams, ne tik ļoti, ka aizēnotu lugas zemtekstu, pārvērstu nopietno („priecīgi bēdīgo") lugu farsā.

Pārdomājams būtu arī Māra paša vaibstu ieskicējums. Ja nu viņam jāreprezentē trimdas jaunietis 1937. gadā, tad šis „reprezentants" varbūt nebūtu izraugāms no „latviskās zinībās" pašiem izcilākajiem. Tādas fineses kā kriviči krievu vietā laikam gan zinās tikai nedaudzi. Turklāt Māris turpat vai uz līdzenas vietas aptver, ka nonācis paša Nameja priekšā. Tiesa, no lugas beigu ainām izriet, ka Māris pieder tiem „pieciem, sešiem tūkstošiem" trimdā, kas ir kaŗā gājēji uz Rīgu („pārējie noguruši nejaudā vairs celties . . ."), taču arī tad konfrontācija izvērstos spraigāka, ja „lietu noskaidrošana" atdurtos pret augstākiem komūnikātīviem sliekšņiem.

Namejs lugā ir visai patīcams „bijušais varonis" amplitūdā starp bravūrīgu un neiecietīgu „kad mēs nāksim atpakaļ" un ikdienas darbiem bīšu dravā un laidarā, un zobu sāpēm. Viņš ir „virs kā lācis", bet kad kalps Rienis no izlūka gaitām pa Zemgali un Rīgu pārnesis dālderi un pasniedz to „karalim Namejam", pēdējais naudiņu, padevīgi saplakdams, atdod karalienei, kas ir „aristokrate nabadzībā, nekad nezaudē ārēji cēlo pozi". Taču liekas, ka viņa redz īstenību mazāk aizmiglotu nekā Namejs.

Kāda tad nu ir šī īstenība?

Namejs ir devies trimdā, dzīvo Žemaitijā, kur viņu, kā jau bijušo karali, respektē, bet tikai tiktāl, ciktāl šis respekts un Nameja varas sapņi netraucē žemaišu pašu reālpolitiku. Namejs pats, savukārt, dzīvo pārliecībā, ka „slavā neviens ar viņu sacensties nevar" (to gan, drusciņ liekulodama, saka Aukle) un ka tikai zemgaļi ir kaut ko vērti — letgaļi, kurši, lībji un arī žemaiši ir „zemākas šķiras". Namejs ir pārliecināts, ka Zemgalē viņu gaida nākam atpakaļ, bet šī pārliecība ir svārstīga un to vēl vairāk „sasvārsta" no izlūku jājiena pārnākušais kalps Rienis, kas stāsta:

„Reķis dzīvo savā sētā. Teica, ka muļķi tie, kas tev aizgājuši līdz. Izputēšot žemaišos kāpelavas . . . Tagad kaŗu neesot. Un, kad saaugšot ļaudis, tad vācus apkaušot. Bet valdītāji būšot tie, kas palikuši . . ."

Nameja meitai Gunai autors piešķīris it kā visai centrālu lomu. Pirmizrādē Stokholmā šo lomu spēlēja Anna Muchka: viņa bija sudrabaini vēsa kā „Milda" uz pieclatnieka, it kā vienaldzīga, it kā aizsapņojusies, iedegās tikai tad, kad no „nākotnes viesa" Māra gribēja uzzināt par tērpiem un rotām nākotnē. Sava veida kāpinājums lugas beigās ir Gunas „hipnozes jājiens" pa nākotni — pāri Zviedrijai un Rīgas jūras līcim, un tad pa Daugavu uz augšu līdz Rumbulas lidlaukam. Šī „kāpinājuma" loma lugā tomēr paliek krietni vien neskaidra: „hipnotizētās" Gunas bērnišķīgā pļāpāšana par briedīšiem Zviedrijas ziemeļos un izbīšanās no reaktīvās lidmašīnas („Spīguļojošs putns, tieši pretī, šņāc . . . Actiņas gar visu rumpi . . .") ir gandrīz vai vienīgais, kas paliek prātā no šī „monologa", kuŗu pavada Māŗa lietpratīgie paskaidrojumi.

(Nobeigums sekos)

Plāno
īpašu
DVF VALDES

DVF valdes s
aprīlī atklāja u
priekšsēdis L.
loties visu daļu
ņemot vanadžu
M. Ķeņģi. u
Lazdiņu. Valde
CV budžeta pr
dam un lūgs n
legātu pilnsapu
nāt.

Par admini
darbību ziņoja
Valde piešķīra
ņas Minsteres
siem un pārr
ziedojumu vā
Šīs akcijas re
ju kāpināt
tautiešiem dzi
jumā. Pārsū
mārc. atbalsti
steres latviešu
sūtītas 300 m
tas par lateri
maksājums D
dei. Kā jau a

Diženi, ra
dzīvojot

Liels draug
pulks 1. mar
sarīkojumu zā
sveica vietēja
lībnieci Irmu
65 gadu dzīv
Jubilāre dzi
samblī Senatn
vanadžu teāt
ci sveica vīr
vis no Toron
ievadīja M.

Irma

cināja L. Ma
un turienes
ves māksli
Šteinberga,
Kalvja mūz
Dzeguze pa
attēlu, kurā
no laiku
Kalvja senc
Toronto. No
sveica A. K
rāde, M. I
ma vārdus
agrākās da
Dieu" slim
nodaļas dir
nam. Bija a
apsveikumu
ma dalībnie
sūtījušas a
matu. Valka
A. Sprūdžs
dāvanu —
ansamblis
jubilāri ar
kuma vārd
diriģentam
cienastu b
džu kopas

Plāno kopēja īpašuma iegādi

DVF VALDES SĒDE LONDONĀ

DVF valdes sēdi Londonā 7. aprīlī atklāja un vadīja valdes priekšsēdis L. Rumba, piedaloties visu daļu vadītājiem, izņemot vanadžu daļas vadītāju M. Ķeņģi un darbvedi A. Lazdiņu. Valde akceptēja DV CV budžeta projektu 1975. gadam un lūgs nākamo DVF delegātu pilnsapulci to apstiprināt.

Par administrātīvās daļas darbību ziņoja R. Pureniņš. Valde piešķīra 50 angļu mārciņas Minsteres vasaras kursiem un pārrunāja 14. jūnija ziedojumu vākšanas akciju. Šīs akcijas rezultāti dod iespēju kāpināt palīdzības darbu tautiešiem dzimtenē un izsūtījumā. Pārsūtītas 200 angļu mārc. atbalstiem Vācijā: Minsteres latviešu ģimnazijai nosūtītas 300 mārc., kas ieņemtas par lateriju. Nokārtots arī maksājums DV centrālai valdei. Kā jau agrāk ziņots, DV centrālās valdes sēde notiks Latviešu mājā Almelijā 27. jūnijā; sakarā ar to valde pārrunāja sēdes tehniskos jautājumus. Valde apstiprināja ierosinājumus apbalvojumiem ar DV nozīmi zeltā un DV CV un DVF atzinības rakstiem.

Par DVF kopēja īpašuma iegādi ziņoja saimniecības daļas vadītājs G. Rītiņš. Interese par to nav zudusi, un jau iemaksātas naudas summas eventuālo akciju samaksai. Valde lūdza G. Rītiņu noskaidrot akciju sabiedrības dibināšanas un darbības legālos jautājumus, kā arī turpināt piemērotu objektu meklēšanu. Financiālā puse DVF nama remontu veikšanai nokārtota, un visai drīz varēs uzsākt darbus, iesaistot pēc iespējas mūsu tautiešu darba spēku. Blakus esošās jaunbūves nodarīto zaudējumu izlabošanai piešķirtas 12.500 mārc.

Jaunatnes daļas vadītājs U. Rēveliņš ziņoja par gatavošanos jaunatnes svētkiem. Par teātŗa izrādi vēl nav skaidrības, jo aicinātie režisori Austrālijā nav vēl devuši atbildi. Līdzekļu sagādei paredzēta loterija 25. maijā. Tautas deju referentes pienākumus atkal uzņēmusies V. Rulliņa ar K. Uskali par palīgu. Iecerēts sarīkot tautas deju kopu vadītāju un apmācītāju sanāksmi, kā arī tautas deju kursus jauniešiem.

Kultūras un sporta daļas vadītājs A. Freimanis informēja, ka dziedātājas Rutas Gerkes koncertu turneja Anglijā noritējusi ļoti sekmīgi. Diemžēl, dziedātājs E. Māršaus savus koncertus Anglijā atsaucis pēkšņās saslimšanas dēļ. Izkārtota filmas Mēs, latvieši, brīvajā pasaulē 1972. gadā izrādes 14 vietās. Filmu demonstrē V. Nikovskis, ziedodams savas atpūtas stundas nedēļu nogalēs. 14. jūnija aizvesto pieminas sarīkojumos runās G. Martinsons; laikā no 7.—16. jūnijam notiks 11 šādi sarīkojumi. Jāņu sarīkojumā Latviešu mājā Almelijā piedalīsies tautas deju kopa Metieniņš. Par gleznu izstādes iekārtošanu DV dienu laikā Mensfildā valde lūdza rūpēties R. Pureniņu. A. Freimanis ziņoja, ka notiks DVF 13. sporta svētki 27. aprīlī Mensfildā. Valde piešķīra 25 mārc. balvām.

Valde nolēma lūgt Brīvdabas dziesmu dienas rīcības komiteju nelietot sludinājumos apzīmējumu, ka Brīvdabas dziesmu dienas notiek, lai atzīmētu trimdas 30 gadus. Došanās trimdā ir mūsu tautas nelaime un nav pieminama ar izpriecas veida sarīkojumu, kāda ir svētku balle.

Ārējās informācijas daļas darbība izpaudusies ciešā sadarbībā ar Britu līgu Eiropas brīvībai, ziņoja daļas vadītājs G. Tamsons, līgas priekšsēža vietnieks. Britu līgas darbība pēdējā laikā ir kļuvusi rosīgāka, un tanī iesaistījušies vairāki jauni biedri. Apspiesto tautu nedēļa šogad notiks no 7.—13. jūlijam; Anglijas ziemeļnovados attiecīgie priekšdarbi jau uzsākti. Turpinās Memoranda izplatīšana britu politiķu aprindās.

Iekšējās informācijas daļas vadītāja A. Liepiņa ziņoja, ka sākts DV Mēnešrakstu ielasīt skaņu lentē Neredzīgo kopas vajadzībām. Atsaucīgas šajā ziņā bijušas Londonas nodaļas vanadzes. Paredzēts ielasīt arī G. Janovska jauno romānu Uz neatgriešanos. Tehnisko jautājumu kārtošanu uzņēmies H. Blezūrs, kas pats jau dāvinājis neredzīgo kopas bibliotēkai vairākas skaņu lentes.

Tuvākā laikā vairākas DVF nodaļas atskatās uz 25 darbības gadiem, ko atzīmēs ar attiecīgiem sarīkojumiem. Nākamā valdes sēde 30. jūnijā Latviešu mājā Almelijā.

I. D.

Diženi, raženi dzīvojot

Liels draugu un cienītāju pulks 1. martā Franču nama sarīkojumu zālē, Sv. Katrīnās, sveica vietējās DV nodaļas dalībnieci Irmu Andersoni viņas 65 gadu dzīves gadu aprisē. Jubilāre dzied vanadžu ansamblī Senatne un darbojas arī vanadžu teātŗa kopā. Gavilnieci sveica vīru ansamblis Kalvis no Toronto. Apsveikumus ievadīja M. Vītola. Tālāk sveinācēja L. Mateusa no Ņujorkas un turienes draugiem — skatuves māksliniece A. Nārunaštelnberga, pasniedzot gleznu. Kalvja mūzikālais vadītājs J. Dzeguze pasniedza jubilārei attēlu, kuŗā viņa redzama seno laiku tērpā, piedaloties Kalvja seno dienu uzvedumā Toronto. No Kalvja vīriem vēl sveica A. Kalns, tad E. Konrāde, M. Dālberga, apsveikuma vārdus sakot arī jubilāres agrākās darba vietas „Hotel Dieu" slimnīcas farmacijas nodaļas direktoram R. Ransonam. Bija arī daudz rakstveida apsveikumu. Vanadžu salidojuma dalībnieces no Toronto bija sūtījušas apsveikumu un grāmatu. Vakara norises vadītājs A. Sprūdžs pasniedza kopēju dāvanu — aploksni. Vanadžu ansamblis Senatne sveicināja jubilāri ar dziesmām, apsveikuma vārdus sakot ansambļa diriģentam V. Rundānam. Par cienastu bija rūpējušās vanadžu kopas dalībnieces.

Viktors Rundāns

Irma Andersone

DV sporta klubs gadskārtējā futbolistu ballē 20. aprīlī Latviešu namā Toronto par futbola karalieni ievēlēja 18 g. v. Silviju Kārkli. Attēlā pa kreisi Reinis Makarevics, otrā pusē — Valdis Cers.

Foto: Verners Cinis

Kad Kenedijam Maskavā kļūst „slikti"

ASV senātors Masačūzetas demokrats Edvarts Kenedijs vienu nedēļu pavadīja Pad. savienībā, lai iedziļinātos amerikāņu un krievu attieksmēs. Maskavā Kenedijs runāja par atomieroču izmēģinājumu aizlieguma līgumu un pārmeta Kremļa nevēlēšanos apspriest savu atompolītiku atklāti. Šāda slepenība rāda, ka bruņošanās sacensība kāpinājusies. Kenedijam bija četru stundu ilga saruna ar komūnistu partijas vadītāju Brežņevu, skarot ieroču kontroles, Eiropas drošības, Vidējo austrumu un citus jautājumus. Vēlāk Brežņevs žurnālistiem izteicies, ka viņš ir apmierināts ar ASV un Pad. savienības attieksmju progresu un labprāt vēlētos atkal apciemot ASV.

Ne tik labu iespaidu Kenedijs guva Maskavas valsts universitātē, kur to pārsteidza klusēšana, brīžiem sponţāni smiekli, naida izpausmes, līdz beidzot ASV senātoru steidzīgi izbīdīja no auditorijas ārā. Kenedijs māģināja ar Maskavas studentiem sākt pārrunas par padomju aizsardzības izdevumiem, žīdu un citu mazākumtautību locekļu izceļošanu no Pad. savienības. Kad kādu laiku bija valdījis vispārējs klusums, krievi pēkšņi sāka skaļi smieties. Studentiem likās ļoti dīvaini, ka Kenedijam par šiem jautājumiem būtu jāprasa viņu domas. Bet daži nebija tik uzjautrināti. Auditorijā atradās kāds vecāku gadu gājuma vīrietis, kas dusmās kratīja pret Kenediju dūri un sauca: „Tā ir rupja provokācija!" Sākās vispārēja murdoņa. Tad vīrietis, par kuŗa klātienes nepiešamību nevarēja būt šaubu, piecēlās un strupi paskaidroja, ka „Pad. savienības aizsardzības līdzekļi ir tik lieli, cik tas valstij vajadzīgs." Pēc savas uzrunas Kenedijs aicināja 600 klausītājiem pacelt roku, kuŗi vēlētos izteikties, kādus padomju sasniegumus tie uzskata par visievērojamākiem.

Pēc vairāku jautājumu pārtulkošanas beidzot dažas rokas pacēlās, kad pieminēja pirmo padomju kosmonautu izplatījumā, bet tad tulks drīz vien klusi un ātri aprunājās ar dažiem drūmiem klausītājiem un paziņoja, ka amerikāņu senātors nejūtoties labi un viņam nepieciešams svaigs gaiss. Lai gan Kenedijs paskaidroja, ka jūtoties labi un pateicās par viņam veltītām rūpēm, tālo viesi tomēr izveda svaigā gaisā, lai pēc tam tas satiktos ar padomju ārlietu ministru Gromiko. Kenedijs apmeklēja arī nelaika Kremļa diktātora Stāļina dzimto vietu Grūziju.

Rietumu prese vēlāk ziņoja, ka Pad. savienības apmeklējuma laikā pie Kenedija griezusies padomju pilsone Ņina Bukovska ar vēstuli un lūgusi Kremļa sarunās iestāties par viņas 31 g. v. dēla Vladimira atbrīvošanu, kas 1972. gadā sodīts ar 12 gadu nometināšanu Sibirijā, jo dēla dzīvība apdraudēta. Kad nometnē pārtikas devas drastiski samazinātas, Vladimirs Bukovskis, kas sodīts par „pretpadomju darbību", uzsācis bada streiku.

DĀVANAS KATRAM GADĪJUMAM

KERAMIKA, ROTASLIETAS, ADAS UN KOKA IZSTRĀDAJUMI, AUDUMI, GRĀMATAS, APSVEIKUMU KARTĪTES

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ

Latviešu namā, 491 College ielā, Toronto, Ont. M6G 1A5 (atvērta katru dienu no pl. 12 dienā līdz 8 vak., vasaras laikā sestdienās, un svinamās dienās slēgta). Pieņem maksājumus par laikrakstu un sludinājumus. Pārsūtām naudu, certifikātus un saiņus uz Latviju (pēc kataloga). Tuvākai informācijai zvanait.

921-7121

Latviešu nama Toronto birojs pagaidām būs atvērts tikai vakaros no pl. 6 — pl. 9. Tālr. 922-2931.

(28. turpinājums)

Kad sestdienas vakarā taisos uz kinīti, skolas biedri atkal uzvelk. Kārlis saka „Nu jā. Tu jau tas jaunākais klasē, tev vajaga aukles."

„Kam ir, tas iet ar aukli. Kam nav, tas noskatās," atbildu un aizeju.

Kad mēs ar Mildu ieejam kinītī, vēlāk ienāk arī citi no skolas. Mēs ar Mildu kā vieni no pirmajiem dabūjam tālākās vietas. Tagad mēs varam redzēt, kuŗi skolēni mūs aprunā un skatās uz mums.

„Redzi, redzi, kā atkal mani skolas biedri sačukstas un skatās pēc manis."

„Lai viņi skatās. Ja cilvēks vienmēr klausīsies uz valodām, ko citi rumā, tad viņš vispār nevarēs dzīvot. Mums Zemgalē kaimiņi ir jau nonākuši tik tālu, ka pat viens pie otra vairs ciemos neiet. Un kādēļ? Vienkārši pļāpāšanas dēļ. Mūsu pusē ir jau paruna: Ja gribi mieru, izvairies no kaimiņiem," saka Milda.

„Jā, arī es tāpat domāju. Man tomēr tā savādi ap dūšu. Tu, Milda, esi jau pieaugusi sieviete. Es gadu atpakaļ vēl staigāju ar īsām biksēm. Zini, man tā jokaini vienmēr uzturēties kopā ar dāmām. Man liekas, ka puika un dāma ir divi dažādi jēdzieni, kas neder kopā. Vai nebūs labāk, ja turpmāk satiksimies mazāk. Kas tev par interesi iet ar mani, mazu puiku," saku nopietni Mildai pie auss. Jārunā pusčukstus, lai netraucētu citus.

„Man nav nekādas sevišķas intereses. Vienīgi man nepatīk amizēties ar tiem pieaugušiem vīriešiem. Zini, man jau no pirmās dienas ir liela piekrišana. Visi zina, ka esmu bagāta Zemgales lauksaimnieka meita. Man pašlaik nav nekāda interese ielaisties kaut kādās mīlas dēkās. Domāju, ka skola nav domāta mīlas piedzīvojumiem. Atzīstu tā saucamo cūkkūts, govskūts vai pienotavas romantiku, par kuŗu runā skolotāji un skolēni. Tā ir jauka lieta. Kopš bērnības esmu meklējusi draugus starp zēniem, ne starp meitenēm. Tāpēc es arī izraudzīju tevi, ar ko parunāties un pastaigāties. Zini, ka sieviešu un vīriešu starpā dzīve kļūst interesantāka," nopietni saka Milda.

„Jā, jā. Tev vajaga vīrieti, ne puikas," smejos.

„Tu laikam iedomājies, ka esmu sieviete ar piedzīvojumiem. Nē. Divus gadus nogāju Ramkas mājturības skolā. Tur bija tikai meitenes. Tad vienu gadu sagāju māsu skolā. Tur man nepatika. Runājot par vīriešiem, esmu pilnīgi neaprakstīta lapa. Esmu mīlējusi tikai laika kavēkli. Liekas, ka tu nemaz neesi tik zaļš kā izskaties. Zēns noaudzis kā nākas," un Milda tālāk netiek. Klavieres sāk spēlēt Šūberta sēru maršu un uguns nodziest. Kā pirmie parādās reklāmu uzraksti, tad sākas filma. Toreiz vēl rādīja mēmās filmas. Veinberga jaunkundze katrai vietai atbilstoši spēlē klavieres. Viņas spēle ir tik izveicīga, ka ar apbrīnu klausos klavieŗu skaņās, kas iejūtīgi pieskaņojas notikumiem uz ekrāna. Zem bildes uzraksti angļu un latviešu tulkojumā. Sākumā bija grūti sekot bildei un reizē lasīt uzrakstus. Tā kā esmu jau redzējis Pata un Patašona, Dika un Dova un Čarļa Čaplina filmas, tad tagad ir vieglāk sekot uzrakstiem.

Lai gan toreiz filmas vēl stipri raustījās un bieži trūka, redzēt kaut ko jau bija baudījums.

Man aizmugurē sēž pāris zemnieku no Blomes pagasta. Vīrs savai sievai saka:

„Redz, kur tā pasaule aiziet. Skaties tagad. Sēdi uz beņķa un skaties dzīvas bildes. Bija vērts dzīt zirgu tos piecpadsmit kilometrus."

„Ko nu par to. Noteikti bija vērts. Būs mums ko pārrunāt vai veselu gadu. Nākošreiz brauksim atkal. Jā, tā pasaule ir pārveidojusies. Kas būtu domājis, kad mēs augām, ka redzēs bildes uz sienām, kas kustas. Ja kāds toreiz to stāstītu, tiktu nosaukts par lielāko meli pasaulē."

Filma sākās lieliski. Sieviete, kas tēlo Matu Hari, ir vienreizēja. Tāpat lieliski tēlotāji ir augstmaņu un ģenerāļu lomās.

Kad filmas pirmā daļa beigusies un ieliek nākošo daļu, saku Mildai:

„Tēlo brīnišķīgi. Tikai man nepatīk, ka te jau var visu paredzēt. Man liekas, Mata Hari iekritīs."

„Arī man tāda pati sajūta. Ko lai dara, sievietes liktenis esot mīlēt un ciest. Šoreiz ciešanas būs lielas. Tās pārvērtīsies nāvē."

Filmu rāda četras stundas no vietas. Iesākas pulksten astoņos un ilgst līdz divpadsmitiem. Sestdienās gan ir divi seansi. Pirmais sākas divos pēcpusdienā. Pēc pirmā seansa beigām ir divas stundas pārtraukuma. Sevišķi, kam jāstrādā pienotavā vai kūtī, nevar uz pirmo seansu tikt. Parasti, ja esmu brīvs, eju uz pirmo seansu. Tagad man bija jāgaida Milda, jo viņa strādāja kūtī.

Daudzi no maniem skolas biedriem parasti iet uz pirmo seansu, bet tagad viņi paliek uz vēlāko, lai varētu pazoboties par mani un Mildu. Beidzamā daļa filmā ir tik traģiska, ka daudzi skatītāji raud. Arī Milda slauka asaras kabatas lakatiņā. Skatos, ka mans klases biedrs Jūlijs Celmiņš arī raud. Var redzēt, Jūlim mīksta sirds. Toreiz vēl nespēju pilnīgi aptvert dzīves īstenību. Tiku lasījis, ka bērni neizjūtot bailes no nāves un traģēdijas tik pilnīgi kā pieaugušie.

Kad filmas beigās klavieres atskaņo: „Kad būs asras izraudātas, kad būs izpriecājies prieks. Mīlestība izmīlēta, mani apņems nāves miegs", visi skatītāji raud. Arī mani pārņem savāda sajūta brīdī, kad spiedzi noliek tribunāla priekšā, Vēl traģiskāk, ka komandu atklāt uguni dod viņas kādreizējais mīļākais. Pēc tribunāla viņš tomēr sveicina viņu nāvē, nometoties ceļos.

Kad ejam laukā, visi nāk asaras slaucīdami. Milda pieķērusies manai rokai šņukst:

„Tas ir drausmīgi. Tādas filmas nevajadzētu rādīt. Tas grauj tautas morāli. Kā gan cilvēks var otru mīlēt un pēc tam nogalināt. Kur šādas filmas ved? Tās gatavo jaunus noziedzniekus."

Toreiz vēl nezināju, ko šāda traģēdija nozīmē. Vienīgā traģēdija manā dzīvē bija tēva nāve. To izjutu ļoti. Tagad pilnīgi nevarēju saprast, kāpēc cilvēki raud. Tagad atceros savu skolotāju Priežkalna pamatskolā Ernestu Pētersonu, kas vienmēr teica: „Latviešu dvēsele ir maiga un jūtīga. Viņš jūt vairāk nekā slavs un ģermānis. Tanī pašā laikā viņš neaiziet galējībās, bet prot saturēt sevi robežās, ko saka veselais saprāts".

Vēl šodien nevaru pateikt, vai skolotājs Pētersons to teicienu bija kaut kur lasījis vai pats izgudrojis, vērojot skolniekus un pieaugušos Cirgaļu pagastā.

Kad Milda ir kaut cik nomierinājusies, vedu to mājā. Viņa visu laiku klusē. Reižu reizēm viņa slauka saras. Acis slaucīdamas aiziet arī citas meitenes un arī vidusskolnieces, kas šovakar noskatījušās izrādi. Savā ziņā esmu priecīgs, ka Milda nerunā. Viņa parasti uzsāk sarunas par tematiem, kur man vēl nav ne zināšanu, ne vismazāko piedzīvojumu.

Kad nonākam parkā, Milda saka: „Vai neatsēdīsimies?"

Man gan gribas iet, bet redzēdams, ka skuķis ir uztraukts un vēl pārdzīvo redzēto uz ekrāna, atbildu: „Labi".

Atsēžamies. Nekas nenāk prātā, par ko varētu runāt. Nevarēdams neko citu atrast ko teikt, saku:

„Vai tev rīt jāiet uz kūti? Ir jau vēls. Tev rīt četros jāceļas."

„Jā. Man jāceļas četros," un piecēlusies viņa sāk iet. Šai brīdī man paliek Mildas žēl. Paņemu viņu pie rokas. Viņa piespiežas un klusēdama man seko.

Kad pie pils atvados, lai ietu uz pirtsaugšu, Milda saka:

„Cik skaisti ir mirt."

(Turpmāk vēl)

SKYLINE
REAL ESTATE LIMITED
I JANKOVSKIS, PRES.
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI
APDROŠINĀŠANAS AĢENTŪRA
OBLIGĀCIJAS
ĪPAŠUMU NOVĒRTĒŠANA
Galvenais birojs:
87 Roncesvalles Ave
TORONTO 3, Ont.
533-8553

Laikraksta
LATVIJA AMERIKĀ
atsevišķus numurus var pirkt Toronto latviešu veikalos un DV grāmatnīcā, 491 College St., kā arī LA spiestuvē, 125 Broadview Ave.

Ienākumu nodokļi, grāmatvedība
A. Roze, tel. 767-1662
65 Southport St., Suite 810, Toronto M6S 3N6

PEEL CHAPEL
2180 Hurontario St., 279-7663
RONCESVALLES CHAPEL
436 Roncesvalles Ave. 533-7954
YORKE CHAPEL
2357 Bloor St. W. 767-3153
Turner & Porter
APBEDĪŠANAS BIROJI

R. S. KANE Ltd.
apbedīšanas birojs
4812 YONGE STREET
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale
221-1159

AA-PO FURNITURE

MĒBELES
(pēc pasūtinājuma)

KERAMIKA LAMPAS,

GLEZNAS u.t.t.

Martti Hyhko

2088 Yonge Street,
starp Davisville un Eglinton
pazemja pieturām

Tel. 484-9375

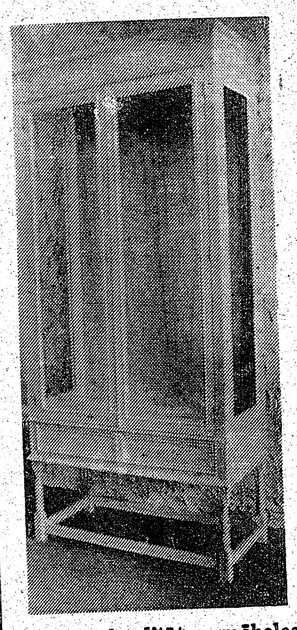

Augstas kvalitātes mēbeles, darinātas no pirmklasīga cietkoka.
Colonial un franču proviciala stila,
virtuves un cita veida skapji
pēc pasūtinājuma.

Alīde Kalniņa
Latvijā
meklē māsu
Elizabeti
(Līziņu)
Dzimtā vieta Salaspils pag. Bulēnu mājas.

Māsa dzīvojot Kanadā, precējusies, vīram piederot putnu farma.

Laipni lūdzu rakstīt

E. Jansonei,
3925 50A St. Read Deer,
Alberta, Canada.

Vieninieki vai pensionāri

jums patiks dzīvot
jaunajos
„RICHMOND SQUARE"
dzīvokļos
(bachelor suites)

Maksa 120 dol. mēnesī

Queen ielā,
pie Niagara ielas,
3 ielas uz rietumiem
no Bathurst ielas

TĀLR. 863-1048

Jūs esat izvēlējušies Ontario provinci

Ontario province mēģina palidzēt, lai dzīve šai provincē jums klūtu labāka

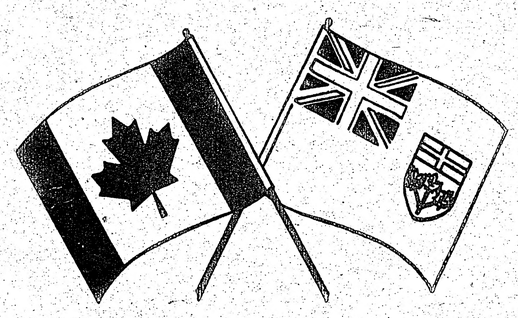

Nekad nav bijis viegli nonākt svešā zemē un sākt jaunu dzīvi svešos apstākļos, kur apkārt skan sveša valoda.

Jums tomēr bijusi uzņēmība to darīt

Ontario provincē katrs ceturtais cilvēks ir ieceļojis Kanadā no kādas citas zemes.

Toronto pilsētā katrs trešais cilvēks ir dzimis ārpus Kanadas.

Pret šādiem cilvēkiem, tāpat kā pret jums, Ontario jūt īpašu pienākumu.

Šī iemesla dēļ Ontario valdība vēlas jums palīdzēt —

jūs esat mūs izraudzījušies — lai uzņemtos dzīves cīņu jaunā zemē.

Tā ir īstenība, kaut arī jūs vēl nebūtu ieguvis Kanadas pavalstniecību, un kaut jūs arī vēl nerunātu nevienu no Kanadas oficiālajām valodām.

Ja jums rastos kādas problēmas,

kuŗu atrisināšanai būtu vajadzīgs padoms vai palīdzība, vai nu tās būtu juridiska rakstura problēmas, problēmas darbā, bērnu izglītības jautājumā vai par ģimenes veselību — nekavējoties griezieties pie Ontario valdības. Tā var palīdzēt jums to visu atrisināt un pat vēlas to darīt.

Rakstiet:

ONTARIO 20
QUEENS PARK
TORONTO, ONTARIO
M7A 1T2

Government of Ontario
William G. Davis, Premier

Ja esat nodomājuši iegādāties

jaunu 1974. gada automašīnu,
apmeklējiet mūsu SKATES TELPAS

CHEVROLET - CHEVELLE - CAMARO
OLDSMOBILE - CHEVY II - VEGA

Sazinieties nekavējoties ar mūsu latviešu pārstāvi
HANS PLAUDE **Tālr. HO 6-1131**

Robertson Motors Ltd.

1555 Danforth Av., Toronto 6,

BEIDZAMAIS LAIKS AIZRUNĀT TELPAS ATVAĻINĀJUMIEM
Skaistajā SANALULU salā
— Nipisinga ezera dienvidlīcī

- Vasarnīcas un atsevišķas istabas.
- Visa 10,5 akru sala vasarnieku rīcībā.
- Priežu mežs, peldēšanās un zivju bagātība.

INFORMĀCIJAI RAKSTĪT:
Mr. K. Suntažs, 51 Wexford Blvd.,
Scarborough Ont., tālr. 751-6829.

Vanadžu koŗa Zīle sarīkojumā Zīles ziedoni 20. aprīlī DV namā Toronto. Pa kreisi Mirjāma Bērziņa čigānietes lomā zīlē nākotni uzveduma dalībniecei Vijai Varei.

Foto: Verners Cinis

Zīles ziedoni

„Zīles ziedoni" bija moto DV vanadžu ansambļa Zīle pavasarīgās noskaņas sarīkojumam 20. aprīlī DV namā Toronto. Tas pulcināja ap 130 dalībnieku. Programma bija labi sagatavota, sniegums jūsmināja ar pavasarīgās romances šarmu. Mirjama Bērziņa (alts) un Ženija Vītola (soprans) dziedāja dziesmas, bez tam vēl Mirjama Bērziņa lieliski veica arī zīlnieces lomu un kopā ar Viju Vari deklamēja pantus un pavasarīgas vārsmas. Mūzikālos pavadījumus veica Ilze Ābele (klavieres), Ingrīda Bērziņa (kokle), un Valdis Turķis (ģitara). Ar baleta solo Ziedu dejā iepriecināja Irene Ernstsone un tādā kārtā vakara programmu jauki papildināja. Bet visam pāri bija pašas zīles ar diriģenti Austru Plampi, tērpušās gaŗajos tērpos krāsu dažādībā.

„Dziesmu par dažiem dziedātājiem putniem" bija atsūtījusi Astrīda Robežgruntniece no Hamiltonas. To meldijā Stāsti manim, Daugaviņa, dziedāja līdz arī publika. Atjautīga programmas vadītāja bija Tonija Krūka. DV nama zāle bija rotāta ar pavasarīgiem ziediem, kaut dārzos tie vēl bija pumpuros. Ballē virmoja dāmu pavasarīgie tērpi, un E. Bones deju kapella rūpējās, lai balliniekus iepriecinātu ar pavasarīgas noskaņas dejām.

Loteriju, kuŗai laimestus bija dāvājusi Vera Bernane, Vera Leišupe, Ausma Plūdone, Tonija Krūka, Dr. Sv. Treilone un I. Ernstsone, vadīja Zīles koŗa priekšniece Monika Jonāne, un galvenos laimestus ieguva I. Krūziņš no Hamiltonas, Vitolds Kārkliņš no Sadberijas, A. Kalniņš no „Latviešu pagasta", Valda Heikinga, Konrāds Riekstiņš un Vera Krastiņa.

Jaukais programmas izkārtojums, zāles dekorējums un apgaismojums patika balliniekiem, par ko zīlēm pienākas paldies. Vakara viesu vidū redzēja arī dažus LNAK padomes sesijas dalībniekus. O. K.

Atbalsts jauniešiem

DV Toronto nodaļas valdes sēdē 17. aprīlī priekšsēža V. Plūdoņa vadībā pārrunājot jaunatnes latviskās izglītības sekmēšanu, piešķīra ik pa 100 dol. jaunietēm Mārai Ozoliņai, Sarmai Zubānei un Guntai Laugei mācībām latviešu valodas kursos Mičigenas universitātē. Nodaļas sarīkojumu un kultūras daļas vadītājs O. Zvirgzdgrauds informēja par iecerēto Varoņu piemiņas svētku sarīkojumu (sakarā ar Cēsu kauju atceri) 16. jūnijā DV namā, kuŗā piedalīsies arī igauņu veterāni un dziedās vīru koris Viesturs diriģ. J. Baruša vadībā. Augustā iecerētas nodaļas šaušanas meistarsacīkstes ar zaļumballi Bērzainē, bet 19. oktobrī nodaļas gada svētku sarīkojums un Kaŗavīru daudzinājums 9. novembrī.

DV šacha kluba vadītājs V. Brasliņš ziņoja, ka DV CV sporta nozare izsludina Trešo globālo šacha meistarības izcīņu. Spēles uzsāks 1. jūlijā, pieteikšanās līdz 1. jūnijam. Meistarības spēlēs var piedalīties tikai DV organizācijas biedri. Tuvāka informācija iegūstama no DV nodaļu valdēm.

Nodaļas sekretārs V. Brasliņš informēja, ka īpašu apsveikuma rakstu nosūtījis pēdējā laikā „apaļo gadu" jubilāriem, nodaļas biedriem, no kuŗiem vecais strēlnieks Rūdolfs Riekstiņš aprīlī atskatījies uz 80 mūža gadiem, bet strēlnieks Krišjānis Trauciņš sasniedzis 81. gadu.

Sēdes darba gaitā pārrunāja arī DV nama saimnieciskās dabas jautājumus un citas iecere nodaļas darbībā.

O. K.

Čechu sūtniecība samazina personālu Londonā

Čechu sūtniecība Londonā pēdējos mēnešos drastiski samazinājusi savu personālu no 18 uz 6. Daudzi no aizbraucējiem bija pazīstami kā spiegi politisgā, militārā vai industriālā laukā. Tagad palicis tikai skeleta personāls, kas sastāv no jaunākiem nepiedzīvojušiem diplomātiem.

Neviens no čechiem nētika oficiāli no Britanijas izraidīts, kaut gan sūtniecībai jau ilgi bija britu autoritāšu spiediens samazināt savu sastāvu. Galvenais iemesls tomēr bija bailes, ka daudzus varētu izraidīt sakarā ar diplomāta Pāvila Šiškas dezertēšanu decembrī, pieprasot apmešanās tiesības Britanijā.

Domā, ka viņš britu drošības dienestam nodevis svarīgu informāciju par spiegu aktīvitātēm, jo viņš bija sūtņa Dr. Miroslava Šemlo personiskais sekretārs. Sūtni tūliņ aizsauca uz Prāgu, un atpakaļ tas nav vairs atgriezies. Nozuduši ir arī tirdzniecības padomnieks V. Jiraceks, pirmais sekretārs un konsuls J. Černijs, pirmais sekretārs, otrs sekretārs, tāpat trešais un atašeji.

Pēc krievu sūtniecības čechu sūtniecība bija viena no lielākām un visaktīvākā komūnistu pārstāvniecība Londonā; jaunā celtne un modernais „čechu centrs" abi pabeigti tikai pirms dažiem gadiem, tagad pustukši.

Pēc 100 krievu diplomātu izraidīšanas no Londonas 1971. g., krievi savu izspiegošanu koncentrēja caur pārējo satelitu sūtniecībām, sagādājot galvassāpes britu drošības dienestam. Bez krievu un ķīniešu sūtniecības Londonā vēl pastāv sešas Eiropas komūnistu sūtniecības, kuŗu kopējo diplomātisko personālu vērtē uz 75. Poļu sūtniecības personāls tagad lielākais. J. R.

Ūsiņa zīmē

Ūsiņam veltītā dienā — 21. aprīlī notika latvisko paražu kopēju Burtnieku saiets viesmīlīgajā Krišjāņa un Natalijas Puriņu mājā pie Boltonas, pulcinot ap 20 burtnieku ar ievestiem viesiem: gleznotāju R. Nulīti, tēlnieku A. Kopmani, rakstnieci Birutu Senkēviču, Gunu Ikonu u. c.

Saietu atklāja K. Puriņš, skandējot B. Senkēvičas šim gadījumam veltīto dzejoli Ūsiņa daudzinājums, nolasot arī izvilkumus no Virzas Straumēniem. Dzejnieka aizredzes pārliecībā tur tēlota pavasaŗa atnākšana: Māras ierašanās, lauku sētā, Ūsiņa rūpe par zirgiem un bitēm, dzīvības atplaukšana jaunai vasarai. B. Senkēviča referēja par Ūsiņa nozīmi senos ticējumos. Starplaikā sapulcējušies kopīgi dziedāja tautasdziesmas ar pavasarīgām temām. Netika aizmirsta arī rumulēšanās, gan ar ķipīšiem, gan ar līdzpaņemtām modernākām „miniierīcēm".

Pievakarē pie dāsni klātā galda vēl turpinājās dainošana, pēcāk Jānis Palieps saistīgi pastāstīja par latvisko dainu un Indijas seno vēdu radniecību. Pārrunas izraisīja arī vārds „pagāns", kam šobrīd lielās kultūras tautās piemīt tāda kā niecinājuma nozīme. Būtībā t. s. latviešu pagānu ticība bija un ir bazēta dziļā kopsakarības izjūtā ar dabu, ar vienu dievu — Dieviņu centrā, ar dievībām (reizēm aplam dēvētas „dieves"): Māru, Laimu, u. c. kā abstraktām, neredzamām likteņa lēmējām ap to.

Laika tecējumā — iekaŗotāju vācu kristīgās ticības ietekmē — seno latviešu dievības pārdēvēja svēto vārdos. Tā Ūsiņš tapa par Sv. Georgu jeb Juri, un radās nosaukums Jurģi. Jurģu dienā tomēr Latvijā lauku ļaudis rosījās senssenās latviskā Ūsiņa paražās, tikai nosaukums nu bija cits.

Ar tumsu atgriežoties Toronto, Burtnieku saieta dalībnieki sev paņēma līdz gaišā latviskā labestībā pavadīto stundu atmiņas. G. I.

Viktors Zemesarājs atskatījās uz 50 mūža gadiem 10. aprīlī Klīvlandē. Viņš ir DV Klīvlandes apvienības valdes priekšsēdis, darbojas Apvienotā latviešu ev. lut. draudzē un vadījis vietējo jaunatnes pulciņu. DV apvienība sava priekšsēža vadībā iekārtoja draudzes sabiedriskā namā savu mītni. Jubilārs dzied Latviešu biedrības korī un pilda kasieŗa pienākumus Latviešu koŗu apvienībā. V. Zemesarājs no Kurzemes cietokšņa nokļuva Vācijā, bet pēc kapitulācijas pārcēlās uz Angliju, kur Jorkšīrā vadīja latviešu draudzes kopu, darbodamies arī Anglijas latviešu laicīgās organizācijās.

Kopējs baltiešu 14. jūnija piemiņas dievkalpojums

Baltijas tautu federācijas Kanadā 22. aprīļa sanāksmē Latviešu namā Toronto federācijas prezidenta T. Kronberga vadībā pārrunāja kopēja baltiešu 14. jūnija piemiņas dievkalpojuma norisi. Tas paredzēts trešdien, 12. jūnijā, Sv. Paula katedrālē Toronto, piedaloties visu triju Baltijas tautu garīdzniekiem. Sanāksmē piedalījās arī J. Lielmežs no Vankuveras, kas pēc LNAK padomes sesijas vēl uzturējās Toronto un nāca ar savu ierosinājumu par Baltijas institūta nodibināšanu pie Toronto universitātes Tartu kolledžas. Jautājumu pētīs īpaša komisija, kuŗā no latviešiem darbosies prof. A. Bāliņš un inž. A. Laucis, kā arī igauņu un lietuviešu pārstāvji. Ieguldījumu biroja īpašnieks Roberts Kreišmanis no Hamiltonas iepazīstināja ar savu projektu par zelta un sudraba medaļu serijām, kuŗās ar mākslinieciskiem līdzekļiem būs izteikts Baltijas tautu un zemju liktenis. Baltijas tautu federācija Kanadā viņa projektu atbalstīja. —ls—

Vai latviešu skola . . .

(Pārnesums no 5. lp.)

niešus, kas runā pareizu un tīru latviešu valodu un kam tuvas latviskās gara vērtības. Pašreizējā etniskās krizes laikā skolai sadarbībā ar latvisku ģimeni jāveido jaunatnes kodols, kas dos nākotnes nacionālos kultūras darbiniekus. Latviešu skola jāpārorganizē tā, lai tā kļūtu par aktīvu faktoru tautas atdzimšanas gaitā. Tātad latviešu skola jāveido nevis pēc cittautu skolu paraugā, bet gan — tai pakāpeniski jākļūst par pamatu tautas nākotnes nacionālai celtnei. Tāds ir latviešu skolas specifiskais mērķis, kas mums, vecākiem, skolotājiem, jāreālizē ģimenē un sistēmatiskā skolas darbā. Ja pietiekami nekultivēsim dzimtās valodas prasmi, mēs ātri vien tuvosimies etniskai iznīkšanai.

Mums jāsaglabā tauta un tās kultūra nākotnei. Tāpēc mūsu pašreizējam kultūras dzīves darbam jābūt mērķtiecīgam, vērstam uz nākotni. Jaunatne jāieaudzina savu vecāku dzimtajā valodā, jāpadara tā par viņas gara dzīves veidotāju un skaidrotāju.

JUMS VĒL IR LAIKS!

LAI IEGŪTU ATMAKSU, JUMS JĀIZPILDA ĀBI:

a) Federal income tax return (federālās valdības ienākuma nodokļa atskaite)

b) Ontario Tax Credit Form (Ontario valdības nodokļu atmaksas veidlapas), pat ja jūs nemaksājat ienākuma nodokli.

SAŅEMIET SAVU PIENĀCĪGO DAĻU NO ONTARIO PROVINCES JAUNĀS 300 MILJONU DOLARU ATMAKSĀJAMĀS KOPSUMMAS.

Ģimenes, pensionāri, istabu īrnieki ar vai bez pansijas, darbam nespējīgie un citi iegūs daļu no šīs summas. Ontario jaunajā Tax Credit System (nodokļu atmaksas sistēmā) paredzēti trīs dažādi atmaksas veidi:

7. *Māju īpašnieki un īrnieki (ieskaitot istabu īrniekus ar vai bez pansijas) var saņemt Propērty Tax Credit (nekustama īpašuma nodokļa samazinājumu).*

2. *Izpildot Federal income tax return (federālās valdības ienākuma nodokļa veidlapu), iespējams saņemt Sales Tax Credit (tirdzniecības nodokļa samazinājumu).*

3. *Ikviens, kas pāri 65 gadiem, var saņemt Pensioner Tax Credit (nodokļa samazinājumu pensionāriem).*

Pat ja jūs šinī gadā nemaksājāt ienākuma nodokli, lūdzu katrā ziņā izpildiet abas — Federal income tax (federālās valdības ienākuma nodokļa veidlapu) un Ontario Tax Credit Form (Ontario valdības nodokļu atmaksas veidlapas). Tās abas atrodamas tanī pašā aploksnē — jūs atradīsit Ontario Tax Credit Form (Ontario valdības nodokļu atmaksas veidlapas) T1 pielikuma 2. un 3. lp.

Kādi jautājumi?

Lieltoronto iedzīvotāji var zvanīt pa tālruni 965-8470, bet ārpus Toronto dzīvojošiem jāuzgriež 0 un telefonistei jāprasa Zenith 8-2000. Tas viss bez maksas.

Jaunās pagarinātās runas stundas: no plkst. 8 rītā līdz 9 vak. no pirmdienas līdz piektdienai. No plkst. 12 līdz 5 vak. sestdienās un svētdienās.

Ontario's fair share

TAX CREDIT SYSTEM

William G. Davis, Premier
Arthur K. Meen, Minister of Revenue

Ja izslāpušie dižrati
Tev rūpes dara budžetam,
Tad brauc ar ērto T O Y O T U —
Būs bankas konts kā lielkungam!

Visi ceļi ved gar Orilliju, Ont.

Lūdzu iegriezieties nesaistošai informācijai

Paula Andersona

TOYOTA'S

automobiļu pārstāvniecībā

59 Front Street North, Orillia.

Remontējam un pieņemam iemaksai arī lietotas, citu firmu automašīnas.

Tel. 1 (705) 326-2812

Grāmatas dāvanām un pašu priekam

J. Zariņš — Kāvu gados III d.	$10.00
A. Rasa — Tā stunda ir klāt, stāsti	$5.50
A. Erss — Lauku varoņi, st.	$6.50
A. Austriņš — Garā jūdze, rom.	$7.50
J. Rudzītis — Tālos ceļos, savos ļaudīs	$6.00
Janis Gailis — gleznu repr. mape - krāsās	$25.00
D. Švīkule — Veselības un ilga mūža nosl.	$7.00
K. Arums—Ganu zēns un velns un citas pasakas	$2.50
A. Lindgrēma — Trakais Emīls, bērnu bilž. gr.	$4.00
88 Latviešu tautas dejas un apdares	$25.00
T. Puisāns — Nogrimušās jaunavas mantojums	6.50
L. Bārene — Ardievas, romāns	6.00
J. Babre — Svētums nav greznība	6.50
Kā to sauc (latviski un angliski) bērniem	7.00
A. Brigadere — Sprīdītis, ilustr.	$9.60
Alise Osis-Stunda — Dzejnieks un nepazīstamā (Eduards Vulfs 1. pasaules kara vidē)	6.50
T. Krūka — Aiztecējuši ūdeņi dzirnas negriež, rom.	6.00
Ā. Zveja — Vārdi - atspulgi, dzeja	4.00
K. Ieviņš — Dvēseļu nemiers, rom.	6.50
M. Kovaļevska — Deviņpadsmit	11.00
E. Spēks — M. T. Viktoria, rom.	7.00
R. Līdums — Latvieši - brīvības meklētāji	6.00
A. Bērziņš — Kārlis Ulmanis	$8.00
Ē. Raisters — Es Rīgu sirdī jūtu, dz.	5.50
G. Janovskis — Uz neatgriešanos, rom.	$6.50
P. Jurevičs — Pretstatu pasaule, esejas	6.50
H. Krauja — Nemiera vīns, dzejoļi	4.50
I. Brēdrichs — Vakarvējš, dzejas	5.50
Baltic States (Studijas par Baltijas valstīm)	10.00
A. Dzērvīte — Latvju raksti	25.00
Liesma — Mūžības krasti, dzeja	6.50
J. Klīdzējs — Tās balsis, tās balsis	6.00
Archīvs XIII	7.00
J. Norvilis — Senā gadskārta, nošu grāmata	1.50
J. Grīnblats — Jaunkundz, nepareizi savienots	5.60
A. Ivaska — Solis silos, dzejas	6.50
E. Aistars — Goda diena, rom.	5.50
L. Slaucītājs — Kādreiz un tagad	6.50
Dz. Zeberiņa — Ģimenes pavards	5.50
Dr. H. Tichovskis — Bīskaps Jāzeps Rancāns — dzīve un darbs	7.50
V. Kārkliņš — Dieva zeme, rom.	$7.50
Z. Mauriņa — Dzīves jēgu meklējot, esejas	6.00
Ē. Stons — Dzīves alkas, rom.	7.50
Ģen. O. Dankers — No atmiņu pūra	7.50
A. Grīns — Zemes atjaunotāji	12.00

Daugavas Vanagu grāmatnīcā

491 College Street, Toronto, Ont. M6G 1A5
Pasta sūtījumiem 10% no pasūt.. Tālr. 921-7121

Mūžīgā mierā aizgājis mans mīļotais dzīves draugs

Feliks Buikus

dzimis 1897. gada 7. aprīlī Lietuvā,
miris 1974. gada 29. martā Toronto.

Dziļās sērās

sieva

Inta Purva

NEMIERS

Netīkas apdzejot mūŗus,
Netīkas ielas un namus
Kā būŗus,
Kur mitināt miesu
Un iesprostot garu.

Gribas lidot pa teļpu,
Dievs ko piešķīris.
Aizturot elpu,
Izjust visuma spēku,
Sevī pārtopot.

Atminēt dziņu un degsmi
No smilgas ceļmalā.
Izprotot esmi
Iet tālāk gājumā,
Pa saules pusi.

RELIĢISKĀ DZĪVE

Laiva un laivas

„Jēzus gulēja laivas stūres galā, un mācekļi viņu modināja un sacīja: „Mācītāj, vai tu nebēdā, ka mēs ejam bojā?" — Marka ev. 4. 38.

Mums interesē laiva, kuŗā brauca Jēzus ar mācekļiem pāri Galilejas jūrai. Par Jēzu domājot, veidojas divējādas domas: Jēzus kā Dieva Dēls un Jēzus kā cilvēks, t.i. Jēzus — Dievs un cilvēks vienā personā.

Apustulis Pāvils rakstīja: „Viņā iemājo visa dievības pilnība redzamā veidā." — Kol. 2. 9.

Ar divām zivīm un piecām maizēm Viņš paēdināja 5000 vīrus tuksnesī, kur vēl palika sievas un bērni? Bet Jēzus bija arī cilvēks. Viņš bija izslāpis, noguris. Samariešu sievai pie Jēkaba akas Viņš prasīja dzert. Laivā iekāpis, Viņš bija tik noguris, ka varēja aizmigt cietā miegā, tikko galva pieskārās spilvenam. Jēzus — Dieva Dēls un cilvēks — var mums palīdzēt. Visi citi palīgi ir mazvērtīgi, pat nevērtīgi dzīves vētrās.

Arī mūs pārsteidz lielākas un mazākas vētras. Laiva visos laikos bijusi simbols glābšanai. Evaņģelijā mēs tā lasām: „Citas laivas arī bija tur . . ."

Ir dažādas laivas, bet tikai vienā ir Jēzus. Ir dažādi ceļi, bet tikai viens ceļš ir īstais, tas ir Jēzus: „Neviens nenāk pie Tēva, ka vien caur mani." Ir dažādi fakti, bet viena patiesība — Jēzus. Dažādas dzīvības mums piedāvā, bet ir tikai viena Dzīvība — Jēzus.

„Es esmu ceļš un patiesība un dzīvība," tie ir Jēzus vārdi.

Tam ir liela nozīme, ka Jēzus ir laivā un ka Viņš ir Ceļš, Patiesība un Dzīvība. Tā ir teicama doma — būt izvēlīgam laivas ziņā, jo ne katra laiva nodrošina Mūžības krasta sasniegšanu. Ja Jēzus nebūtu bijis tajā laivā toreiz kopā ar saviem mācekļiem, drīkstam šaubīties, vai mācekļi vieni paši būtu sasnieguši otro krastu, jo „viļņi gāzās laivā, tā ka ūdens jau piepildīja laivu."

„Jēzus gulēja laivas stūres galā uz spilvena . . ." Pa to laiku, kamēr mācekļi iekāpa laivā, Jēzus bija atradis sev piemērotu vietu laivas stūres galā. Turpat atradās arī spilvens, Viņš uz tā bija nolicis galvu un aizmidzis, jo Viņa Tēvs debesīs bija par Viņu nomodā.

Cilvēki šodien daudz nedomā par laivām — kad tik laivā, nav vērts domāt par gala mērķi. Bet kad uznāk pārbaudījumi, kad dzīves vētras sajauc dzīves ritumu, tad redz viļņus, dzird vējus, tad meklē glābiņu . . . Bet ja Glābējs nav dzīves laivā, tad nav arī glābšanas.

Vai tu esi iekāpis laivā, kuŗā ir Glabējs? Tu brauc pareizā virzienā, ja Jēzus ir tavā laivā. Kur ir cīņa ar vētrām un viļņiem, tur ir garīga augšana. Nepareizi dara kristieši, kas nogaida vētras pāriešanu un tikai tad domā par braukšanu. Ja tava laiva ir ūdenī un tavā laivā ir Jēzus, tad tavs pienākums ir braucējiem citās laivās darīt zināmu, ka viņi ir pazuduši, ja viņi turpinās braukt bez Jēzus. Ja Jēzus ir tavā laivā, tev par to jāliecina visiem, kuŗu dzīves laivās nav Jēzus. Mēmus lieciniekus Jaunā derība nepazīst.

Laivai jābūt ūdenī, bet ūdens nedrīkst būt laivā. Draudze ir pasaulē, bet pasaule nedrīkst būt draudzē. Mums jāmīl pasaule, ne lai tai piemērotos, bet mums jāmīl pasaule ar glābšanas mīlestību. Draudze ir laiva, kas brauc pa pasaules ūdeņiem, tādēļ pazīst pasaules vējus, vētras un viļņus. Bet draudze nav nogremdējama, jo Kristus negrimst. Draudze resp. sadraudzība starp Dieva ļaudīm pastāv arī vētrās un viļņos. Galvenais — vai manā laivā ir Jēzus? Ja Jēzus ir laivā, tad vienalga, kāda būtu vētra, to Viņš spēj klusināt.

Vai Jēzus ir tavā laivā?

BAZNICU ZIŅAS

TORONTO

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Cresc., Toronto 21, Ont., tālr. 766-5525. Sv. Jāņa draudze, tālr. 921-3327, 200 Balmoral. Ave.

Māc. I. Gaide mainījis savas runas stundas un sastopams baznīcas kancelejā katru dienu no pl. 9.30 līdz 12.30, izņemot pirmdienās, kad kanceleja slēgta, un otrdienās no pl. 5.30 — 9 vakarā.

28. aprīlī dievkalpojums.

5. maijā dievkalpojums.

12. maijā Ģimenes dienas dievkalpojums. Mūzikālā daļa. Dziesmu lapiņas. Pēc dievkalpojuma azaids un programma.

19. maijā Jauniešu iesvētes dievkalpojums ar dievgaldu. Mūzikālā daļa. Dziesmu lapiņas.

26. maijā dievkalpojums.

Māc. J. Cālītis. Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto. Mājā 126 Vanhorne Ave., Willowdale, Ont., tālr. 493-8211. Draudzes mācītāju var satikt birojā trešdienās no pl. 5 līdz 8 vakarā, piektdienās no 12 dienā līdz 7 vakarā. arī citā laikā, iepriekš piesakoties. Māc. A. Čops, 84 John Street, Weston. Tel. 249-6593.

28. aprīlī plkst. 11 no rīta dievkalpojums ar dievgaldu.

2. maijā pl. 7 vak. Sv. Jāņa baznīcā kristīgo jauniešu sanāksme.

5. maijā pl. 1.30 pēcp. sanāksme jauniešiem.

5. maijā — plkst. 3 pēcp. dievkalpojums. Dziedās soliste E. Beitāne.

12. maijā pl. 10 no rīta Ģimenes dienas dievkalpojums. Dziedās Skaidrīte Leja (soprāns. Pēc dievkalpojuma azaids un priekšnesumi.

19. maijā plkst. 3 dievkalpojums.

26. maijā pl. 11 rītā jauniešu iesvētes dievkalpojums. Dievgalds. Dziedās draudzes koris.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. 757-2739. Toronto Austrumu ev. lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnabas baznīcā, 361 Danforth Avenue.

28. aprīlī plkst. 2 pēc pusd. dievkalpojums un svētdienas skola. Pēc dievkalpojuma nodarbību stunda pirmsiesvētes jauniešu grupai.

Māc. prāv. Dr. B. Kokins, 100 Sunnyside Avenue, tālr. 533-9456. Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā, 1021 College Str.

12. maijā pl. 12.30 dievkalpojums.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze, 18 Victoria Avenue South.

28. aprīlī, pl. 5 pēcp. dievkalpojums; piedalās draudzes koris dir. A. Kārkliņas vadībā; pēc dievkalpojuma draudzes vakars E. Melngaiļa 100 gadu atcerei ar īsu referātu un koŗa dziesmām dir. A Kārkliņas vad.

MONTREALA

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P.Q. Tel. HU 9-3224. Montrealas latviešu ev. lut. Trīsvienības draudzes Sv. Jāņa baznīca, 4345 Marcil Ave.

OTAVA

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906, Otavas latv. ev.-lut Miera draudze Sv. Pēteŗa lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

Mūsu vecums ir mūsu domās

Mūsu vecums ir mentāla maska, kuŗu mēs paši sev uzliekam. To veido mirstīgā prāta domas, ko sauc par laiku. Ar Dieva un cilvēka pareizu saprašanu mēs varam paceltīes pāri šīm domām. Cilvēciskais prāts valda materiālo ķermeni. Cilvēks dzīvo savās domās. Ja es jūtu kādu traucējumu, piemēram, sāpes, kādā ķermeņa daļā, tad tās ir manās domās, nevis materijā.

Pirms gadiem kādā Londonas medicīniskā laikrakstā bija ziņojums, ka universitātes studenti, izdarot eksperimentu ar kādu uz nāvi notiesātu cilvēku, ļāvuši siltam ūdenim plūst pār viņa roku. Notiesātais, domādams, ka asinis plūst no pārgrieztām vēnām, miris; domas par noasiņošanu apstādinājušas aktīvitāti visā ķermenī. Šāda traģiska drāma norisinās cilvēka ķermenī, kad tas akli tic novecošanai. Garīgā intelligence, cilvēka vienotības ar Dievu saprašana atbrīvo to no šādas neziņas. Tomēr bieži daudzi materiāli domājoši jūt, ka pēc zināma laika sasniegšanas viņu dzīve iet uz vakaru. Bet tā ir bieži illūzija, hipnoze.

Dieva bezgalīgā prāta skatījumā saules gadi neeksistē. Tie ir neesoši cilvēkam, kas izteic bezgalīgo Prātu. Saules gadi vajadzīgi cilvēkiem praktiskai mērošanai, bet tie neiespaido cilvēka patieso būtību. Materiālais ticējums ir illūzija, no kuŗas jāatbrīvojas, saprotot, ka cilvēks ir garīgs. Lai gan miesīgi izliekas, ka esam dzimuši materijā un laikā un ejam pretim iznīcībai, tomēr no garīgām mācībām zinām, ka esam Dieva, Gara bērni, radīti pēc Viņa ģīmja un līdzības, Dieva garīgās idejas, nemirstīgas, nemainīgas, mūžīgas, kas nav padotas novecošanai un iznīcībai. Tikai maldīgā, cilvēciskā domāšanā paliekam veci. Augot garīgā apziņā, mēs pakāpeniski atbrīvojamies no vecuma illūzijām, tāpat kā no nevēlamām rakstura īpašībām, iegūstam plašāku dzīves uzskatu. Mums nepārtraukti jādarbojas garīgā augšanā, neapstājoties pie neatrisinātām problēmām un neļaujot mirstīgam prātam ietekmēt mūs ar ticējumiem par dzīvības iznīcību.

Dievs nerunā par vājinātiem spēkiem un garīgas aktīvitātes palēninašanos. Tikai cilvēka mirstīgais prāts to dara, pieņemdams par patisību maldus, ļaunumu, ko Jēzus sauc par „meliem un melu tēvu". Ieņemot noteiktu stāvokli pret šiem maldiem, mūsu aktīvitāte un dzīves pilnvērtība arvien pieaugs, un mēs piedzīvosim Dieva solījumu pravieša vārdos: „Tie, kas paļaujas uz Dievu, atjaunos savus spēkus; tie pacelsies uz spārniem kā ērgļi, tie skries un nepiekusīs, tie staigās un nepagurs."

Literatūra, sevišķi lielie rakstnieku darbi, dzeja, dziesma, mūzika, māksla citās nozarēs runā par ticību, Dievu, pauž tā godu, „Kuŗā mēs dzīvojam, kustam un esam", kā apustulis saka. Cilvēks ir mākslinieks, kam Dievs liek veidot savu dzīvi tā, lai tā būtu vērtīgs, liels un skaists mākslas darbs, lai tā būtu slavas dziesma Radītājam, kuŗas akordi **nekad neizskan.**

Zelta Vārtu Vēstis

Latviešu misijas radio raidījums

„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"

Nepārtraukti 18. gadagājumā

Katru svētdienas rītu no pl. 8 — 8.30

Vilnis 1270 AM.

No Niagara WHLD raidītāja

Vadītājs A. Laksmanis, 106 Dorset Rd. Scarborough, Ont.. Tālr. 261-4218.

PRIEKA VĒSTS

Kristīgs latviešu radio raidījums katru svētdienu pl 1.45 pēcp. no Niagara WHLD raidītāja

Vilnis 1270 AM

Vadītājs Dāvids Miķelsons 60 Stevenson Rd., Rexdale, Ont., tālrunis 749-0832

Tīka mēbeles tieši no importētāja noliktavas. Dzīvojamo, ēdam- un guļamistabu iekārtas. Atvērts no pl. 9—9, CLAUSEN Ltd., Hwy. 7., svētd. no pl. 1—5. EINAR nedaudz austrumos no Bramalea, tel. 459-0760 un 79 Duncaster, Thornhill, tel. 881,0000.

Daugavas Vanagu nams

PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽADIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI

125 BROADVIEW AVE
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs

atvērts biedriem un viesiem no pl. 12 dienā — 12 nakti, pirmd. līdz ceturtdienai lesk. piektd. un sestd. no pl. 12 — 1 naktī, svētdienās no pl. 12 — 9 vakarā.

DAŽĀDI DZĒRIENI AR MALTĪTĒM KATRĀ IZVĒLĒ. SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTEM

kas? kur? ko?

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD
467 Sherbourne St. Toronto 5, Ont. 924-1408

RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

LATVIEŠU NAMS

491 College St., Toronto
IZĪRĒ TELPAS
sarīkojumiem viesībām
klāj viesību galdus
Tel. 922-2931

Town & Country R. E. Ltd., Realtor
V. PALMA pārstāvis

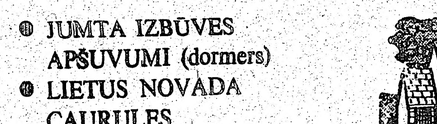

377 Glengarry Ave., Toronto 12, Ontario
TĀLR. 782-7246

Pērkot vai pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistīgai informācijai — 782-7246. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM un P.S.R.S.

Bez muitas: Motocikli, veļas mazgājamās mašīnas, televīzijas aparāti, ledusskapji u.t.t. Automašīnas lūdzam pieprasīt pirmās, jo to daudzums ierobežots. Jūs varat pasūtināt pārtikas saiņus līdz 40 mārciņām. Mēs pārsūtām apģērbu saiņus līdz 19,75 mārciņām. Visi sūtījumi ir apdrošināti. Mūsu veikalā ir plašā izvēlē dažādi materiāli apģērbiem un citas preces.

Ātra apkalpe ■ Slēgts trešdienās ■ Atvērts no plkst. 9 rītā līdz 7 vak., sestdienās no pl. 9 — 5 pēcp.

BALTIC EXPORTING CO.
480 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ont.,

LATVISKI KAPA AKMEŅI

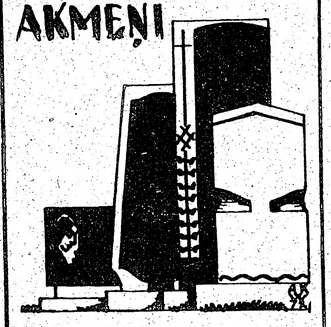

latvieša izpildījumā
A. A. Kopmanis
19 Millbrook Cr.
Toronto 6.
Tālr. 466-5126

VALUDE

DIMANTI — PULKSTEŅI
LATVISKAS ROTAS

Zeltkales

Aldonas ĶIVLENIEKS-KORMS

Veikalā un darbnīcā 964½ Bloor St. W., Toronto 4, Ont., tālr. 533-2837

MĀJU ĪPAŠNIEKI, KAM NEPATĪK KRĀSOT SAVU MĀJU!

Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku — bez starpniekiem

ALUMINUM SIDING

- JUMTA IZBŪVES APŠUVUMI (dormers)
- LIETUS NOVADA CAURULES
- LOGI
- DURVIS
- MARĶIZES (Awnings)
- JUMTA PĀRKARES (Soffit and fascia)

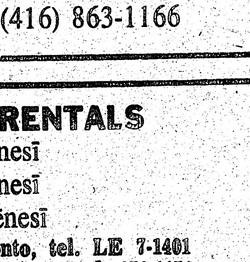

Īpašnieks Arturs Mime

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS

248-9984 536-5794

38 Noranda Drive
Toronto 15, Ont.

VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBI

- VIZĪTKARTES
- IELŪGUMI
- BIĻETES
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS UN APLOKSNES
- GRĀMATAS
- KALENDĀRI
- MĒNEŠRAKSTI
- LAIKRAKSTI
- UN LĪDZĪGI IESPIEDUMDARBI

VEICAM

- LAIKUS
- LABI
- UN PAR MĒRENĀM CENĀM

amber

PRINTERS AND PUBLISHERS LIMITED
SPIESTUVE UN KANTORIS:
125 BROADVIEW AVE. TORONTO, ONT. M4M 2E9

TĀLR. (416) 466-1514

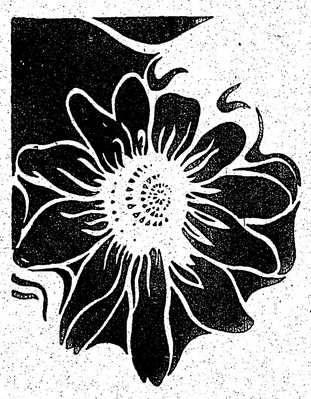

Fotografisku darbu lieluzņēmums ar atzītu kvalitāti un reputāciju pat ārpus Kanadas.
Atlaide
Benjamiņa filmu laboratorija

247 RICHMOND ST. E.
TORONTO, ONT.
M5A 1P2

Tel. (416) 863-1166

A. Eglītis — TV RENTALS
19" $10.00 mēnesī
23" $10.00 mēnesī
krāsu $18.00 mēnesī
161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1401
805 St. Clair Ave. W., Toronto, Ont., tel. 654-1154

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS

141 DANFORTH AVE.

Tel.: HO 5-9905 ***Ausma Mikelsone***

Kopējā nacionālā darbā

(Turpinājums no 1. lp.)

Alksni. Vēlēšanu komisijas priekšsēdis J. Grodnis ziņoja par vēlēšanu rezultātiem, kas presē jau iepriekš publicēti. Vēlēšanās piedalījušies 1988 balsotāji, no kuŗiem 65 balsis atzītas par nederīgām. Vēlēšanu materiāli izsūtīti 8503 balsotājiem. Līdz ar to vēlēšanu komisija savu darbību izbeidz. Par LNAK valdes darbību ziņoja priekšsēdis T. Kronbergs, īsumā pakavēdamies pie pagājušā gada veikumiem, it īpaši politiskā laukā, un ar gandarījumu atzīmējot, ka šinī sesijā pirmo reizi piedalās arī jaunatne vārda tiešā nozīmē. LNAK un latviešu organizāciju 1973. g. darbības pārskatu uz 32 lappusēm sesijas dalībnieki saņēma īsi pirms sesijas sākuma, par ko gan vēlākās debatēs dzirdēja iebildumus, ka pārskats būtu izsūtāms pirms sesijas sākuma, lai ar to padomes locekļi varētu iepazīties jau iepriekš. Gaŗu izklāstu par PBLA Latvijas brīvības fondu sniedza Dr. A. Šteins. Izklāstam ieilgstot, vairāki padomes locekļi lūdza to saīsināt.

Pārrunās par iepriekšējā gada darbību, kuŗās piedalījās vairāki runātāji, A. Sprūdžs ieteica pārskatus izsūtīt laikā, bet A. Retigs ieskatīja, ka vēlēšanu komisijai vajadzētu darboties visus trīs gadus, lai savāktu un pārbaudītu vēlētāju adreses. Prof. A. Dreimanis norādīja, ka pārskatā nav ziņu par ārējās informācijas darbu. B. Rubess savukārt aizrādīja, ka LNAK valde bijusi „pesimistiska" par nākošā gada budžeta ienākumiem. Atbildot par pārskatu izsūtīšanu, T. Kronbergs norādīja, ka tie aizkavējušies, jo vēlu saņemtas ziņas no vietām. Pagājušais bijis LNAK padomes vēlēšanu gads, kad ienācis vairāk dalības naudas. Revīzijas komisijas priekšsēdis J. Grodnis ierosināja izteikt pateicību LNAK valdei un apstiprināt pārskatus, ko padome vienprātīgi akceptēja, valdes locekļiem atturoties.

Pēc pusdienu pārtraukuma sesija turpinājās, izraugot valdes priekšsēdi, kā arī valdes un revīzijas komisijas locekļus. LNAK valdes priekšsēža amatam bija tikai viens kandidāts, līdzšinējais priekšsēdis T. Kronbergs, ko nominēja J. Mežaks. No 41 izdalītās balsošanas zīmītes atpakaļ bija saņemtas 39. Ar 35 balsīm, 3 balsojot pretī un vienai balsij atturoties, ievēlēja līdzšinējo valdes priekšsēdi.

Astoņiem valdes locekļu amatiem bija minēti 13 kandidāti. No 41 izdalītās balsošanas zīmītes visas bija saņemtas atpakaļ. Valdē ievēlēja: G. Suksi (34 balsis), V. Liepiņu (30), A. Jomu (30), I. Alksni (29), J. Mežaku (28), V. Miklašēvicu jun. (27), Intu Purvu (26) un K. Tanni (23). No jauna valdē ievēlēti A. Joma, V. Miklašēvics jun. un Inta Purva, pārējie darbojās jau iepriekšējā valdē. Pārējie kandidāti ieguva šādu balsu skaitu: I. Gaide — 14, B. Rubess — 13, A. Retigs un A. Zaķis — 11 un J. Reinbergs — 9.

Revīzijas komisijai bija minēti 5 kandidāti, no kuŗiem ar 24 balsīm ievēlēja A. Šteinu un J. Grodni un I. Zamlovski ar 22 balsīm. Kandidātos palika J. Reinbergs ar 16 un A. Vanags ar 10 balsīm.

Sesijas pirmās dienas beigu daļa bija veltīta PBLA un ALAs priekšsēža referātiem. PBLA priekšsēdis U. Grava savā pārskatā galvenokārt pieskārās Eiropas drošības konferencei, PBLA izdevumam Latvietis Latvietim un PBLA Latvijas brīvības fondam. Par latviešu un pārējo baltiešu delegāciju darbību Eiropas drošības konferences laikā Helsinkos un Ženēvā jau plaši ziņots mūsu trimdas presē. Blakus diplomātiskai pieejai šīs konferences laikā bijuši arī demonstrātīvi gājieni. Vienmēr pasvītrāts, ka latviešu tauta nekad nav atteikusies no savām tiesībām un turpinās cīņu par savas valsts brīvību. Rietumzemes labi informētas par baltiešu stāvokli. Starptautiskā forumā pirmā lielākā interese par Baltijas tautu jautājumu radusies drošības konferences laikā Helsinkos sakarā ar baltiešu pārstāvju apcietināšanu. Šīs aktīvitātes kļuvušas zināmas arī mūsu tautai okupētajā Latvijā, ko U. Grava uzskatīja par ļoti svarīgu. Pat daži okupantu izdevumi bijuši spiesti to pieminēt. Latvijas brīvības fondā ar 15. aprīli bija jau 99 dalībnieki, pirmā vietā ierindojoties Karakasai Venecuēlā, bet 5. vietā atrodoties Toronto. Latviešu nacionālā apvienība Kanadā kļuva par 100. dalībnieku Latvijas brīvības fondā, pirmā no centrālajām organizācijām.

Sesijas dalībnieki pēc referāta, kājās piecēlušies, ilgi aplausiem sumināja PBLA priekšsēdi U. Gravu. LNAK priekšsēdis T. Kronbergs pasniedza Uldim Gravam un Ilgvaram Spilneram velti — grāmatu Latvju Raksti.

Amerikas latviešu apvienības priekšsēdis I. Spilners iepazīstināja sesiju ar ALAs darbu un nākotnes iecerēm. Uzņemtas divas filmas, viena par Divreiz divi — „Kā es māku, tā es mauju" un „Tauta tuvumā, tauta tālumā". Ekskursijas laikā Tobāgo salā, kur 17. g. s. bija latviešu kolonija, piestiprināta piemiņas plāksne. Tāpat salas mūzejā novietos kādus latviskus priekšmetus. I. Spilners pastāstīja arī par latviešu delegācijas darbību Eiropas drošības konferencē Ženēvā, atrazdamies šīs delegācijas sastāvā. I. Spilners pasniedza LNAK priekšsēdim un Baltijas tautu federācijas Kanadā prezidentam T. Kronbergam Pad. savienības miera līguma tekstu ar Latviju, Igauniju un Lietuvu uz trim plakātiem

Par jaunatnes problēmām runāja Latviešu nacionālās jaunatnes apvienības Kanadā valdes priekšsēde Baiba Rubesa, aicinot vecākus ar saviem bērniem runāt latviski. No mūsu jauniešu apciemojumiem Rīga uzzina, ka arī svešumā aug jauni latvieši. Brunis Rubess sniedza izklāstu par nākošo Divreiz divi nometni, kas risināsies šovasar Boltonā pie Toronto, pirmo reizi Kanadā. Sakopotu plakātu veidā viņš raiti iepazīstināja sesijas dalībniekus ar nometnes programmu un mērķiem, lūdzot nometnes apmeklētājus atbalstīt ar stipendijām. Novietojuma un telpu ziņā nometne varēs uzņemt pat līdz 200 dalībniekiem, bet paredz kādus 150, no kuŗiem 50 jau pieteikušies.

Vēlāk pārrunās Brunis Rubess apgalvoja, ka tikai ap 19 proc. trimdas latviešu interesējas par latviešu problēmām, bet pārējie 81 proc. „ar alus kanniņu rokā sēž pie televīzijas aparāta, kur pavada 9 gadus no sava mūža". Vajadzīgas nometnes, kur latviešu valoda ir norma. Ir arī jaunieši, kuŗi ir latviski tikai tāpēc, ka viņu vecāki nav latviski un kas latviešu valodu spējuši apgūt tikai no savas vecmāmiņas un to papildinājuši Divreiz divi nometnē. Vērojamas bērnu nometnes, kur pat vadītāji sarunājas angliski.

LNAK padomes sēdē bija ieradies arī ieguldījumu biroja īpašnieks Roberts Kreišmanis no Hamiltonas, kas lūdza LNAK morālisku atbalstu viņa zelta un sudraba medaļu seriju projektam, par ko bija jau ziņots mūsu laikraksta 13. aprīļa numurā. Padome projektu atbalstīja.

Sesijas turpinājumā nākošā dienā risinājās darba komisiju sēdes, pēc tam bija ziņojumi, pieņēma rezolūcijas un notika pārrunas. Sesijas beigu daļu sniegsim mūsu laikraksta nākošā numurā. —ls—

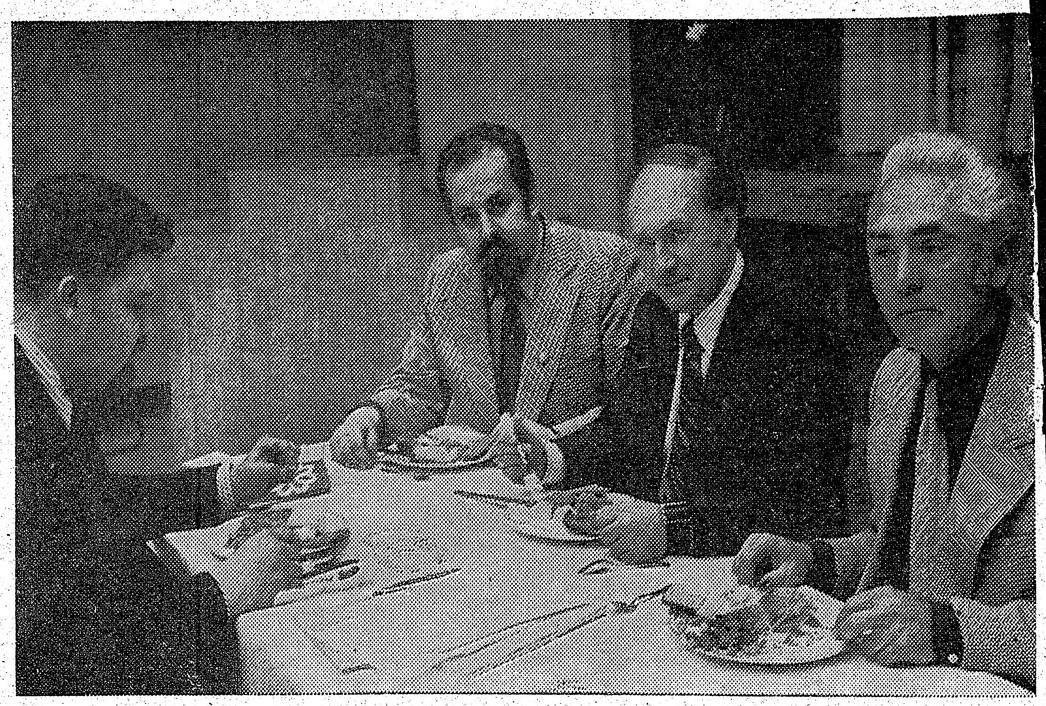

Pēc gaŗas darba sēdes organizāciju vadītājiem pusdienas garšo lieliski. Pie galda no kreisās: PBLA priekšsēdis U. Grava, LNAK priekšsēdis T. Kronbergs, ALA priekšsēdis I. Spilners un DV Kanadas valdes priekšsēdis G. Brikmanis. Foto: J. Liģers

Ziemeļamerikas Savienotās Valstis un Eiropa pirms 20 gadiem un tagad.
Zīmējums pārņemts no Frankfurter Allgemeine Zeitung Rietumvācijā

Jēkabam Lapsam 75 gadi

Jēkabam Lapsam 1. aprīlī Montrealā piepildījās 75 mūža gadi. Dzimis Ceres pagastā pie Tukuma, Kurzemē, jau pašā jaunībā sācis mācīties galdnieka amatu, bet vēlāk pievērsies daiļamatniecībai — kokgriezējs. Atbrīvošanas cīņās piedalījies visās Kurzemes, Zemgales un Latgales frontēs. Lapsa bija viens no Rīgas Virsnieku kluba pirmajiem darbiniekiem un organizētājiem. Cīņu laikam izbeidzoties, viņš demobilizējās un kā atbrīvotājs ieguva saimniecību Lestenes pagastā. Pēc sekmīga darba posma Lapsa pārcēlās uz Rīgu Bolderājā un nodibināja savu koku apstrādāšanas uzņēmumu, kuŗu vadīja līdz krievu okupācijai. Bēgļu gaitās Vācijā Lapsa Lībekā apmācija kokgriezējus daiļamatniekus, vairumā bijušos karavīrus. 1949. gadā Jēkabs Lapsa ar dzīvesbiedri iecelojа Kanadā un apmetās Montrealā. Kaut pārcietis grūtu slimību, vēl tagad 75 gadu vecumā jubilārs veic kokgriezēja darbus un savu mākslu māca arī citiem.

Agrumu Pēteris

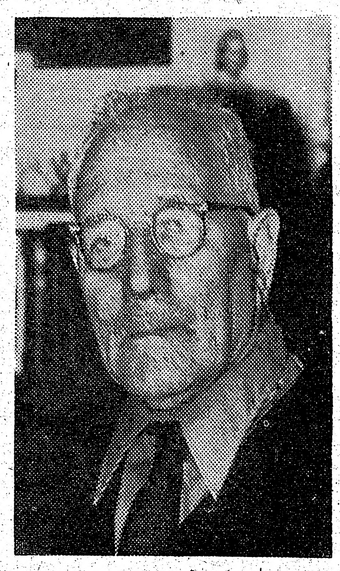

Jēkabs Lapsa